This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

A 797,814

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

PT
8126
.U5

Trykt hos J. Jørgensen & Co.

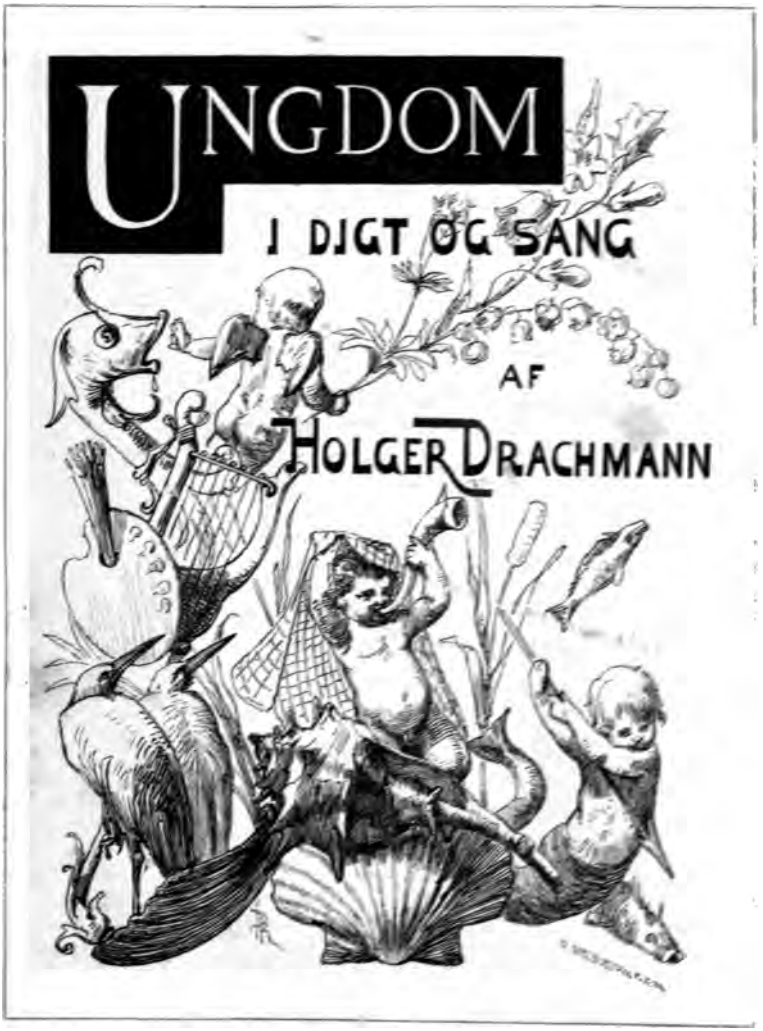
UNGDOM
I DIGT OG SANG
AF
HOLGER DRACHMANN

UNGDOM

I DIGT OG SANG.

UNGDOM

I

DIGT OG SANG.

AF

Henrik Herholdt

HOLGER DRACHMANN.

1

KØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO.

1879.

PT
8126
.U5

NING
4-39
33

Indhold.

Side
Til Bjørnstjerne Bjørnson ..... IX.

I Panser og Plade.

Ungdom. (Den gamle Mesters Syn) ..... 3.
Islandsfarten før og siden ..... 13.
To Ballonbreve til »Morgenbladet« ..... 20.
Plimsoll ..... 37.
Det nye Nationaltheater. (En Epilog) ..... 41.
I Høst ..... 46.
Et Sendebrev ..... 49.
Den sidste Skanse ..... 59.
Svar til »Morgenbladet« ..... 63.
Et Opraab (»Fædrelandet« Febr. 1878) ..... 67.
Rimbrev til Esrom Sø ..... 73.
Pejling ..... 85.
Hilsen efter Festen ..... 87.
Ved Universitetsjubilæet (Kantate post festum) ..... 91.

Tidsbilleder og Karakteristiker.

I Circus maximus ..... 109.
Androkles og Løven ..... 114.

DOK.

Side

»Den syge Mand« ..... 128.
Stormagter! ..... 135.
Tohundredaars Dagen (for Slaget i Køgebugt) ..... 148.
Longobarder ..... 154.
† Chr. Winther ..... 160.
† Harald Jerichau ..... 162.
† G. Winther og C. Frederik Sørensen ..... 165.
† Kr. Mantzius ..... 170.
Kong Karl den Tolvte bæres over Grænsen ..... 174.
Den franske Kone i Sorø ..... 178.
Grøn Vinter ..... 182.
Ved danske Kunstneres Julegilde i Paris ..... 185.
Da de slettede Paragrafen ud ..... 189.

Musik og Texter.

Ved en Fontaine ..... 193.
Høstaften ..... 195.
Ved Smeltehytten ..... 197.
Naar Krabben bider ..... 199.
Over Barren ..... 201.
Havets Sang ..... 203.
Maanenat ..... 205.
Til en Tilhørerinde ..... 207.
Den store Serenade i Venezia ..... 209.
Foraars-Symfoni ..... 218.
Efteraar (in modo d'una sonata) ..... 226.

Akvareller underveis.

Viribus unitis ..... 235.
»De vilde Bæster« ..... 240.
Æneas.
1. Murene faldt ..... 243.
2. Han havde sig bygget ..... 244.

Side

Til Nogle derhjemme ..... 246.
Konkylje ..... 247.
Sommer i Gurre ..... 249.
I Jægerherberget ..... 256.
Go ahead! ..... 259.
Henover en Valplads ..... 262.
I Paradiset ..... 264.
Turneringen ..... 269.
Rødhuder ..... 273.
Arc de l'Étoile ..... 278.

Døgnets Psalmer.

Sange til en Søster.

Indgang ..... 283.
Jeg lægger Alting ..... 285.
Rundtomkring ved Søen ..... 287.
Jeg hører i Natten ..... 289.
Jeg hører dem Alle sige ..... 291.
Kan I vel give mig ..... 293.
Jeg tænkte at træde ..... 294.
Misund mig ej ..... 296.
Min Kraft er brudt ..... 298.
Vi lo jo før ..... 299.
Hvorfor vække ..... 301.
Der spilles et dundrende Stykke ..... 305.
Jeg hørte — ..... 305.
Din Guddom steg ..... 307.
Jeg takker eder ..... 308.
Tag imod mig ..... 310.
Kun trofast Kærlighed ..... 311.
Lad Tiden gaa ..... 312.

Af Rejsepostillen.

Der laa den, Vejen ..... 314.
Sig, husker Du ..... 318.

Side

Hun var for ringe ..... 320.
Men Rekonvalescenter ..... 322.
Jeg fandt hende ikke ..... 324.
Ja, se ham kun ..... 326.
Og saa — saa aander op ..... 328.
Fred med jert Støv ..... 330.

Nye Sange ved Havet.

Gensyn ..... 333.
Lyse Nætter ..... 336.
Skænk mig ..... 337.
Anadyomene ..... 339.
Pirater ..... 341.
Jeg drømte ..... 343.
Og har jeg ..... 349.
Kølvand ..... 351.
Bryd, Bølger, frem ..... 354.
Vale! ..... 357.

Til

Bjørnstjerne Bjørnson.

Det er, saa tilpas, et Decennium siden —
da røg det og brændte paa alle Kanter;
i blodrøde Strømme blev Ilden slukt:
jernhaarde Formynder-Mænd i Evropa,
her hjemme en halv Snes Tanter.
Tanterne tænkte paa Folkets Vel,
derfor de slog ikke Nogen ihjel;
Husarerne viste blot Skeden,
og en Kone fik Foden forvreden.

Det var dog saa temmelig slemt i de Dage,
om ogsaa med Smil vi nu tænke tilbage;
min Ven, som var Doktor, om just ikke Læge,
han satte i Lampen en dobbelt Væge;

paa Frue-Plads stod han og løfted sin Lygte,
ved Skinnet af den han et Menneske søgte;
han fandt ikke mer' end halvanden Mand,
og nu er han borte, drevet af Land.

Det er, saa tilpas, et Decennium siden —
da røg det og brændte paa alle Kanter.
Du var en Helgen endnu af Faget,
jeg var kun med blandt de unge »Fanter«;
vi saa' Dig som Konge, Profet, Minister,
som Gud véd hvad, paa din Dovrestol; —
da aabned jeg Rækken paa min Reol
med de »Engelske Socialister«.

De futtede af, og man raabte »Sluk!«
Ved Sprøjten stod dine gamle Venner,
et Mandskab, som stedse med samme Fynd
mod Alt hvad der brænder sin Slange betjener.
De fik dog ej slukt mig saa helt endda,
der maatte min egen Svaghed til Sprøjten;
da lo de først ret, da jeg »sakkede a'«
i Længden saavel som i Drøjden.

XI

Men nu er jeg atter, hvad jeg var først;
og Feberkosten, jeg tæred saa længe,
har givet min Sjæl en naturlig Tørst
efter atter at stemme de gamle Strenge.
Decenniet svandt. Ved Grænsen vi staar:
Maaske vil det næste — det nye — skue,
hvad ind jeg har varslet i Ungdommens Aar,
belyst af Manddommens rensede Lue.
Maaske! — Men sikkert jeg véd, at der gaar
en Ungdom her gennem Strengeslaget,
og den vil jeg vie til Dig, som staar,
en Yngling i Hjærtet, med graanet Haar,
en Høvding i Bardelaget.

Mig har de løftet til Skyen den ene
Dag — til jeg kom deres Vivat paatværs;
da blev jeg uglesét ved Hippokrene,
levnet kun blev mig lidt Anlæg for Vers.
Verset, det véd man, fik Adgang, hvor ikke
Prosa kom ind med de stikkende Blikke.

XII

Vers! musikalske! det har ingen Fare,
særlig hos ham, hvor de stundom
ikke just altid var »klare«!

Klarhed! — Nuvel, vi har Snusfornuft,
kritisk Befamlen og klam Befølen
nok her i Norden, hvor Alt, hvad der rager
op over Gennemsnitsmaalet,
væltes gemytlig i Sølen.

Klarhed! — Der findes i Sjælen en Gnist,
findes i Hjærtet en Glød, som kan lyse
op for de Smaafolk, hvem Brændsels-Brist
tvang til at krybe i Krog og fryse.
Den har Du faaet af Guden i Eje,
den blir Dig misundt mer end Du tror,
medens din Fod over Digtningens Veje
sætter saa »bent fræm« et Forkæmperspor.

XIII

Tiden er gaaet, Aarene svandt;
da kom Profetens store Forsyndelse.
Nu, imod Tiaarets næste Begyndelse,
Tiden os samlede fandt.
Dig har de dænget saa grundigt til; —
Ven, hvorfor ændred Du ogsaa »Signaler«? —
Selv har de spil't underfundigt Spil,
vredet og vendt deres Ungdomskofte,
vrikket paa Taa og vaklet i Hofte,
danset paa Line — og Linen var slap —
tjent paa Geschæften Berømthed og Penge,
drevet det svævende Spil saa længe,
til de er havnet i Grøften
med samt deres »Idealer«.

Du har jo været i Koften hos dem.
Hurtig den blev dog for trang Dig i Ærmet;
saa har Du slængt den, og derved fornærmet
hele Familjen, dens Hus og dens Hjem.
»Vi, som i Favntag saa tidt har ham klemt,
vi, som hans Værker har rost i Avisen,
vi . . . .« ja, Du kender formodenlig Visen,
kender det Hele, behøver ej Noter;

men der er Et, som maaske Du har glemt:
at disse Frihedens Venner
er en Familje Despoter.

Knæfald de vil, beundrende Blikke,
Virak paa Alteret i deres Hus.
Yder Du den, ja saa kan Du drikke
selv i det vildeste Nonsens en Rus.
Bliver Du kritisk, saa sadler man om.
Selv i et Storsyn finder man ikke
Noget, som staar for en »Alvors«-Dom;
og man laaner Dig Lænkehundsblikke.

Fejled Du end: hvad var saa din Fejl
mod disse Kuske, hvis Tømmer er borte,
mod denne Tærsker, som fører sin Plejl
stedse bag Logavlens Porte
paa Jorden, den blotte, den sorte?
Har Du »forsét« Dig dernede mod Syd,
slog for et Slag Du for tidlig til Lyd,
hvad har da vore »Profeter« at sige?

Spaamænd i Fantasteriernes Rige,
Konger, som, dethronisered', vil herske,
Kuske, som, væltede, stedse vil køre,
Væltede, som ej Fornuften vil høre,
Folk, som vil Kærner paa Loen
af udfejet Langhalm tærske.

Hædre jeg vil Dig paa Digternes Vis,
ikke med brammende Ord Dig beprise;
det var jo Sprøjtebetjeningens Skik,
da den sang Dig sin barnlige Vise.
Nej, jeg har samlet hvad Tiaaret evned,
samlet det Bedste med Omhu og Flid,
Alt hvad af Vemod og Vrede og Vid
— Minder fra Lykken og Minder fra Strid —
Lykken at synge mig levned.
Satte jeg Flugten i Noget for højt:
Saksen har stækket den svulmende Vinge.
Fejled jeg stundom, saa bøded jeg drøjt:
saaret jeg blev ved min egen Klinge.

XVI

Et har jeg gjort; det var værst dog af Alt,
da var i Flugten jeg nærmest ved Jord,
da var Du højest og videst dit Spor, —
det var dengang, da, saaret og syg,
med mig selv jeg søgte at tinge.

Dog — jeg er atter, hvad jeg var først.
Modet med Lykken er kommet tilhuse,
Vingerne strække sig, Sangen skal bruse
stolt med sit Ungdoms Drapa mod Sky.
Dig vil den søge, til Dig vil den ty.
Ej skal Du dække dens Svaghed ved egen
Styrke, nej, Lige for Lige i Legen:
kæmpe den vil, den vil brydes med Dig.
Ligger den under, saa jubler den dog;
leende springer den atter fra Jorden,
griber din Haand og raaber:
Der er Kræfter endnu i Norden!

I PANSER OG PLADE.

Ungdom.

Den gamle Mesters Syn.

Den gamle, den evig skabende Tid,
Mesteren, bryder sit Værktøj sønder;
han ser hvor de mylre ustandset hid,
disse Værker af en Begynder;
han lægger sig paa sine Hynder.
Den gamle Mester har lagt sig træt,
der kommer en Fusker med Ler paa Bræt,
en Gibser, en Haandværker slet og ret,
som dybt under Byrden sig bukker;
han ælter Leret, han klasker det op
og modellerer saa — hej i Galop! —
en Stabel af smaabitte Dukker.

De sugede aldrig Mælk af et Bryst,
næredes ej af en Kvinde;

de blodløse Læber gier ingen Røst,
det piber kun spædt derinde;
deres Øjne er matte og blinde.
Den fuskende Gibser med ilsomt Jag
har grebet en Puster og pustet dem bag;
Livsens Aande som Livets Sag
er ikke til for hans Dukker. —
Den gamle Mester har rejst sig op
og stirrer paa hele den stablede Trop
og slaar sig for Panden og sukker.

Han sukker, og mindes den svundne Tid,
Skabelsens Apotheose,
da ud af de gærende Vædskers Strid,
Urverdnens boblende Mose,
sprang Livets blussende Rose.
Da Kæmper fra Gudernes Skyborg fór
og favnede Kvinderne paa vor Jord,
da Løver slikked de spæde Noer
og Storme dem lulled i Slummer.
Han mindes den første — sin egen — Slægt;
det var, som følte han Lemmernes Vægt,
Kroppens gigantiske Krummer.

Han hører den kaade, buldrende Støj
— et Slagsmaal som aldrig siden —

Bjærge er Børnenes Legetøj,
Jorden er dem for liden:
de blander Himlen i Striden.
Til fælles Angreb i sluttet Trop
de stabler paa Pelion Ossa op,
selve Kroniden maa sige Stop
og Herkules svinge Tampen.
Saa sættes der Grænse og stiftes Forlig,
Himlen og Jorden har ingen Krig;
saa hviler man ud fra Kampen.

Og Jordens Skarer og Guders Hær
vandrer fortroligt sammen;
de parrer sig atter blandt Lundens Træer,
de kysses paa Bakkekammen;
én er Roden og Stammen.
Naar Afrodite en Yngling ser,
blusser hun hæftig i ømt Begær,
ja selv den kølige Luna ler
til Knøsen ved Kildevoven.
Mens Phoebos den smeltende Lyra slaar,
paa Lur den store Kronide staar
som Bejler til Pigen i Skoven.

Da mylrer det ud over Bjærg og Dal,
Ungdomsverdner sig røre;

man træder vor Jord som en Dansesal
baade uden og inden Døre;
Dioskurer Rækkerne føre.
De solbrændte Legemer veksle i Spil,
den graanede Gubbe med Lyst ser til,
og selv de adstadige Vismænd vil
i Legen ej Sinker være.
Og Legen er Lærdom, og Lærdommens Ord
er gyldig for Himmel saa vel som for Jord;
det er Ungdomstidernes Lære.

Men Lemmerne svulme uformeligt op
udover Maal og Grænse,
og Slægten slaar an i et vildt Galop
som en Hingst uden Tøjle og Trense;
en Styrer vil ingen ænse.
I hvirvlende Fart over Sten og Stok,
Vinaand i Aaren, Vinløv i Lok,
vanvittig raser den ravende Flok
med Blodsved af aabne Porer;
Kraften blev altfor utæmmelig stor,
der stiger et Brøl fra et samlet Kor
af Bødler og Gladiatorer.

Og Brølet slaar mod en Skare af Mænd;
fra Østen de kom for at stride;

dog fører de ikke Sværd ved Lænd,
de vandrer i Kapper vide;
de følges Side om Side.
I Øjet blusser en sælsom Glød,
de viedes ind ved en Ynglings Død,
for Verden det sælsomme Budskab lød:
Mænd! vi er Brødre alle!
Et Ynglinge-Budskab, et Ungdomsord;
fra Raaheden reddes den herlige Jord,
men først maa en Verden falde.

Det brager og knager i Slægtens Hus,
det hviner i hver en Fuge,
Guden i Marmor blier malet til Grus,
Legemer Legemer knuge; —
skal Faldet da Alt opsluge?
Sværdet synes det eneste Svar,
dog, førend Æggen i Ædderen skar,
blev Sygdomsgrunden ej aabenbar,
saalidt som Frelse blev funden.
Nu trækker man Vejret og ser sig om,
Tomten blev ryddet, Pladsen staar tom;
saa bygger man op fra Grunden.

De komme fra Norden og Vesten hid
med Dyrehuder om Lænder;

Tænderne skinne som skabte for Bid,
haarede er deres Hænder;
det er Urskoven, som dem sender.
De kommer, at røgte det Gryendes Tarv,
de tage de solbrændte Kvinder i Arv,
med Nerver af Jern og Ild i Marv
de avle mandhaftige Sønner.
Men Arven gemmer hin Østens Sæd;
da knæler Kæmpen for Korset ræd
og mumler de fremmede Bønner. —

Og Mesteren ser, hvor den unge Æt
vokser med Sæden tillive;
den modnes, til Mærket paa Skjoldets Bræt
kan Slægten sit Korsnavn give;
saa funkler de blanke Knive:
Der gaar som et Vejr over Verden hen,
i Staal og i Plade Drenge og Mænd
sværmende ride med Lanse ved Lænd
bort til de ukendte Lande.
Fra Vuggen man iler, at frelse en Grav;
Dødshugget, som Saraceneren gav,
adler den kløvede Pande.

Og Mesteren ser, hvor det mørknes om Land,
da Lyset i Østen blier slukket.

Blodet, som sived i Ørkenens Sand,
af golde Cisterner blev drukket;
nu stønner kun Munke-Sukket.
Hyrden, som vogted om Faarenes Kuld,
klipper dem nøgne og fylder med Guld
Kirkernes Læddik, som aldrig blier fuld,
men stedse har tomme Gemmer.
Trøsten er blevet et Tugtens Ris,
Baalene ryge — til Frelserens Pris,
og kvæle de murrende Stemmer.

Da aabner sig Jorden. Fra Grundens Gem
stiger de straalende Guder;
i Rækker, ustandset, haste de frem
fra Søvn i de muldne Puder;
en Skønhedens Dom de bebuder.
Og Ynglinge flokkes med Mejsel i Haand
og Digteren tolker begejstret i Aand,
hvad Jorden gav fri, men Himlen gav Baand,
hvad Livet kan aldrig fornægte.
Og Ungdommen jubler med Sang imod Sky,
Minerva staar knejsende højt over By
over Klærker og Bøddelknægte.

Da træder en Mand fra den mørke Vraa,
hvor ellers lød Munke-Messen,

han taler et Sprog, som Folk kan forstaa,
det lyder som Sværdehvæssen;
Cellen var Smede-Essen.
Han svinger det Sværd, som fra Kirken han tog,
det lysned, da ud han af Balgen det drog,
vidt blev det spurgt, hvor Sværdet det slog,
det delte Verden i tvende.
En Ungdomsdaad med et mandigt Mod,
et Hug, som rammed ved Træets Rod —
om Hugget end ikke fik Ende.

Og gærende Tider, en voldsom Slægt,
som haaber og higer og kæmper;
Huggene falde med Fynd og Vægt,
Ingen sit Løsen læmper,
kun Døden Iveren dæmper.
Men Døden tager en Maske paa,
Ræve omkring mellem Ulvene gaa
og hvisker og lader Afgørelsen staa
til dem i de purpurne Kaaber.
Hjærteblod-Strømmen i Slottets Gaard
ledes i Damme, som stille staar
og stinker i størknende Draaber.

Saa lyder der ud i den døsige Dag
et Raab, som Lakajerne skræmmer;

de vækkes op af den dvaskende Mag:
Hvor kommer de larmende Stemmer?
Respekten de Godtfolk glemmer! —
Der kommer et Svar fra en ukendt Egn,
et Svar med en raslende Kugleregn,
som splintrer Paladsets gitrede Hegn
og flænger de tressede Kjoler.
En Ynglingeskare med blussende Blik
kvitterer for Regningen, som de fik
tilslængt fra en kongelig Boler.

Og ud under Sangen for Folkenes Ret
mod Tidens gustne Tyranner,
at opgøre Slægternes Regnebræt,
de flokkes om Frihedens Banner;
Karré imod Verden de danner.
En Kittel i Pjalter, Begejstrings Kyrads;
de skaffer de nøgne Fødder Plads
og sætter en Trusel saa skræmmende hvas
mod hver, som Retfærdighed krænker. —
Den gamle Mester han smiler dertil;
det var, som han hørte til Trommernes Spil
en Klirren af knuste Lænker.

Han smiler. Da mørknes det luende Blik,
uvilligt han Øjnene lukker,

det var, som en Gysen igennem ham gik,
han vender sig bort og sukker;
hans Øje traf Fuskerens Dukker.
Han famler, han véd hverken ud eller ind:
Kan Slægten da blive saa spinkel og blind,
og vikler der sig af det filtrede Spind
mon atter en dristig Flyver? —
Fuskeren smisker: »Min kære Ven,
I kalder dem Dukker, men det er Mænd!«
— »Ti!« raaber Mestren. »Du lyver«!

Islandsfarten før og siden.

(Juli 1874).

Før.

Hvad er det for en modig Flok,
som over Nordhavs Vovens Skum,
med Sejlet spændt fra Raaens Nok,
med Skjolderad langs Øse-Rum,
i Sommernatten farer?
Hvad er det for en Kæmpe-Æt,
som her paa Skudens skøre Bræt
det mørke Dyb befarer,
og ler ad Bølgefossens Skvæt
og trodser Færdens Farer?

Hvad er det for en bjærgfast Ø,
som op mod Nattehimlens Glans
fra Urtids Grund i dyben Sø
sit Hoved, slyngt med Jøkel-Krans,
stolt knejsende nu strækker?

Hvad sælsomt Navn har dette Land,
hvor frosne Bjærge staar i Brand
med Damp af Sneens Sprækker,
mens tordnende fra Jøklers Rand
Ildstrømme Stranden rækker? —

Det er en modig Mande-Flok,
som drages mod den fjærne Ø,
som fik af Kongevælde nok,
som heller ønsker fri at dø
end bunden leve Livet;
det er en uafhængig Æt,
som kaster ud sit Højstols-Bræt,
i Vætters Værge givet,
og søger saa sin Friheds-Plet
paa Landnams-Vis for Livet.

Det er en bjærgfast Klippeø,
som skænker til en mandig Slægt
en Mund, hvis Aande ej skal dø,
en Arm, hvis Værker skal faa Vægt,
et Ry i Sekel-Tide.
Det er et Land, hvor, klædt i Dragt
af Friheds-Malm, paa Grænsevagt
Sagn-Kæmpen snart skal ride
fra Næs til Myr, fra Tun til Trakt,
som Gunnar under Lide. —

Ja! Farten gaar en Sommernat
mod Nord, mod Islands stejle Kyst;
til Rors den bedste Mand er sat,
den største Helt med bredest Bryst
til Styrismand er kaaren.
Fjeldhøj mod Midnatssolens Glød,
som blusser paa hans Ringsærk rød,
han staar ved Styreaaren,
mens sikkert over Havets Skød
Lang-Snekken bliver baaren.

Han kommer fra det fjærne Land,
hvor Friheds Arne nu er kold,
hvor Herskerkrigens hede Brand
drev Bamsen bort fra Hiens Vold
og rydded Rævens Gange.
Ham lysted ikke denne Lod:
saa heller Bølgens Brand og Braadd
og Kamp mod Dybets Slange!
»Lad Kongen trække Fisk i Vod;
os skal han ikke fange!

»Der er vel Fisk med sligt Begær;
os tykkes det den værste Skam
at slippes i et Karpe-Kær,
at gaa i Kongens Fiskedam
og fo'res fint med Krummer;

nej bort til fremmed Frihedsstrand,
mens Kæmpen end i Mund har Tand
og Frembørs-Blæsten rummer!
For Stævnen staar det stride Vand;
ret som en Bams det brummer!« —

Og over Toft og Bænkerad
der lyder Raab og Vaabengny;
hvor Hav og Himmel skilles ad,
der højner sig en mørkblaa Sky
med Glimt af lyse Bræmmer.
»Nu Høj-Stols-Støtter overbord;
os viste Vejen Asa-Thor,
hist Maalet han bestemmer!«
Og Raabet rækker Næs og Fjord
med Brag af stærke Stemmer.

Siden.

Der sejler stolt en Sommernat
for bliden Bør en Dampfregat
med Kongsflag under Gaffel.
En Skare Mænd paa Skansen staar,
og mens man Kaffen ombudt faar
— samt en Likør-Karaffel —
helt frit Konversationen gaar,
som Skik er efter Taffel.

»Og hør Du Klein, Du store Mand,
mens Kongen slumrer, her paastand
Du Rejsens Runer raade!
Hvi gaar vi, baade Vært og Gæst,
til denne Islands Jubelfest?
Hvad skal den Vandgang baade?
Det er en dunkel Gaade!

»Og hør Du Klein, Du Statens Raad,
har Islands Folk til Fester Raad,
saa kan ej Folket trænge.
Saa kunde vi min S'æl ha' spart
til meget andet Nyt og Rart
de mange, mange Penge,
vi sendte dem saa længe.

»Og hør Du Klein, Du Danmarks Trøst,
Du sige frit med djærven Røst,
hvad Du af Rejsen venter.
Femhundred Aar var Island vort:
vi kendte det kun af vort Kort,
og af en Flok Studenter,
hvis Ry nok som bekendt er!

»Og hør Du Klein, Du Kongens Ven,
hvorfor gaar vi ej hjem igen
og lader Festen fare?

Du er jo vistnok meget klog,
men kan Du tale islandsk Sprog?
Her har det ingen Fare,
men kan Du hist Dig klare?

»Ja hør Du Klein, Du kloge Mand,
Du bragte Tingen pænt i Stand:
Forfatningen den klare.
Men er dit Udkast ej for tamt,
og har Du bundet Knuden stramt,
saa den kan længe vare —?
Hvad vil Du dertil svare? —«

— »O store Skjald og Kammerraad,
Du, med din »Liv i Lænkers« Graad,
Forfatningen er stram nok!
Den blev ej blot for Island gjort;
lidt Snak deroppe gjør ej stort:
Befolkningen er tam nok,
naar bare den har Lam nok!

»Nej, ser Du, Skjald og Kammerraad,
en gammel Kælling har mig spaaet,
det kunde gaa saalunde:
Dhrr. Berg og Bojesen,
af Kampen ked, en Skare Mænd
paa Skagen samle kunde
en Gang i Fremtidsstunde;

og drage til den gamle Ø
heroppe i den vilde Sø,
og sende ud Budstikken;
og agitere hist og her,
og rejse rundt med stort Besvær,
de to og hele Klikken,
til Gavn for Republiken!

»Lad dem da rumle som de vil!
ej mø'nsk, ej bogø'sk Kraft slaar til,
naar jeg har Part i Striden.
Forfatningen er døbt »Hr. Klein«,
men der er Ingenting i Vejen;
i Vækst den end er liden,
men vokser nok med Tiden!« . . .

Saa veksles disse gæve Ord,
og Hvermand glæder sig ombord,
og der bli'er Sjov paa Dækket.
Fra »Jylland« øjnes Islands Top,
og Kongen bliver vækket.
Højt knalder da Champagnens Prop,
og der gaar Dans paa Bak og Dæk, —
kun stakkels Rosenberg er væk,
maa ej hos Kongen være:
nej »Heimdal« skal ham bære!

To Ballonbreve til „Morgenbladet“

fra Islands Tusindaarsfest.

1ste Brev: Klein i Reykjavik.

Nej og nej og atter nej:
det var dog for galt min Sandten,
om min Stemme hørtes ej
som en Bas iblandt Diskanten,
hvor den store Richard Kaufmann,
og den anden store Skjald,
ham, Professor-Aspiranten,
Ridderen og Kongs-Drabanten,
Harpen slaar i Kongens Tjald!

Referater uden Tal,
Taler uden Maal og Maade,
Lommeklud for Øjne vaade,
Hurraraab, Kartovers Skrald:
sligt jo længst vort Øre naaede;

og vi sejled ud i Flaade,
og vi modtog Majestæten,
medens Himlen selv ved Fêten
græd og lo paa samme Tid.

Ak ja, hvilken herlig Tid!
Frederik den Sjettes Dage
vende paa en Prik tilbage;
vi er saa loyale, spage,
har forandret rent vort Væsen,
er ej kritisk, er ej kræsen,
vi kan trækkes om ved Næsen
af det røde Liberi; —
Klein er trukket selv deri.

Men højt over Virakduften,
fri som Fuglen gennem Luften
i Gondolens Kurv jeg fór,
og jeg saa' den lille Jord,
hvor den drejed sig i Rummet,
knagende omkring sin Tap.
Brat jeg Barometret slap,
og af Undren jeg forstummed:
»Hvis vor Klode er saa bitte,
»hvor bli'er saa de »Store« a'?

»Hvordan skal man Klein og Trap,
»ja og Finsen kunne hitte;
»hvor skal »Glorien« komme fra?
»Hvor skal man Fregatten finde,
»som til Ingolfs Hædersminde,
»med sin dyre Ladning inde,
»gennem Sø og vilde Vinde
»dampende til Island gaar? —«
Ja, slig Tanke tænkte jeg. —
Men Ballonen Skylden faar
for min Tankes uloyale,
tvivlesyge Enetale.

Jeg er jo saa højt til Hest,
Jorden fjærnest, Solen næst,
ført af frejdig Frembørs-Blæst,
styret af min Sanger-Gave,
og jeg kan ej stille mig
— det er afgjort, det er sikkert —
med min Sang og med min Kikkert
i Niveau med alt det Lave.

Altsaa, kære »Morgenblad«,
hvis Du Referat vil have,
maa Du forud Dig belave
paa en Mad af eget Slags:

ingen »Dagblads« røget Laks,
som maa pebres, skal den glide;
ingen »Berlingsk« liljehvide,
royalistisk Fløjelsgrød;
intet lækkert Sukkerbrød,
bagt i »Telegrafens« Kælder:
Pokker heller!
hvad jeg byder og fortæller,
frisk fra Hjærtets Ovn jeg sender,
øser op med baade Hænder
af mit eget Saltmadsfad.

Nyd da Maden, hør mit Kvad;
hør hvad her fra Luftens Zoner,
stemt i mindre høje Toner
end de andre Harpenister,
jeg paa Harpen mig fordrister
frejdig til at referere
om den Fest, — som er ej mere!

Reykjavik har Festdragt paa.
Alt er klædt i Søndagsklæder;
der er Trængsel alle Steder:
Kongen vil fra Borde gaa!

Kongen er jo med Fregatten,
som er kommen hid om Natten;
Klein og Kaufmann, hele Klatten,
tager nu saa smukt til Hatten,
og Matrosen mander Raa:
Kongen vil fra Borde gaa! —

Se, hvor Giggen, smykt med Flag,
spejlende de blanke Sider,
dreven frem med raske Tag,
ind mod Landgangsbroen glider.
Alle er i bedste Stads;
Rejsen den var ingen Spads,
søsyg var de fleste vistnok,
og den Sygdom er jo trist nok,
men nu føler man sig bedre:
disse Stjærner, disse Fjedre,
disse Brandebourgs ved Kraven,
disse Livgehæng om Maven,
denne Alvorsmine kæk
jager nu paa Flugten væk
Mindet fra Fregattens Dæk,
den Gang Plankerne var vaade,
den Gang ingen Magt formaaede
noget imod Søens kaade
Anfald; og da Trap han spaaede,
at man aldrig Island naaede. —

Den Gang var vor Klein kun klejn,
og han slog sig haardt for Panden,
og han stønned højt . . . Gid Fanden
havde denne Jubelfest!
Kammerraaden, som stod næst,
lig Per Paarses Skriver spytted,
svor, at Skjaldemod ej nytted
i en saadan bansat Blæst. —

Men, som sagt, nu gaar det bedre
under Trekanthattens Fjedre. —

Og man lægger til ved Broen
under Hurra og Begloen.
Hører dernæst straks paa Stand
Landshøvdingens dybe Rømmen,
hvor han giver Talen Tømmen,
priser sin og Kleins Forstand,
takker Kongen med Berømmen,
hilser fra det ganske Land,
glemmer ikke »Understrømmen«,
taler lidt om Baal og Brand,
sociale Uvejrsskyer
fra den slemme Menigmand. —

Her han Talens Traad fornyer,
minder om den Dag, som gryer
over Islands Jøkelrand,
her hvor Bjærge staar i Brand,
her hvor Sigurdsson er borte,
og med ham det Fule, Sorte;
og hvor hver en islandsk Mand,
for at fejre, som han burde,
Festen, gaar i linned Skjorte,
som han aldrig før var van' . . . . .
. . . . . .

Kongen takked. Ej med mange
Ord, men de, som kom, var gode.
Finsen maatte flere Gange
for de Folk, som rundtom stode,
tolke Talens rette Mening.
Derpaa gik man i Forening
hen til Landshøvdingens Bolig;
her man skiltes ganske rolig,
Folket lejred sig paa Gaden
og »de andre« — omkring Maden.
Og mens Kniv og Gaffel hviler,
rejser Klein sig op og smiler,
tørrer Hagen med Salveten,
bukker dybt for Majestæten,

siger saa med den ham egne
Takt, at han paa Islands Vegne
takker Kongen for hans Gave,
den, han selv (Klein) fik at lave,
da det gjaldt de gode, brave
Islændinger at fornøje.
Hvis man ej fandt Gaven god,
kom det paa Ministrens Trøje;
dog, det kunde han med Føje
sige, havde ingen Fare;
thi saalænge Kongen bare
og Bureaukratiets Skare,
dertil Pressens Tropper vare
rede til ham at forsvare,
skulde han nok Sagen klare!
Der var ingen Ting i Vej'n:
han hed ej for intet Klein!

Og saa løsner man Kanonen
for den store Statsmands Virken;
og saa vandrer man til Kirken,
sætter dér paa Værket Kronen
med en Lovsang til Vorherre:
Tak, for Rejsen ej var værre!

2det Brev: Festen paa Thingvoldene.

Se, et Tog henover Sletten!
Hvilken lystig Kavalkade;
som en Slange frem det glider,
alle glade
én for én i Toget rider;
ret et prægtigt »Gaaseridt«. —
Solen straaler, Himlen smiler,
Pisken knalder, Hesten piler,
Av! der snublede en Hest.
Død og Pine,
hvilken Mine
af Forfærdelse i Toget!
Stødte nogen sig paa noget?
Var det Adjudanten, Holten,
som i Volten
Tyngdens rette Lov forfejled,
eller pejled
her, som andetsteds, Marinen
lidt forkert og tabte Linen?
Ak nej, Minen, Alvorsminen,
tyder paa en stor Malheur;
tænk Dem! . . . . Hør! . . . . .
dog, — nu gaar det jo som før;
Faren alt er overstaaet,
det betød slet ikke noget,

kun en Rift, en lille Skramme.
Den forstærker Folkets Flamme,
den gør Folkets Kærlighed,
— den loyale — mere hed.

Og saa gaar det over Sletten,
Almannagjá snart er naa't,
denne Trappe tidt betraadt
af de gamle Helteskarer,
Niáls Sønner, Folk, hvem Farer,
Trusler, Bønner, intet rokked
fra den Vej, de vilde træde;
Folk, som stod saa fast forstokket
paa den Ret, de nævned »Retten«;
Folk, som aarlig satte »Retten«
her paa Bjærget, rolig, sindig,
efter Fædres Skik og Vis.
Folk, som stundom løste Trætten,
naar den blev dem for spidsfindig,
med et Slag til Odins Pris,
med et Hug til Thors Berømmen
hisset nede midt i Strømmen,
som fik Navn af Øksens Klang.

Alt er her et Sagn, en Sang.
Hver en Klippeblok har Mæle,

hver en smuldret Sten beretter
om de kække Heltesjæle,
nævner deres Strid og Trætter,
nævner deres Venskabspagter,
dem, de holdt trods Blod og Vildhed,
Sindets Brand og mørke Magter;
nævner deres lyse Kvinder,
som med Troskab og med Mildhed,
stolt i Hu og stærk i Snildhed,
dækked Kæmpefolkets Skygger.

I hver Kløft et Minde bygger.
Sagnet overalt er rede
til en Ørneflugt paa brede,
stærke Vinger imod Skyen.
Og deroppe højt fra Bjærget
klinger det med Ørnens Stemme:
»Her har Sagafolket hjemme;
»Folket, i hvis Hænder Værget
»var som groet fra Vuggens Gænge;
»Folket, som fik Harpens Strænge
»til en gavmild Faddergave;
»Folket, som i Runestave
»hugged ind sit skarpe Snille;
»Folket, som sit hede, vilde
»Mod, i Hjemstavns Kulde hærdet,

»uforfærdet
»over Verden strømme lod;
»Folket, som for Hjærteblod
»købte sig den Ret med Sværdet.
»fri at fødes, fri at dø
»paa sin Hjemstavns Jøkel-Ø.«

Herhid kommer nu den glade,
københavnske Kavalkade. —
Trap er Førstemand paa Trappen;
han er topografisk nøje
kendt med Stedet. Svøbt i Kappen
følger Kammerskjalden efter.
Richard Kaufmann, klædt i Trøje,
tankefuld sit Øje hæfter
paa den lange Trappestige;
(hvad han tænker, nok jeg aner,
men jeg tør det ikke sige.)
Derpaa, med Musik og Faner
og af Embedsmænd omringet,
følger Kongen og hans bedste
Mænd, og derpaa en Snes Heste;
(Rosenberg, den lille Stump,
bør man billigvis ej glemme!)
samt af Landets Børn en Slump;
Resten holder Fest derhjemme; —

og da Klein til Lyd har ringet,
aabnes Festen, aabnes Thinget.

Med gabende Kløfter i Klippernes Bryst,
i Hraun-Kroppens Sider,
med Thingvallavatnets forhuggede Kyst,
med Taager, som trægt gennem Kløften sig vrider,
med Øxaraa-Elven, som blinkende glider,
ses Thingslettebjærget, berømt fra de ældgamle Tider.

I Dag er her Fest.
Her er Althing med stimlende Skarer;
her er Taler, Fanfarer,
og Boder med flydende Varer;
i Dag er her Fest;
det er dejligt med saadan et Gilde!
Majestæten er Gjæst;
det var rart, at han ej kom forsilde!

Paa Lovbjærgets vældige Flade er rejst
en Teltby af Boder,
og Bænke er slagne og Mærker er hejst,
og Kæmperne faar deres Mundgodt og Foder,
og Lovmænd er tilsagt, og Præster og Goder,
og al Ting er ordnet saa net efter Saga-Methoder.

Og Lovsigemand er Etatsraaden, Klein;
han endte just Talen;
og Bifaldet bryder hvert hæmmende Hegn,
man jubler og fordrer da capo Finalen,
og Rosenberg brøler, som om han var galen:
men Trap trækker Fyren forsigtig i Kjoleskøds-Halen.

Og Skjaldene gribe med Lyst og med Il
i Harpernes Strænge;
de synge om Kampen og Kvindernes Smil,
de synge omkap, og forsøge, hvorlænge
de Tonen kan holde, før Øret de sprænge;
ved Brage! selv Kaufmann vurderer knap saadant i Penge.

Og Budstikker komme og gaa deres Vej;
de pynte paa Festen;
naar bare der ej kommer »Aber dabei«,
thi det er jo ikke saa rart. Men forresten,
hvad gør saa en islandsk Adresse? naar Resten
blot svarer til »Hjemmets« Forventning om Tusindaarsfesten!

Men bedst som der tales og synges og raabes,
og Fortiden mindes, paa Fremtiden haabes,

saa høres et Bulder
fra Hrafnagjá-Kløften,
og Skulder om Skulder
fra Øxaraa-Grøften
en vaabenklædt Skare mod Lovbjærget rykker.
De vandre saa tavse, med straalende Smykker,
med skinnende Klæder, med blinkende Skjolde;
de træde saa fast over Lavaens Volde;
og Mængden paa Bjærget gaar ængstlig til Side:
»Det kunde dog være! ... man kan dog ej vide! ....
»Det var maaske bedst at ta'e Flugten i Tide! ....
»Hvis ikke det Hele er Skinfægteri,
»som Hr. Bournonville har Finger med i!« ....

Nej, ingen Ballet har saa prægtige Klæder.
De Mænd, som saa fast over Lovbjærget træder,
de lærte ej Gangen bag Scenens Kulisser.
Se her, disse Vaaben har Buler og Ridser,
og se disse Øjne, hvor ildfuldt de brænder,
og se disse brune og staalstærke Hænder;
hvorlænge Du end ved Balletten vil lede,
Du finder ej Folk med saa mægtige, brede
og knudrede Rygge, saa hvælvede Bringer,
saa trodsige Skuldre, en Nakke, der tvinger
det hjelmdækte Hoved til Blik imod Sky;
nej fly!

Betragt dine egne forhutlede Lemmer,
som Bukser og Vesten og Spidskjolen gemmer;
beføl dine Arme, besigt dine Hænder;
hvordan Du Dig drejer, hvorhen Du Dig vender:
Du ser kun en vantreven Karrikatur, —
Og Du snakker med om den vilde Natur!
om Stamslægtens Old i fornstore Dage.
og peger paa Kraften, som end er tilbage! —
Se her er de Gamle! Du selv har dem manet.
De kom paa din Kalden, de adlød din Stemme;
men Du har nok næppe saa »store« dem anet;
i saa Fald var heller Du bleven derhjemme.
Du hænger med Næbet, Du skygger for Brynet,
Du er lidt benauet ved Mødet, ved Synet;
Du ræddes ved Ilden, Du taaler ej Lynet
fra Kæmpernes Øjne, de funklende hvasse;
nej, sligt vil kun slet for en »Nutidig« passe.
En Vise, en Tale, et Gilde, med mere,
en sølle Forfatning, som ret skal kurere
det ældgamle Island fra ældgamle Onder:
paa sligt kan man rolig »gaa med« nuomstunder;
men stille sig Ansigt til Ansigt med slige,
bevæbnede, raa og uslebne Personer:
nej, ikke for alle de nyeste Kroner!
Hvad vilde vel Børsen og Bladene sige,
(for ikke at tale om Venner og Koner)
naar saa risikabel en Adfærd de hørte?

De vilde vel tro, at en Trold Dig forførte,
en Trold fra de islandske Sagabøger,
som altid heroppe ved Lovbjærget spøger! —
»Nej, bort med os alle! . . . Lad blæse Retræten!
»Det regner desuden!« . . . . . .
. . . . . Saa endte da Fêten. —
Og alting blev stille. I tungsindigt Øde
laa Thingslettens vældige Kæmpeflade;
og Taagerne henover Søen fløde;
forsvundet var Telte og Bodernes Gade,
og borte var Levende, væk var de Døde.
Kun En blev tilbage. Han dvæled deroppe
paa Brinken, hvor Lavaens Kæmpekroppe
som stablede Jætter fra Kløften sig rejser.
Hvad søgte hans Blik? Var det Hekla og Geyser?
Nej, Blikket, som fløj fra det svimlende Stade,
det fulgte den Flok, som mod Syd skulde drage;
og Øjet det tindrede atter og atter, —
og Kæmpen, som stod der alene tilbage,
var Skarphedin, ham *med den tavse Latter*.

Plimsoll.

Juli 1875.

Her er en Haand og her er et Raab,
et Begejstringens lydende: Hør!
til den enkelte Mand, som tog Kald fra sin Daab,
til den eneste Kristen i Hyklernes Hob,
som i Kærlighed lever og dør. — — —

Man gnaver ej mer i den uhyre Stad
paa Falliternes sure Agurk.
Man glemmer selv Skybruddets øsende Fad,
man rives og slaas om det seneste Blad:
»Plimsoll har talt og sagt Skurk!«

Man tænke sig: Taleren knytted sin Haand
og raabte til Premieren hen,
og paakaldte Gud og den hellige Aand
og brød med de parlamentariske Baand
og fornærmed de pæneste Mænd!

De stivede Flipper, det kæmmede Skæg,
det engelske Gentleman-Snit,
et Virvar det Hele. Fra Væg til Væg
brøled og peb de, og »Husets« Præg
misted sin gode Kredit.

Hvad er der da sket? — En Idealist,
en Sværmer, en skørho'det Mand,
som raaber paa Samfundets Brøst og Brist
og sætter for nogle Matroser tilsidst
i Flammer det hele Land!

Vi smider ham ud. I vort Parlament
tør man ej træde Grænsen saa nær.
Ud med den Tølper! Han har det fortjent,
slig Tale kan ingen være bekendt;
han kan lære sit Sprog i »Lothair«! —

Ak Plimsoll, Du kender ej Tiden ret,
Du raaber kun i en Ørk.
Dit Billed med Skudernes skøre Bræt,
den bortslængte Bill, som Nationens Plet,
den Farve er altfor mørk.

Vi lever i Konstitutionernes Tid
med en Konstitution, som er brudt.
Vi taaler kun Dosis af Dagblads-Vid
og vil, efter Dagens Forretningsslid,
kun Fyrværkeriernes Krudt.

Selv Kansleren, Manden, som vredes saa nemt,
maa krydre, det har Du vel mærk't,
sin Tale med alskens Løjer og Skæmt,
og er den end grov: det bliver dog glemt,
thi han krydrer, han krydrer saa stærkt.

Ak Plimsoll, Du taler som *Idealist*,
Du kender ej ret dine Folk.
En Førsteminister som Føljetonist,
Romanforfatteren først og sidst,
det er Tidens Ideers Tolk.

Du hæver din Stemme, som Idealist,
i den Højestes Navn; ak betænk:
de høje Herrer er lave, saavist
som Egennytten er Dusbroder hist
med dem paa Ministrenes Bænk.

Og alle de Taler i Wien og Berlin,
i Versailles og i København: —
et Nip til Likøren, men ej Medicin,
Zodiacus-Draaber, Poul Lindausk Vin;
til Lyst blot, men ikke til Gavn. — — — —

Ak Plimsoll, Fortidens Skygger staar
forklarede frem for dit Blik.
Nazaræerens Tale dit Øre naâr,
han løfter sin Svøbe i Templets Gaard. —
Husker Du Lønnen, han fik?

Det nye Nationaltheater.

En Epilog.

Langs Strandvejen hvirvler de gulnede Blade,
Landlivets Scene staar tom og forladt,
Københavneren skifted sit Stade,
han flygted fra Skov og fra Krat;
Københavneren lider ej Efteraarsskyggen,
ej Aarets elegiske Gyldenlak-Skær;
Københavnerne vendte det Ryggen,
de flyttede en og hver. — . . . .

De flytted til Byen med Spejl og det Hele,
Pianoet ej at forglemme,
og Middage, Baller og alle de Dele
begyndte man alt at bestemme;
den gamle, fortærskede, udpinte Gaade:
»Hvormed skal vi more os?« søgte man raade,
og Løsningen simplificertes mærkværdigt
ved det, at det nye Theater var færdigt.

Mens Landlivets Scene derude blev domfældt
og »Smykningen« reves i Pjalter,
saa indvied Byen, som oftere ommeldt,
sin Scene, sit Thespis's Alter.
Mens Løvfaldet ude i Skoven husered,
og Kronerne slængtes til Jorden, kassered',
saa var der et Løvspring herinde i Byen:
Theatret sprang ud med sin Krone mod Skyen!

Theatret sprang ud — med det dejligste Bladvæv,
og Lindetræs-Kronen den funkled;
hvert Mishag af dem, som kun lever for Madstræv,
tilsidesat blev og fordunklet;
en Tid maa jo ha' hvad for Tiden kan passe,
og derfor forsvandt den forældede »Kasse«.
Kong Christian og Folket de rejste en Bygning
til Kunstnernes Dont og med kunstnerisk Smykning.

Ja, Bygningen staar der, saa knejsende mægtig
med Lyren som Varsel om Donten,
med Genier, Havfruer, Sfinxer og prægtig
polerede Søjler i Fronten;
hvad Havfruen skal, er jo vistnok en Gaade,
som Tiden og saa Direktionen maa raade,
men, Templet er færdigt! Det venter, foruden
lidt Tilskud af Staten, endnu kun paa Guden.

Det venter paa Guden; — naar blot han vil komme,
naar bare han ej bliver borte,
naar blot han har Tiltro til alle de Fromme,
som stimler om Pragttemplets Porte.
Det venter paa Guden; — men ak, han er kræsen
og stræng og kan vanskelig tages ved Næsen;
han fordrer lidt mer end Balletmester-Knælen,
han fordrer et Tempel, som hvælves i Sjælen.

Ved Zevs og Apollon! Hvad er det for Kunster,
hvad er det for Kneb og for Fagter,
prologiske Stikord og Røgelsedunster,
Tableauer og holbergske Akter?
Hvad er det for Leflen med Aandslivets Magter,
hvad er det for Kryben i Mummespils-Dragter? —
Naar Tiden er sløv og Aanden er vissen,
mon Aanderne da stampes frem af Kulissen?

Naar Aktier, Svindel og Døgnlivskritiken
er bleven den Guddom, som styrer;
naar Smagen slaar Takten i Kræmmerbutiken
og klinger fra Festmaaltidslyrer,
naar Pegasus gumler sit Foder i Stalden,
og kun »stroppes op« ved et Piskesmælds Knalden,
naar Sanggudens Præst er Profos ved Avisen,
er Tiden da skikket til Guddommens Prisen?

Nej, Guden, hvis Tempel paa Torvet nu rejstes,
han lever sit Liv i det Høje
og smykker sig ej med de Kranse, som hejstes,
og kan ej Prologen fordøje;
han slaar ej tiltaals sig med »Økonomien«
og narres sletej ved Theatermanien;
om Huset er fuldt eller Bænkene tomme,
vil ud paa det samme for Guddommen komme.

Han mindes den Tid, da hans Tempel var ringe,
men Præsterne alle var Kæmper,
da Hymnerne monne sig malmfulde svinge
mod Hvælvingens Loft uden Dæmper.
Han mindes den Tid, da hans Lære, fortolket
af troende Tjenere, voksed i Folket,
da Folket og Templet var et og det samme:
én blomstrende Krone, én tætløvet Stamme.

Da funkled hans Øje, da kaldte hans Stemme,
da skød det som Lyn i hvert Bryst;
hver lysende Tanke sprang frem af sit Gemme
for Præsternes manende Røst.
Det sænkede Hoved mod Haabet blev rettet,
det kvalfulde Hjærte for Taarer blev lettet;
der gik som et Aandepust henover Huset,
Indvielsens Vejr over Mængden hensused.

Hvad hver kun som Anelse bragte fra Hjemmet,
som ulmende Gnist i sin Emme,
det flammede op, blev til Vished forfremmet,
naar Guden lod høre sin Stemme;
de knoppede Blade fra Længsler og Minder
sprang ud og blev Roser paa Jomfruens Kinder,
og Ynglingen knyttede Haanden mod Barmen:
han følte sig Helten med Lansen i Armen. —

Ja Guden har Minder, saa skønne som store,
fra Fortidens lysende Dage.
Nu flygter han bort, og Kulissernes Snore
kan ikke ham holde tilbage.
For ham maa enhver langs de prangende Bænke
sin Hyldest, sit Mishag til »Skibbrudet« skænke,
for ham maa »De skiftende Tider« behage; —
han gaar nu; og Templet staar ene tilbage.

Men udenfor Templet der sidder ved Muren
en Mand, som saa vide bekendt er,
han sattes paa Post her som Tempel-Avguren;
han sidder taalmodig og venter.
Han venter den Stund, hans Kollega vil komme,
og stirrer imedens i Luften den tomme;
han smiler. Det er, som paa Forhaand man fatter
de tvende Avgurers homeriske Latter.

I Høst.

„Bort med det Gamle!“ hvad er det Ny,
der meldes med Trommer og med Trompeter?
Selv det ej kommer, men kun dets Ry
og Masser af smaa Profeter.
„Fædrelandet“ d. 20. Oktbr. 1876.

Den løvede Skov er bleven lidt tynd,
og Kappen er luvslidt, og Stakkelen fryser;
man synes jo nok, »det er Synd«,
og man skutter sig stille og gyser;
man synes jo nok ved sig selv, det er Skam
for den dejlige Gyldenblads-Glorie!
Men Skoven maa skifte sin Ham.
Det er nu den gamle Historie. —

Og Stormen suser, og Vinden slaar
og rusker i Træernes tjavsede Haar
og byder at holde sig færdig.
Der spilles en Dans, og den smager af Strauss,
det er næsten en hvirvlende Hopsa-Kehraus,
hvor Trommen er navnlig ihærdig.

Og forrest rider en Spillemand
med Hakkebræt hængt over Skuldren;
han stammer nok hist fra et udenvælts Land;
i Lybækker-Domen hans Stamtavle staar;
smækker i Midien, smal om sit Laar,
med knoklede Fingre han Strengene slaar
og lytter til Trommernes Buldren.

»Bort med det Gamle!« . . . Han vender sig om;
Øjet er ude, Hulen er tom,
Minen er stille, alvorlig from,
en middelalderlig Herre.
Det klager omkring ham ved Afskedens Fest,
Raabene rundtom den raslende Hest
blir stadig værre og værre.
Døv for de Domfældtes klynkende Sang,
han mumler i Takten til Trommernes Klang,
den stille, alvorlige Herre:

»Det Gamle, det Ny! to skiftende Ord,
de siger mod Enden det samme;
men bedre for den, som paa Fremgangen tror,
end som stedse skal skælde og skamme.
I dænger det Ny med Bebrejdelsers Vægt;
det er Fædrenes Flok, som stønner.
Men I træffer med Klagen jer egen Slægt.
hvoraf I gik frem som Sønner.

I stod eders Tid, I bar eders Frugt;
hvad Fordring har I tilbage?
Lærte I ej under Tidernes Tugt
at standse ved Maalet Jer Klage?
hvi blir I mod Enden saa svage!
Hvor er det Storværk, hvis Glans paa Jer Vej
løfted Jert Liv over Vindenes Sky,
bar eders Navn med udødeligt Ry
bort gennem evige Tider? —
Udødeligheden, den kender nok jeg,
Døden, som med eder rider!« —

Og Stormen suste, og Vinden slog.
— Omhvirvlet af Høstløv-Kransen,
fremmest i Skaren Rytteren drog;
bort gennem Skoven hans Ganger jog
med dem, der gik bag af Dansen.

Skoven var øde, Pladsen var tom;
hvor Høsten havde holdt Ret og Dom,
gik Stormen stærk over Scenen.
— Da var der en Kraft i de nye Raab;
da brød der fra Træerne nye Haab
i brune Knopper paa Grenen.

Et Sendebrev.

Paris. Januar 1877.

Nu rørte det danske Folk sig der hjemme,
kravled fra Krogen,
saa' i Avisen,
sprang over Postfarten, Kulden og Isen
og dem, som sad fast i Sneens Klemme —
døde der nogen?

Klokkerne klemted, Avisen var vaad,
det drev med Graad.
Spalte paa kryds og Spalte paa tværs
stod der en ny Slags Nytaarsvers;
og hver, som havde blot mindste Raad
for Julepresenter og Nytaarsregninger,
og hver, som kunde for Spisning sanse,
bestilte Kranse
efter Ligpoeternes Tegninger.

Der blev i hvert Udsalg en formelig Løben,
Spørgen og Køben
af Mænd og Piger, Studenter og Koner;
man vilde ha' Kranse med Anemoner
og Blomster med mythologiske Kroner;
man vilde møde i sorte Kjoler
og lægge ved Kisten de pæne Symboler
paa al den Sorg,
som Danmark følte i Fredensborg
og ligervis
i Paris.

Og Klokkerne klemted, og Taler blev holdt;
fra Seinestaden man telegrafered,
og Sætterne satte, og det blev voteret,
at Danmark var saa umaadelig stolt
af de tvende Poeter, som døde.

Det Værste var, at det var saa koldt,
og saa — ja saa skulde man ogsaa møde
ved Middagsgildet i rette Tid.
Man skyndte sig hjem og tog sin Bid.
Skøderne paa den sorte Kjole
hængtes ud over Grosserernes Stole,
og under Gildernes glade Skæmt
var snart den hele Affære glemt.

Der lagdes ned med de To en Tid,
som ikke skal ønskes af nogen tilbage:
Storm i et Vandglas, en Thebords Strid,
men Digtere rustet med Højhed og Vid,
hvis Toner rulled en Klangrække hid,
hvortil Danmark ikke faar Mage.

De tog deres Arv fra den store Skjald,
der hamrede ud i Rhythmernes Fald
det danske Sprog, som et gammelt Guld,
og grov de store Bedrifter af Muld
og aanded dem ind i sin Lyre.
De lærte af ham, hvor Jorden var skøn
og Skoven hvælvet og Egen grøn;
de sang som Gudindens fribaarne Søn
og ej som en Skriver for Hyre.

Og midt under Folkets sygnende Nød
og Ravnekrogspjat og Thevand, som flød
hos »Intelligensen« i Strømme,
de hælded sig op mod Gudindens Skød
og stirred mod Læben, som svulmede rød,
og i Øjnenes dejlige Drømme.

De saa' i et Spejl med et sælsomt Glar,
som løfted fra Jorden hver Ting og bar
hver Tanke op, hvor der stille var

og ene Kilderne talte.
Det stod saa løftet og dog saa nær.
I Regnbuefarvers forklarede Skær
paa Spejlet sig Billeder malte.

Saa greb de Lyren og Strængene slog;
og Sange bort efter Sange drog.
De væved og fletted i Strængenes Net,
foruden Støvgran, foruden Plet,
en Billedverden, forklaret, stor;
ikke de Smaafolk, som gik paa Jord:
Slægten saadan som den *burde* være
efter Kunstens og Harmoniens Lære.

Og saadan formedes Syvsoverdag
midt under Trykket og Folkenøden,
og Weichselfloden brød frem med Brag,
som en saaret Ganger, der springer i Døden.
Og saadan blev Amor og Psyche til,
og Choret hos Dyring hørtes at synge;
tilsidst forstummed den hele Klynge
med Christian Winthers melodiske Spil.

Lad være, der var i den hele Klang
lidt mindre af Livet, end vi begærer. —
Folket vil høre sin egen Sang;

Folket vil nok have Skuespil,
men daglig Brød maa der ogsaa til,
at ikke man selv sig fortærer.
Ustraffet kryber man ikke op
og sidder bestandig paa Helikons Top
og spiller fornemt for dannede Ører
og slynger fint og tilspidset Lynet
Filisterkrapylet i Synet.
Blandt Folket sig noget rører;
bag Vadmels Frakken, bag Skødskindets Læ'r,
bag Fiskertrøjen fornemmes et Værd,
der former sig ud i et stort Begær
og raaber til Digteren: Tiden er nær,
hvor Lyren maa skifte Strænge!
Spild ej paa kvidrende Triller dit Vejr,
syng os en Sang, som vi selv kan faa kær,
vi, Jordens fribaarne Drenge!

Lad være, der var i den hele Kunst
et Drag af Salonernes Røgelsedunst,
af mythologiske Taageskygger
og Blink af rhetoriske Brystnaalesmykker.
Lad være, at Digterne var for polerte: —
en sluttet Række de dog formerte
med Smagens Vaaben, Begejstringens Raab
mod hele den aandløse, sløve Hob,

mod Dilettantismens flade Gestalter,
der pynter sig op med de stjaalne Pjalter,
mod Kræmmerforeningens Tyranni
og Avisernes fedtede Industri.
Der var dog en fuldlødig, ægte Værdi,
der var en Adel, en Styrke i
den hele, fornemme Melodi,
der rækker os med sine Toner. —
Og nu er den skrinlagt, dens Tid er forbi,
og nu kommer *I*,
alle de smaa Epigoner.

De drysser som Blade fra Træer; de falder
til Jord og forgaar.
Der svinder en Alder;
i Stedet staar
en anden, som pynter sig op med de Gamles
aflagte Klæder, med Bøgetræsløvet,
Sommerfuglstøvet,
Psychens det fine, Natsværmerens grove,
Dampen fra Enge og Duften fra Skove,
Fuglenes Slag
i den dejlige Dag
og alle de Smaasuk i Aftenen silde,
som klinger saa kønt ved den rislende Kilde,

som, en Gang sunget, maa lades i Fred
og ikke i al Gemytlighed
drysses hvert Aar paa hvert Julebord ned.

De drysser som Blade fra Træer. De falder
til Jord og forgaar.
Nu kommer en Alder,
som baglænds gaar.
Ved Jul og ved Vaar
bestandig et Gengangerløvfald vi faar,
en Efterslet efter de Gamles.
Man kunde vel, uden Fortrydelse, vamles;
jeg lader rolig det Hele samles,
og fejer saa Alt i en Bunke hen
og sætter min Kost som et Kors paa den.

O ja, I har aabnet en hel Butik
af gamle Bøger, med nye Rygge,
en hel Fabrik
for det tynde Øl, I la'er brygge.
Og præke gjør I, saa godt som en Præst;
hvad Nytte, om andre kom med Protest?
I løfter Øjet og slaar i Bord:
Vi tror! —
hver anden er en Fornægter!
I er paa Parnasset Jer egen Vægter,

I vogter ved Dag og ved Nat Butiken;
og vil man en Gang jer for Alvor paa Livet,
nu vel, saa er Tegnet til Vennerne givet;
I skriver jo selv Kritiken.

Saa træder I da i de Gamles Spor
og synger de »laante« Sange i Kor,
og stadser jer op med et Rosenflor,
og gøder Literaturens Jord
med alle de faldne Blade.
Det Stærke lider jo Tiden ikke,
Likør maa der til, de søde Drikke.
Den kraftige Most, som de Gamle skænked,
den taaler man ikke, hvor I er bænket;
Maven er svag og Minen er from,
saa byder man Chokolade om;
og Tiden, som kommer og holder Dom
og skriver jert Regnskab med Rentesrente, —
den lader lidt længe paa sig vente.

Dog: — »Adam Homo« om jer blev skrevet,
saadan som I digted og tragted og leved.
Det glemte I; det er saa længe siden.
Men Adam skifted blot Frakke med Tiden;
han dukker op som jer egen Broder,
som Søn af jer egen Fader og Moder.

I stammer, som han, fra de samme Kanaler
og svigter, som han, eders Idealer.
Er Maalet end ikke en Kammerjunker:
Midlet det er dog en Pige med Grunker.
I sadler, som han, fra jert Letsind om
og bliver adstadig, lidt fed og lidt from.
I søber med ham af den samme Skaal
og spytter, som han, i jer egen Kaal,
og ender, saaledes som vi har set,
at Adam endte, betitlet og agtet,
med Baand og med Kors, hvorefter han tragted,
som Smagsdommer og som — Poet.

O, Danmark, glæd Dig. Din Digterskare
(jeg hvisker Dig Navnene kun sub rosa,
thi Navne er, som bekendt, odiosa),
som nu skal tage sin Arv fra de Gamle,
den synes slet ikke mod Maalet at famle.
Der er ingen Slinger, det har ingen Fare,
de stiler saa trygt ad Vejen hen,
og Publikum lyser med Fakler den
og strør deres Stier med Invitationer
til Middag og Balfaldera med Balloner.
De slaar ikke bagud, staar aldrig paa Ho'det,
de fødtes jo alle med koldt Vand i Blodet,

kender ikke til Sturm-und-Drang Perioder,
men klæder sig efter de pæneste Moder,
kommer aldrig med Regler og Love paatværs, —
men læsper bestandig de samme Vers,
det samme, sukrede, søde Pøjt,
og — skriver i »Punch«, naar det kommer højt.

Ja, Danmark, glæd Dig; og spred dine Arme
for alle de Smaa med faderlig Varme.
Tryk dem og knug dem, til Vejret forgaar dem.
Jeg tvivler dog paa, at Du ret forstaar dem,
jeg tvivler dog paa, Du kan være i Stand,
at sætte saadan for det ganske Land
en Stymper paa saadan en Herremand
og kendes ved dem, som Sønner.
Vi andre, som haaber endnu paa en Slægt,
hvis Gerning vejer med større Vægt,
vi korser os stille og mumler Bønner;
vi beder andægtig: Vorherre fri
os naadig for saadan en Poesi!

Den sidste Skanse.

September 1877.

De drog sig tilbage: en sluttet Trop,
ind gennem Passet, til Bjergkammen op.

Den synkende Sol over Bjergstien faldt;
man kunde paa Skyggerne Mændene talt.

Med Kæmpedrag over Randen skred
Skyggen og drog sig i Dalen ned. —

De var en halvhundred Stykker i Alt;
Resten af Hæren, som faldt.

For hver en Snes Skridt, de fremad gik,
de vendte sig, fæsted paa Vejen et Blik,

og smed Musketten til Kinden, og skød;
der vakled en Fjende og faldt og var død.

Fjenden var nemlig bestandig i Hælene,
som den brølende Løve, der opsluger Sjælene.

Han fyred bag hver en Klippeblok;
og tyndere blev den lille Flok.

Hej, sæt Trompeter, dit Mundstykke i
og tud dem i Hornet en rask Melodi!

Nu vil vi spille, lad dem saa danse;
nu har vi naaet den sidste Skanse. —

Saa taled Kaptejnen, og peged op
med Sablen mod Fjeldets glødende Top.

Dér højned en Klippe sin dækkende Rand.
Det er Alt, hvad en Kampesten evne kan.

Den Trompeter satte Hornet for Munden.
Han faldt, og rulled, og var forsvunden.

Kaptejnen bøjed sig ud og saa'
over Styrtningen ned i det sejlende Blaa.

Knøsen var væk. Paa en Slaaentorn
hang i sin Lidse det blanke Horn.

Han fisked det op. Og højt det klang.
Kaptejnen blæste, de andre sang.

De stod bag Klippen, øverst paa Tinden;
en liden Fane flagred i Vinden.

Hver Kugle rev Klude af Fanens Dug;
saa maatte Stangen tages i Brug.

Støt stod den flossede Fanestage.
Fjenden løb Storm, og sloges tilbage.

Men vid blev Pladsen bag Klippens Blok,
og tyndere blev den lille Flok.

Soldater! Solen er gaaet ned.
Nu kommer Natten, saa vidt jeg véd.

Vi holdt vel Pladsen, om vi var Flere;
de Faa, som vi er, de kan ikke mere.

Vi gør som Solen. Vi skriver vor Bane
ned bag Bjerget — minus vor Fane.

Lad Fjenden saa tage den nøgne Stang.
Der kommer vel nok en »næste Gang«! —

Saa steg de, dækket af Nattens Kappe,
ned gennem Dalen paa Fødder rappe.

De spredte sig, gemte Musketterne hen.
De véd nok at finde de samme igen.

De klædte som sindige Landmænd sig ud.
De gemmer paa Brystet af Fanen en Klud. —

Og Fjenden stormed. Hans Lavrbærkranse:
En nøgen Stang og en øde Skanse.

Svar til Morgenbladet.

Paris. Decbr. 1877.

Holla, Du hidsige Morgenblad,
stands en Minut i din Fart;
fordi Du har slaaet til Lyd og raabt
»det er hørt«, er det dog ikke »svart«.
Endnu er ikke det Uhørte hændt
og hænder ej nogensinde;
Du giver mit Fremtidsvisitkort paa Prent,
men før Fotografen sit Billed har endt,
jeg raaber til Manden derinde
bag Tæppet: Hvad har De isinde?

Det Fremtidsfotografi, Du har gjort,
— Morgenblad, ganske ærlig! —:
det ligner dog Originalen ej stort,
og mig ikke ganske særlig.

»Trivelig«! hm! der er Maade med;
den indre Ild har ej blivende Sted
men tærer bestandig paa Manden,
den udhuler Kinden, gør Issen graa,
den brænder derinde hvert muggent Straa
og gør Hvælving i Tanken og Panden.

Jeg hænger vel op paa min nøgne Væg
her i Parisernes Stad
de Kranse, som danske Mænd har mig sendt,
Lavrernes mørkgrønne Blad.
Jeg lytter dog ej til en fjern Musik,
som strømmer fra Ballernes Sale;
at valse med Strømmen jeg har ej for Skik,
jeg lytter kun, glad for et Øjeblik,
til al den højtflyvende Tale:
Jeg véd, hvor snart den vil dale.

Jeg er — ja — Indignationens Mand,
bestandig i Panser og Plade.
Jeg tager mod Tak for den ringe Skænk,
jeg rakte til Salens fjerneste Bænk,
fra Venstre- som Højreblade.
Men — Overløber! hvem nævner det Ord?
Man nævner det ikke, man ymter, man »tror«;
jeg stævner den hid for min Skrankes Bord,

og I véd, jeg har Vaaben paa Bordet.
Jeg blotter — saa kig dog engang — mit Bryst;
der sidder dog Mærker fra Aarenes Dyst,
som i Farten skal stoppe Jer Ordet.

Det var ej saa lige en Sag, som man tror,
at stride som Skjald ved jer Side;
tidt Midlet var ringe, var Sagen end stor;
det faar vel en Digter at vide.
Han saa' den af Hoben fortrampede Vej,
han hørte de bølgende Stemmers Staahej,
han stævnede med, han svigtede ej,
men det skurrede tidt i hans Øre.
Kanske var hans Øre, som Sanger, for fint,
kanske var han for musikalsk: han blev pint,
og saa søgte han bort inden Døre. . . . .

Den vrede Achillevs sad i sit Telt.
Han havde jo »sét sig gal«
paa Førernes Kiv, Rivalernes Strid
ved Havets blaanende Bælt.
I Teltet han sad, alene, og saa'
op mod Achæernes Faner;
han lytted til Kampen; snart gik den istaa,
snart blussed den atter; vred i sin Vraa
han sukked mod Storslægtens Ahner.

Men hvem vilde falde for Alvor paa
at kalde ham en Trojaner? —

Om atter den golde, forbitrede Strid
ved Havets blaanende Bælt,
Førernes Fejde, vil slukke sin Brand,
da træder han vel af sit Telt.
Om atter Achæernes mandige Slægt
vil kæmpe for, hvad der i Striden har Vægt,
med Fanen højt over Hoben:
da rækker Gudinden ved Havets Strand
— hans egen Moder — ham Vaaben;
og da staar hans Teltdør aaben.

Et Opraab.

(»Fædrelandet« 22de Febr. 1878.)

Paris, 19de Febr.

Jeg sad
— og ligegyldigt, hvem denne »jeg« —
i den store, den rige, den yppige Stad.
Rundtom mig leged de Tavlbordets Leg:
graanede Gubber, svenske Parisere,
polske Baroner, Normænd og Danske,
og forøvrigt de andre Franske.
Og saa diskutertes der rundtomkring
alle mulige Verdens Ting,
Stanleys Hjemkomst fra de Hottentotter,
Pavevalget og nye Cocotter,
Forstadstheatrer, Kunst og Gøgl,
Frakker med eller uden Fløjl.
Dagsnyt og Bynyt veksled og fløj,
En sagde »Jo«, en Anden »Du løj!«
Man diskuterte Alverdens Ting;

deriblandt først — naturligvis —
Alt, hvad som vedrører Byen Paris.

Men lidt efter lidt faldt Talen mere
centripetal paa den store Affære,
den orientalske. — Naturligvis,
den vedrører ogsaa den By Paris.

De talte, de snakked, hver Knever gik.
De vilde løse det store Bestik.
En havde hentet sin Visdom fra
»Journal des Débats«,
En fra London, En fra Paris,
og endelig En fra den gode,
gamle »Berlingske Avis«.

Saa kom da de Saarede ogsaa paa Tale,
Krigens Rædsler og Ambulancen.
En kaldte Krigen »Kulturens Skandale«,
En vilde samle til Russerne ind,
En vilde give en Franc til Tyrken,
og En vilde holde Balancen
og ligeligt dele Styrken —
det Hele blev Vitser og Vind.

Og saa gik man ud paa Gaden og drev.
Jeg blev.

Jeg greb en Avis; det var »Fædrelandet«.
Jeg læste og læste. Aa, ikke andet!
Vajsenhus-Skolen, Folketheatret,
og saa deroppe i Tinget
Finansloven omkalfatret!

Saa slog jeg om paa den sidste Side.
Gud skal vide
her var forfærdeligt Nyt.
Jeg sad og læste og stirred derpaa;
tilsidst det var, som jeg for mig saa'
den hele Elendighed, Jammersnøden,
den haabløse Lidelse, Hungersdøden.
Det var, som hørte jeg Skrig udgaa
— ikke fra dem, som paa Valpladsen falder,
unge, robuste, i kraftig Alder,
med Vaaben i Hænde, for eller mod,
med knudrede Lemmer- og rullende Blod —
nej Skrig fra Tusinders levende Lig,
som vælter sig rundt og trygler om Brød:
Barnet, det gule, paa Moderens Skød;
Moderen selv, hvis Mælk ikke flyder,
som næppe Naturens Instinkter lyder,
som taber sit Barn af de matte Hænder,
som næppe for Sult det kender.
Oldinger, tærede ud til Skelet,
Drenge som Mumier, slugende det,

som ikke nævnes af Dannedes Læber,
det, hvortil selve Ordenes Smuds,
Sprogets Forbandelse klæber.

Da syntes mit sortnende Øje at se,
hvorledes de laa der i Skarn og Sne,
hvorledes de kom i Kupé ved Kupé,
i Jernvejstrains uden Ophør og Ende,
til den dødsdømte By uden Føde og Brænde,
og kastedes ind i den nøgne Moske;
Levende? — Lig? det var ikke at se.

Der laa de. Der bad de den første Dag:
Troende under Profetens Faner,
Græsk-Katholske og Lutheraner,
Romersk-Katholske, persiske Ildmænd,
hungerbesejrede, halvnøgne Vildmænd,
Kristne, som sulted, og sultne Tyrker,
Jøder, som Gud og som Guldkalven dyrker,
Mænd, som er afvænt længst med at bede,
Kvinder, som har kun en eneste Gud,
i Fryd og i Nød, i Kulde og Hede:
Barnet ved Brystet, som nu tørres ud.
Folk, som slet ingen Guddom have,
men derimod
ned over Lemmerne størknet Blod,
og en brændende, udpint Mave.

Der laa de og bad den første Dag. —
Om Natten døde et Par hundred Stykker.
De rykked sig sammen, smed Ligene hen
i en Krog mellem Vaaben og Krykker.
De røvede Ligenes pjaltede Rester;
saa bad de igen.
Den Dag var de alle Præster.

Men Dagen den svandt og Natten gik;
hverken Brød eller Vin af Profeten de fik.
Da banded de Tyrker og Vildmænd slemt,
og Jøden sad tavs og bed sine Negle;
det kunde ej fejle:
Jehova havde, som Noah, ham glemt!
De Romersk- og Græsk-Katholske de bad,
en tysk Lutheraner begyndte at brumme;
da viste sig Folkenes Racer og Kraft,
de skilte sig ad;
Halvdelen suged paa Haabets Saft,
Tyrker og Vildmænd laa stumme.

Og atter en Nat og en Dag hengik;
da bad de fleste ej længer.
De graved med Negle i Kødet Flænger,
Vanvidet stod i det sluknende Blik. . . . .

Da skjalv mit sortnende Øje.
Jeg rejste mig op, og gik. —

Der føres en Tro's-, en Racekrig.
Her ligge de henslængt, de levende Lig.
Racer og Tro under Halvmaanen blandet;
imedens saa vælter en Brand over Landet
og slukker Arnen og øder Huset;
der bliver for dem, som vende tilbage,
kun Graad og Klage,
og Ildebrands-Tomten og Gruset.
Saa siger jeg: hjemme paa hver en Plet,
hvor Ploven drager sin Fure let,
hvor Kornet fredlyst spirer af Muld,
— om end det er smaat med det danske Guld —
dér holdtes det (uden »Pall Mall Gazette«)
bestandig for Smaanationernes »Ret«,
at elske sin Næste som kristne Mænd
og lægge sin Skærv til den Lidende hen.

Jeg hjemsender min — og mit Opraabs Stemme.
Jeg tænker at høre et Ekko derhjemme.

Rimbrev til Esrom Sø.

Fjærnt fra din Strand, i Verdensbyens Gader,
hvor jeg blev træt og tung ved alt det Lette,
i denne Ørk af Stene, sat i Rader,
hvor alt det Jævne synes En det Slette,
fjærnt fra dit Spejl, i dette Hav af Spejle,
hvor Verden synes En forbi at sejle
paa Hovedet — jeg sér mit eget Billed,
saaledes som Naturen mig har stillet
paa Benene, og, trøstet ved det Syn,
jeg jager hvert et Blændværk fra mit Bryn,
og lader Tanken haste som et Lyn
og tage sig et Bad i dine Vover.

Nu er det Nat, og Verdensbyen sover.
Jeg hører Esrom Søens fjærne Vover.
Jeg drages did. Den kvalme, hede Duft,
som parfumerer Verden her omkring mig,

hvad kan den andet, end min Længsel øge
imod de Minder, mine Tanker søge,
imod et Drag af ægte sællandsk Luft?
Spejlblanke Sø, min Ungdoms Drømme, bring mig
et Blund, et styrkende, hvor Mandens Drømme
som store Skyer over Spejlet svømme,
stolt ved den Tanke, Solen paa dem skinner,
og stoltere ved Tanken, at man finder,
naar Skyen ruller op sin mørke Bølge,
et Lyn, en Torden, som den har i Følge!

Jeg sejler gennem Nattens vide Hav,
der vugger mig paa sine stille Vande;
en Luftskibsfart med Længselshestens Trav,
men uden Lyd fra Hestens rappe Hove.
Jeg sætter Kursen mod de fjærne Strande;
dybt nede suser søvnbetyngte Skove.
Et dæmpet Blink, som duganløbet Staal:
og jeg har naaet mine Længslers Maal.
Du skønne Sø, jeg daler mod din Vove.
Naar Morgensolen paa din Strandbred skinner,
ved Søens Skrænter udstrakt jeg mig finder.

Jeg sér, lidt efter lidt, de høje Sale,
som Bøgen hvælver over Søens Siv,
at fyldes med et virksomt Friluftsliv.
Det stryger ud, hvor Søen sølvblank skinner.

Jeg retter langsomt mig paa Lejet op,
og blotter Hovedet og sænker Øjet.
Ak, hvor de Godtfolk dog har paa mig løjet! —
Jeg holder Bøn — blandt mine bedste Minder.

Du Søens Bred, hvor Drengefodens Hæl
har sat sit Spor, saa sorgløs og saa sikker;
løvkranste Skrænter, hvor min Ynglingsjæl
har flakket som et Vildt i dine Skove,
har tumlet, vejløs, som din egen Vove,
hvor nu i denne Morgenstund han ligger
paa Knæ, Odyssevs lig, der vendte hjem,
erfaren, prøven, vokset moden frem,
og hvor han ydmyg takker Vejens Leder,
som med sin Haand om Sjælens Minder freder —
vær hilset Du, som med dit staalblaa Øje
min hele Slægt har fulgt i Sorg og Lyst;
Du er mit Vidne, at jeg taler sandt,
at det er mer end Mundsvejr fra et Bryst,
naar her, i denne lyse Morgenstund,
i denne Luftning, hjemlig, ren og sund,
jeg varsler ind en ny Genfødningsstund,
hvor ej Odyssevs mer skal Farten døje,
hvor Lønnen kroner Rejsen og dens Møje!

Nuvel, med Mandens hele Muskelkraft,
med alt det Blod, der bruser gennem Aaren,

som gennem Bøgestammen Jordens Saft,
hvoraf den stolte Krone bliver baaren, —
jeg springer op. Jeg har min Andagt holdt
og staar, ej mer for Drifterne en Boldt,
ej sorgløs som et Barn, men fri og sikker.
Jeg gæster som Odyssevs ej mit Hjem
formummet som en Trængende, en Tigger;
i egen Kaabe stolt jeg træder frem,
med Buen i min Haand. Jeg véd at bære
mit Vaaben og min Dragt med Ret og Ære.
Der løfter sig en Mumlen her og dér,
der samles fra en Sum af fjærne Stemmer
et Raab, en Larm: Kald Vagten i Gevær;
den Mand, som kommer dér, en Fare gemmer! —
Hvad er det for en Fare? — Intet Svar;
saa maa jeg altsaa selv jer Mening tyde:
»Den Mand, som kommer dér, han vil kun nyde!»

Jeg takker jer, I Folk fra Ithaka!

Hvad mener I med dette Ord »at nyde«?
Nød ikke Verdens Skaber selv sit Værk,
da som en Kunstner han, bevidst og stærk,
lod Haanden synke og lod Øjet fryde
sig ved det Liv, som selv han havde skabt?
Og sidder han ej end den Dag idag
til Højbords, i en stum Beundring tabt

ved dette Værk, som vidner for hans Sag,
at han har kunnet over Kræfter byde,
hvorfor vi bøje Knæ og sænke Flag?
Var ikke Digtersjælens Sværmeri,
Profeters, Barders store Melodi,
fra Arilds Tider over alt det Rige,
det Store, Skønne, det Uendelige
paa Jorden, som et mægtigt Søskendkor,
der har besunget Stedet, hvor vi bor,
just som et Værksted for en Kunstners Værker?
Tilstaa, I Alvorsmænd fra Ithaka,
at selv i Englehærens Lovsangskor,
af Tonen og af Farverne vi mærker,
hvorledes Billedet er hentet fra
vor egen, højst profane, skønne Jord!

Velan, hvad vil I da, en Skjald skal gøre,
saa snart han, kaldet, træder uden Døre? —
Sér han ej Livet, skønhedsfødt og rigt
at forme sig i Rhythmer som et Digt,
der stiger trinvis frem fra en Begyndelse
af Utilhugget, Simpelt, Primitivt,
og svulmer op, storstilet og naivt,
og bøjer sig i Undren, i Forkyndelse
af Mesterskab foruden Plet og Lyde,
som hver en Skabning hylder ved at nyde?

Hvad skal en Digter gøre? Er han ej
en Seer, Præst, en Kriger paa sin Vej? —
Er Folket sovet ind, han skal det vække,
er Folket svagt, han skal det Vaaben række.
Man blader i hans Bog og fordrer Lære,
man læsser paa ham Byrder, han skal bære;
En søger hos ham Trøst for tunge Tab,
En kun Musiken i hans Mesterskab;
trang er den Vej, som han paa Jorden gaar,
han giver Lægedom af sine Saar,
han vækker Døde op, om Fremtid spaar,
han mildner Jordelivets knappe Kaar.
Til Tak derfor han tidt en Krone faar
af Torne. Men selv Torne kan ham fryde.
Han smiler, mens hans Bødler om ham danser;
hans Musa ham med Valmukronen kranser,
og hvisker ham i Øret, mens de slaar
hans Bryst: Staa fast, husk under hvem Du staar!
Husk, at hos mig Du dog har kunnet nyde!

Ja, hvis hans Tid, i sin Elendighed,
var rig og stor og yppig overvældende,
og Livets Kraft i sin Ubændighed
gik over Grænsen, imod den Tid hældende,
hvor en Askese fordres kan som Ret, —
saa kunde I vel sige: Digter, det

maa prentes paa din Bog og paa din Pande!
Men ak, skal nu med Vand sin Vin han blande,
mens Vandet vokser daglig for hans Fod?
Hvad skal han give da jert blege Blod
for Lægedom? Skal selv han gjøre Bod,
fordi *I* stønner uden Kraft og Mod?
Skal Digtersjælen gøre Poenitense,
fordi Hr. Tiden paa en vissen Fod
omstolprer som en gigtsvag Excellense?
Han bær' ej Skylden for, hvad *I* forbrød,
for hvad jer Ungdom altfor tidlig nød;
hans Fordringer — ved Pallas og Apol! —
er ringe imod eders. Jer Kontrol
med ham er kun en Skærm for selv at dække
jer egen Fordrings alenlange Række.
I spiste jer kun altfor grundig mæt,
og krydred Maden med en god Musik
og raabte Hurra, saa det havde Skik;
jo, I har siddet bænket om jer Gryde!
Nuvel, har Sproget da forandret Ord?
Naar mæt man sidder, glad, ved Gammensbord,
er det da ej, paa Ithakask, »at nyde«?

Det er hans Ret, naar herom han jer minder.
Hvem dømmer ellers mellem ham og eder?
Behold jert Raab om »Blomster, Vin og Kvinder«
I fejler, Godtfolk, svarlig, hvis I tror

at finde Vinløv slynget ham i Haaret.
Den Drue blev og bliver aldrig baaret
af nogen Vinstok, som hans Sjæl bedaared,
om end hans Hjærte, aaben for hver Lue,
har hilset glad, med attenaarig Sang,
den unge, stærke, varme Vingaardsdrue.
Han fordrer for sig selv kun bag en Skov
og ved en aaben Strand en fredlyst Hytte,
et Fristed og en Arne, hvor han kan
til Skovens og til Havets Stemme lytte
og mynte ud sin Rejses rige Bytte
i tvangfri Sølvmønt for sit Fødeland;
en Arne, hvor hans rejsetrætte Lemmer
kan strække ud sig under eget Bord,
imens han lytter til Naturens Stemmer;
en Kunstners stille Værksted, ej en »Leders«;
Fred ved sin egen Arne, Fred med eders.

Hvis der er Fare ved, hvad dér han tolker,
en ringe Talsmand for den store Slægt,
som disse Skove, denne Strand befolker; —
hvis Havet er for ungdomsfrit og kækt,
og Skoven altfor skjult og altfor farlig,
og Stormens Slagsang altfor aabenbarlig
i Strid med eders Komponisters Noder; —
hvis Vikingflokken, som paa Stranden lander,
er klædt for meget efter vilde Moder; —

hvis Vaarens Løvspring folder ud et Banner,
hvorpaa en altfor majfrisk Troubadour
har malet, hvordan Solen gjør sin Kur
til alle kære Blomster i sit Rige; —
hvis Junidagens Rødmen hos en Pige,
hvis Sommeraftnens Cither hos en Svend,
hvis Efteraarets Sværd om Mandens Lænd,
og Vinternattens Lys paa Gubbens Pande,
der søger, grublende, en Sandheds Ø
paa Videnskabens Oceaners Vande —
hvis sligt er Fare, da lad Skjalden dø.
I Folk fra Ithaka, vær da ej sen',
men træk ham udenfor jer By, og sten,
ja sten ham, mens han endnu er i Live!

»Thi der er Fare ved, hvad han kan skrive«

Dog, om I glædes vil ved Skjaldens Bord,
bespises ved hans Arne, af hans Ord,
og rækkes Kruset, duftende af Vin,
og lytte med ham til en fjærn og fin
Musik fra Alnaturens dybe Strænge;
og om I kommer døsig til ham ind
og lader Hovedet mod Brystet hænge;
og om I kommer modløs i jert Sind,
paa Rejsen saaret af en Røvers Flænge;

og om I vækkes vil af Skjaldens Raaben
og rustes mod jer Røver ved hans Vaaben —
saa lad ham, Folk fra Ithaka, kun nyde!
Hans Sang er Alnaturens Lovsangssprog,
hans Mesters Herskerbog: den maa han lyde.

Ud gennem Verden gik min Digtervej.
Jeg vilde bringe hjem mit Folk en Skat,
som længe slumred i min Sjæl; — kun at
den hidtil savned Lys og Dag og Lykke.
Jeg havde bygt mit Hus, hvor der var Skygge.
Jeg trængte til lidt Sol. En Digter skylder
sit Modersmaal, sit Folk, sin Fødsel Alt,
det Skønneste, det Bedste, han kan give.
Jeg saa' mig sund paa Bjærgenes Gestalt,
paa skønne Mennesker og skønne Byer,
som Solen med sin Farverigdom fylder.
Jeg gjorde kun, hvad eders egen Skare
af Digtere har gjort i Seklets Morgen:
jeg priste Livet og jeg glemte Sorgen.
— Skal nu en sildig Slægts blodløse Kor
betegne ved min Sang det som en Fare,
hvad jeg har taget op som en Fornyer
af hines Sang, som i Elysium bor
og smiler til os bag Parnassets Skyer?
Jeg ønsker Ingens Sang at efterskrive,
jeg ønsked, og jeg ønsker kun at byde

mit Folk den hele Verdens Herlighed,
Mandsviljens Stordaad, Kvindens Kærlighed,
— og fri for alle Slakker — til at nyde.

Vil sligt I hæmme? Det formaar I ej.
Vil I mig standse? »Gudbevares, nej;
din Sang er altfor »køn!« Hvad vil I da?
Jeg raaber ikke med jer et Hurra
hver Gang en Taler rejser sig ved Bordet
og for en Skaal hos Værten æsker Ordet:
for alt det Smaapluk i de gamle Gænger.
Jeg kan ej være »Alvorsmand« paa sligt.
Er *I* »alvorlige?« Jeg skræmmes ej
saa let ved eders Alvor, eders Lære,
naar I vil kaste Stene paa min Vej,
hvad eller med jert »Raad« mig vil beære.
— I holder tidt et Raad for eders Pligt.
Jeg kan ej være »Alvorsmand« paa sligt.
Jeg kan af al min Sjæl og al dens Eje
kun ønske for mit Folk, at nye Veje
maa trædes i de gamle, kendte Spor
did op, hvor vore store Mestre bor,
hvor Muser med Chariterne i Kor
opfører Dans paa Danmarks Helikon
Nu staar der snart paa Danmarks Dør et Skilt,
halvt dansk, halvt engelsk: »Sørensen & Son«.
De græske, de latinske Guder svandt,

kun én, en romersk, man tilovers fandt,
en vims, gemytlig, fiffig Gangerpilt,
med Stav i Haanden, Hat og Pengepose;
han dyrker og Musiken, men det klinger.
som naar man tæller Sølv imellem Finger,
og for »Gehør« man tør ham just ej rose.
Han har sit Stade foran hver en Port,
han knejser strunk fra Børsens høje Tind,
og røgter som sin kommunale Pligt,
at spørge hver, som vil i Byen ind:
Min Ven, hvor mange Penge har Du »gjort«?

Jeg kan ej være Alvorsmand paa sligt.

Men jeg kan skrive Dig, mit Folk, et Digt,
der skar min Sjæl med sine dybe Flænger,
der fra mit Hjærte, sorgfødt, frem sig trænger,
og skriger som et Barn mod Dagens Lys,
og undrer sig, og stirrer med et Gys,
som Morgnen, naar den Nattens Mulm forlader,
og smiler, ler, og jublende sig bader
i Solens Skin, ombølget af et Pust
fra Søens Vande, smult af Vinden krust,
omskygt af Løv, belejret trindt om fra
af Alnaturens høje Lovsangs Lyde.
Og dette Digt, I Folk fra Ithaka,
jeg haaber det, skal handle om, at nyde.

Pejling.

Der slynger over Søen sig en Sti.
Paa Skræntens Rand den svæver med sin Strimmel;
og unge Stammer hælder uden Svimmel
frygtløs sig frem og spejler dybt sig i
den klare Sø. De synes i det næste
Sekund at maatte følge Tyngdens Orden; —
de glider ej, de hænger støt, fordi
de har en Rod, som bunder dybt i Jorden
og bider haardt sig fast i Skræntens Fæste.

Dér stod jeg tidt og saa' i Søen ned. —
Mens Bølgens Flade som et Tæppe gled,
bevæget hid og did af Vindens Krusning,
af Stormens tunge Haand og Bygens Susning,
saa hvilte rolig Bundens runde Stene,
med slimet Søgræs og med raadne Grene

udspækket for at dække »Hestehuller«,
og emsigt Kryb og Kravl stak flittig sammen
de flade Hoveder og tisked,
naar Bølgen stundom brød med Brus og Bulder.

Dér stod jeg tidt og saa' paa Bølgens Vej,
og saa' den bruse, saa' den atter rolig.
Men op fra Bunden steg, fra Kravlets Bolig,
én Tanke: de er slettere end jeg!

Hilsen efter Festen.

Til Bjørnstjerne Bjørnson.

Den 4. Novbr. 1878.

Nej, jeg var ikke med til at skrive
Hilsen og Sang ham iaftes ved Bordet;
en efter en tog de Ordet;
mødt var det skrivende, talende Lav,
jeg tav.
Han, som min Sangermund først gav sin Die,
han, hvem som Dreng jeg har dyrket som Gud,
han har nu skikket os Bud efter Bud,
manet os, rusket os; — hvad skal jeg svare?
Hædres han ikke bedst af vor Skare
— vi, som er krøben i Ly —
ved at tie? . . .

Paa de yderste Skær,
hvor Landet viger,

rejser en Mand sig,
herdbred og høj,
og Bølgerne skvulpe
omkring ham.
De raabe Bravo, de le, de hysse;
han peger mod Kimingens Morgenrøde;
den rødmer af Skam over dem, som hysse,
sikre selv bag de dækkende Volde;
den blusser med Fremtidshilsen bag alle de Bølger,
frejdige, frygtsomme, brændende, lunkne og kolde.

Peger han netop paa Punktet, hvor Skuden
skal styre sin Gang?
Nej, men i Sang
han aner dens Kurs,
og jeg bøjer mit Hoved.
Selv har jeg sét paa de yderste Skær
noget, som vinkende funkled for Øjet;
saa blev jeg »syg«, og jeg krøb i min Skal.
Jeg er jo den, som kun hidtil har lovet;
han — han kan fylke en Hær.
Godtfolk, som spaaed hans Fald,
I har løjet! —

Jo, jeg vil være med til at skrive
Sang ham og Hilsen her efter Bordet;

thi der var mødt, hvad der dog fører Ordet,
— ligger de end ej med Magtsproget inde —
Stemmer, som nu skulle gro ham i Sinde;
ikke den vaklende Magt paa sin Tinde;
Ungdommens Mænd, som, enhver ad sin Bane,
søger og hilser det Gryendes Fane,
ikke blir skrækket, om Fanen end glimtvis sig dølger
bagved en Taage, som skyder sig op
over Fjældlandets Søn, fra den stængende Dal
og fra Nordhavets mørke, fanatiske Bølger.

Hilsen og Tak!
den skal tie den Snak
om de Ris, som de Danske nu skær' Dig.
Under din Fane fylker en Hær sig.
Ungdom. Den vejer vel op
mod de Venner, som laa for din Fod
og nu ønsker at træde din Nakke,
da selv de er gamle.
Har Du — saa mener jeg selv — mod vort Syd Dig forløbet,
er Du en Digter, og kan som en saadan Du famle,
saa har Du luftet vor Nordluft, og ovenikøbet
dér, hvor især den var lummer.

Helved paa Jorden! Det kender — Gud bedre — vi alle;
men under Digterens Sange forstummer

tidt dog et Skrig fra de Stakler, som pines saa svarlig.
Helved bag Døden! o fy, dette Skræmsel skal falde
tungest tilbage paa dem, der vil mane
Billedet op imod ham, de vil stemple som »farlig«.
Hilsen og Tak! der er Luft om din Fane,
ryddende, funklende Liv paa din Tunge;
Ung blandt de Unge
peger for os Du mod Morgenrøden. —
Lad saa de andre beholde
Ilden og Døden.

Ved Universitetsjubilæet.

Juli 1879.

Den sorte Skole og Livets Skole.

Kantate *post festum.*

Første Afdeling.

Solo.

Lang er den Herre af Lemmer,
kæmpevoksen og bred;
det drøner i Gulvet, da Kongen
falder for Paven ned,
han trykker med Andagt den hellige
Tøffel til Læben sin; —
Paven forstaar ikke Plattysk
og Kongen ikke Latin.

Kong Kristjan drager fra Holsten
til Rom, en Pilgrimsgang.
De Herrer er vel beredne,
Vejen til Rom er lang;

de komme med Sild og Bergfisk
og dertil med Hermelin; —
Sixtus takker for Skænken,
men Kongen forstaar ej Latin.

Saa veksle de Buk og Hilsner
og korse sig alle dertil,
de Herrer faa viede Klæder
og Aflad, saa mange de vil,
og Splinter af Kors og andre
Sager til Glæde og Gavn,
og Lov til at rejse den sorte
Skole i København.

Kong Kristjan drager til Danmark,
han glemmer aldrig den Gang;
de høje Herrer maa borge
sig frem den Rejse saa lang;
de hented i Vælskland en Lære,
den var baade spids og fin; —
saa hærpes de Poge derhjemme
for Fædrenes Brist i Latin.

Kor.

Mensa est rotunda, rotunda mensa est, —
pryglet blir Latinen ind og skrevet og læst.
Peblinger med Skæg om Hagen,
Ramser, Korsang hele Dagen,
Kirken svinger Tugtens Ris,
Præceptores ligervis; —
mensa est rotunda,
rotunda mensa est.

Blandede Soli og Kor.

Det var i de Tider, da Røgelseduften,
svanger med Troens Forfald,
af osende Bækkener lumrede Luften
i Domkirkens halvmørke Hal,
da Helgener, en for hver eneste Dag,
tog Troen fra samtlige Degne,
og Degnene selv, som en afgjort Sag,
lod Sagerne glide i Ro og Mag,
mens Paverne ud over Verden
lod Aflads-Aktierne regne.

Da tog man i Kirken en Obligation
— jo flere, jo højere Renter —.

Vorherre var Banken i egen Person,
og Paven var Sedlernes Prenter.
Man affandt sig let med de højeste Ting,
i Kutter gik Kommissionærer omkring,
Mægler var hele Kleresien;
man kunde helt frit spekulere i Alt,
naar Spekulationen blot ikke gjaldt
Principet: Theologien.

Det var i de Tider, hvor Jorden var flak
og maatte og skulde saa være,
og Tvivlsmaal om Sagen var Galmands Snak
og Paastande Djævelens Lære;
da Romerret blomstred, og Næveret rap
skød op i de Pletter, hvor Lovbogen slap,
og Blodsæd var Udsæd forresten;
da Hekse blev stegte til Helgeners Pris,
og Baalet var Dom og Proces og Bevis,
og Lægekunst — Bødlen og Pesten.

Da grunded man Skolen, den sorte, her hjemme,
af Kirken et lavstammet Skud,
men Tiderne blev, som vi vide, saa slemme,
at Plantningen næsten gik ud;
der kom i Gemytterne Angst og Fortræd,
hvad skulde nu Peblingen synge?

I Wittenberg staar Dr. Morten bered
at kul'grave Katholicismens Bed;
han møder med Forken til Værket,
som Tyskerne kalde at »dünge«.

Solo.

Ja, Luther er en Hædersmand,
saa lærd en Klerk,
saa bondestærk;
han bruger Stridsmands-Gaven.
En Arbejdsmand ved Herrens Værk,
han sveder i sin grove Særk
og hugger løs mod Paven.
Han graver om og retter Skjel, —
men ak, en anden Præstegæld
tynger kun Kirkehaven.

Recitativ.

Bort dreves den Munk i sin Kutte graa
fra Kirkens Stol og fra Klostrets Vraa,
alle de Helgenbilleder smaa
vendte sig fra deres Plads og saa'
ængstlig mod Kirkeporten.

Med Spændebibel og Sløjkjole paa,
Skægget spidset og Minen bister,
traadte i Koret en lærd Magister,
som kunde bevise med Fynd og med Torden:
at Syv og Syv giver Fjorten.

Hvad Vælskland og Frankrig, Rom og Paris
havde sværmet og sunget og malet og digtet
og hugget i Sten til en Kvindes Pris,
det blev til Begrebers Begreb forpligtet
og bundet til Højskolens Ferler
under Enevoldsmagtens Ris.
Human var et Skældsord, som forhen en Kætter,
Studenterne tygged de tørreste Retter
langs Højskolens høvlede Bænke;
da var det en Lyst at se, hvor de jaged
som Stimand hver Frimand, der ej var af Laget,
og Landet sygned og sukked
under Aandstvangens snærende Lænke.

O nævn ikke Skolen for det, som den gjorde.
Niels Hemmingsen, Tycho og Dybvad er borte;
de kunde vel snakke lidt med derom.
Og Griffen, som spiled sin Vinge mod Solen,
den styrtedes dybt under Hørerstolen
til Hofkrybets ravtyske Latter
for en krybende Lovtrækkerdom.

Og nævn ej, at Højskolen hæved sig atter,
da Holberg til Sæde paa Stolen kom.
Alma mater hun havde en Datter,
som næsten blev Landet i Moders Sted;
hun sidder med Glar for den spidse Næse
og stirrer sig blind for Latinen at læse,
hun ramser og mumler og fægter med Armen
i Luften, mens Kappen nedglider fra Barmen
og viser det goldeste Bryst, man kan se.
O ve, o ve;
den magreste Skabning, ej Spor af elastisk
Sundhed og ikke et eneste drastisk
Træk af Humør, som kan vække, befri.
Kun stivnet, skolastisk
Theologi
og Hovmod og Bukler og Fraser
og Snus og Pedanteri.

Og sused det end som et Fyrværkerblus
i Luften, og hørtes den Trufne skrige,
og svang den store Satyrikus
med Smil paa Læben sin Svøbe, —
hvad har det for Skolen at sige?
Den gamle Jomfru blev troligt ved
at sidde, trods Regnen, som haglede ned,
trods alle de Stryg, hun fortjente.

Hun vidste: den stærkeste Arm bliver træt;
saa skrev hun »Baron« paa hans Gravsteds Bræt.
Han kæmped mod Skolen for Livets Ret,
men Skolen kæmper for Magten . . .

og Skolen har Tid til at vente.

Anden Afdeling.

Solo.

For hver Gang en Højskole rejstes, hver Gang der blev Akademi,
da var det med Aandernes Fribrev, de frie, de frelse, forbi;
i Doktorhabiten kan rummes
en grumme Hoben Forstand,
men ikke den brændende Ildsjæl
hos Gudernes haandgangne Mand.

Med Sigil og paa Pergamentsblad bekræftes den Boglærdes Rang,
men »Pallas's Sønner« de fødes som oftest besværlig ved Tang,

først sent er de lallende Dage
med Tandperioden forbi;
kun Pallas Athene hun springer
fuldbaaren af Zevs's Geni.

Gud véd, om den høje Gudinde har tænkt sig de »Sønner«
som saa?
formodenlig mere olympisk', formodenlig ikke saa smaa.
Men øjner Gudinden omsider
en enkelt, som Kaldelsen fik,
da mærker man, Pallas er Kvinde;
hun rødmer og sænker sit Blik.

Og træffer det atter den Kaarne, da ve ham: i selv-
samme Stund
udødelig Længsel er tegnet med bævende Drag om
hans Mund;
han føler Indvielsen brænde,
som var det ved Kys, i hans Blod,
han øjner, han aander kun hende,
maa styrte sig for hendes Fod.

Da er det, at Jomfruen vender sig kølig og værdig og
gaar;
bedøvet han bliver tilbage, en Dødeligs er kun hans Kaar.

Det Blik er ham Feber i Blodet,
i Kamp skal hans Saar brændes ud.
Gudindernes Blikke de føles
kun let af en overmæt Gud.

Han sværger en Ed i det Stille. Examen vil ikke slaa til.
Han fæster sit Øje mod Bjærget, han vejer sit kan og sit vil.
Han føler, at Viljen maa støbes
i Erts, før hans Fod finder Plads;
ak, liber aditus købes
saa dyrt til det høje Parnas. —

Og Tycho og Galilei er mærket af denne Ild,
og saaledes bliver en Dante og Michelangelo til,
en Shakspear, Columbus og Byron
og Ewald om Du saa vil —
men ingen Professor og Rektor
ved nogen Højskole til.

Recitativ.

De store Ideer, som styrede Verden, —
»Skolen« har kun bearbejdet dem.

De store Kæmper, som led for Ideen, —
Skolen har stedse befejdet dem.
Fra Bethlehems Vuggen til Theologien
er Vejen forfærdelig lang,
og kom han, Messias, tilbage en Gang
i brusende, folkelig Frihedstrang,
ren som den nyvakte Morgen —
da véd man, hvor Skolen tog Kranse fra,
Tornekranse og Nagler og Søm.
»Bort med den farlige Frihedsdrøm!«
Og Skolen snapped hans Scepter
og svang det fra Latiums-Borgen.

De slog — af Bisper og høje Prælater,
af Munke og Degne og Kanniker smaa
en formelig Hær, »Guds egne Soldater« —
en Skanse om Lærdom, en Vold af Forstand;
højlærd var ikkun den gejstlige Mand.
De danned, lige til Dagen idag,
en Garde for Aandens evige Sag,
og hvo, som ikke i Garden var indmeldt,
blev haanet, forfulgt, forkastet og domfældt:
Astrologus, Astronomus et Mekanikus,
Physiologus, Psykologus et Philosophus,
de store Kæmper, de ringere Mænd,
lige til Syvende Kristjans Minister,
Skjaldenes Adams norsk-tyske Ven,

for ikke den sidste Doktor at nævne,
som dreves til Spree-Staden hen; —
Alma mater, Du haver
et mærkeligt Synderegister.

Blandede Soli og Kor.

Visselig staar Du ærværdig dér,
Alma mater,
skuende over den store Hær
af Aandens Soldater;
visselig vifter din Fane god
gennem de trange Tider,
Navne i Guld og Navne i Blod
skrev Du paa Krønikens Sider,
men i din inderste Hjærterod,
Alma mater, et Saar Du lod
aabent for seende Øjne
i de sandhedssøgende Tider.

Er det med Hymner og Jubel og Fakler,
Panegyrik for de store Mirakler,
som for de Blinde og Døve
din Lærdom stedse lod øve —

er det med Sligt Du vil tjenes?
    Alma mater, benægt det!
Alma mater, ifald Du er stor,
bøj da dit Hoved og søg imod Jord,
énsidig traadte din Fod sit Spor,
énsidig har Du forfægtet
dit Maal; ja kom og benægt det.

Under det trælsomme, daglige Slid,
under din granskende Grublen i Natten,
glemte Du Tiden, den »rullende Tid»,
Panden skygget af Doktorhatten.
Digterne slog deres Lyrer af Guld,
Folket steg op som et Gravfund af Muld,
Folket og Digterne var Du ej huld,
de var for unge, for gammel var Du!
Sommerfuglstøv dem om Vingerne hang,
syngende gik de, Du lider ej Sang;
    Alma mater, Du komme i Hu:
først den Gang Psyken forlod dem,
bukked Du for og forstod dem.

Kløgtig Du er, Du leder ej vild,
Alvor med Lavrerne køler Dig Panden;
ikke Du er som den flammende Ild,
der driver i Kampen Manden;

driver Du Nogen til Noget, nuvel,
saa har det Sigte paa Borgerheld;
Højskolemythen fra Fortidens Nat
vogter Du som en fortryllet Skat,
vejer hver præget Dukat paa din Finger,
hører, hvor dumpt den i Kisten klinger,
mens Du om Natten den tæller.
Alma mater, der gælder
en nyere Kurs over Landet;
ude, hvor Kampen har bævet,
er Skatten længst bleven hævet.

Ej er Du længer det samlende Skød,
Arne for Aanden, den store Kaserne;
Gaarden er øde, Skildvagten død,
spøgelseagtig hans Spøgelseskridt
tabe sig langt i det Fjærne.
Aanderne hente ej Ild fra din Esse,
hver i sin Smedie Vaabnene hvæsse.
Ud over hele det virkende Land
graver hver Gartner, smeder hver Mand;
Digteren skænker sin egen Vin,
tapper den ej af Horats's Latin.
Alma mater er Enke;
det skulde vor Moder betænke.

Solo.

Sprængt er forlængst de pedantiske Baand,
stedet til Jorden den sorte Skole,
Tørst efter Viden er Samholdets Aand,
den rummes ej mer i den Caudiske Kjole.
»Peblinger« synge ej mer i Vor-Frue,
lys over Land staar Frihedens Lue,
lys er Studenternes Kittel,
og Doktor hyppigst en Titel.

Jubelhymne.

Det gaar frem og ej tilbage,
kan vi end ej stedse se det.
Nægt det, ras imod, belé det:
Tiden trodser hver en Klage;
lad Dig ej af Larm bedrage,
ej af Anathemers Torden;
fri er Jorden,
rig og stor,
vi dens Børn og den vor Mo'r.

Her er Plads for Hver, som tror
paa sin Ret i Skabningskæden,

ej Slaraffenlandets Eden
under yppigt Palmeflor,
heller ikke Helvedsheden,
hvor de gule Tidsler gror,
men et Liv i Arbejd, Beden;
og vor Bøn skal være den:

Moder, styrk os; lad os Mænd
føre Ploven gennem Furen
i den Lov, som Alnaturen
lærer i sit simple Sprog.
Lad vor Kvinde, mild og klog,
Hælvten i vor Gjerning virke;
lad saa Hver sin egen Kirke
bygge, hvor han ønsker den.

Det gaar frem, og ej tilbage.
Vejens Maal blev ikke afsat,
sidste Mand er end ej gravsat,
Slægtens Lov er frem at drage,
aldrig, bitter, se tilbage,
aldrig frygte Skyens Torden.
Vor er Jorden,
her vi bor;
Fred med Huset, Fred paa Jord!

TIDSBILLEDER

OG

KARAKTERISTIKER.

I Circus maximus.

Tys! — det var Tubaens Lyd. —

Et Virvar af Latter og Snakken og Skænden,
af Pegen og Vinken og Raaben og Renden,
Slængkysses Senden
med romerske Haandfladers lynsnare Venden;
den uhyre Summen, som Bikuben rummer
fra Gulv og til Top:
Alt hører op,
og den store Circus forstummer.

Kun i det fjærne, højest foroven,
drøner en Larm, som naar Middelhavsvoven
vælter sin Nakke, for Skummet befriet.
Det er *plebs*, Proletarernes Tros,
som slaas
om Pladserne paa Galleriet.

De kom, de Tusinders Skare, her hid,
i Toga og Kappe, med Bræmmer og Snorer,
salvede, glinsende Senatorer,
Ædiler og Præster og struttende Riddere,
samt alle Klienterne og saa videre.
Somme med Haaret opsat i Lokker,
skaldede nogle, nogle paa Sokker,
væved' af Guldtraad og Ædelsten,
og øverst Pøblen med bare Ben.

De kom, de ærbare romerske Kvinder;
kun faa i Tallet. De sidde tilbage
og tænke paa Republikens Dage.
Bænket langs Podiet sidder en Krans
i lange Geledder
af Skønne, frisered' og pynted' til Dans,
en Række af udsøgte Yndigheder,
med sværtede Øjne og malede Kinder,
Blomsten af Blomsterne, som er til Fals.
Ved Siden, dækket af Lin til Hals,
de kridhvide Vestalinder. —

De kom for at se paa et Skuespil,
men et, hvori det gaar drabeligt til,
et Stykke, hvori man kan faa sig en Rus
— ovenpaa Middag og Sus og Dus

og Bægrenes Klang og Nattens Tummel —
i Blod og i Støv og i Vognenes Rummel.
Terents han morer dem ikke længer,
de lider alle af Overmættelse;
hvem bryder sig vel om en græsk Oversættelse?
Æskylos er dem for tung i Kroppen
og byder dem kun en Kulisse-Død.
Nej: hop! skal det gaa, paa de højeste Gænger,
Scenen skal farves blussende rød;
Pirring! er Raabet fra Gulvet til Toppen;
det parrer sig godt med: Billetter og Brød!

Og Kejseren — Kejseren selv er til Stede
og smiler doven til Folkets Glæde
og skeler imellem til dem, der støjer;
han véd, at hans Trone er bygget paa Løjer;
saa længe der gøgles og Folket er med,
saa længe staar Tronen trygt paa sit Sted. —
Og Kejseren læner sig frem paa sit Sæde
og sender mod Carcernes Aabning et Blik;
det fanges fra alle Bænke og Hynder.
Et Nik,
og Tubaen lyder, og Legen begynder.

Saa suse de ind i den cirklede Ring
fra den mørke Baas med et Mestersving

med Hallo og Hop, med løftede Liner,
Svøben i Luften, hoverende Miner.
Firspandet snøfter, Linerne strammes,
Lænder og Nakke af Slagene rammes,
Benene ret i Luften ud,
og Kusken oprejst og stolt som en Gud.

Rundt i Arenen. Slagene hagler
ned over Ører, ind over Skagler;
Kusken strakt over Vognsmækken frem,
hans Øje ruller, spændt er hvert Lem;
Fraade om Munden af alle de Skrig,
Sved over Panden og bleg som et Lig.

Nu skal der drejes om Meter-Søjlerne,
Armen er krummet, han samler Tøjlerne,
kaster et Lynblik til Siden og ser
det nærmeste Firspand ganske nær.
Han hører Kusken, — og Stemmen er hæs:
Ja, hvæs
Du kun saa meget, Du lyster;
der er tusind Talenter paa Løbet sat,
tror Du, din skabede Tigerkat,
Du kører om Kap med en Kryster?
Én kun af os To, Du eller jeg;
og Cæsar han holder paa mig!

Saa skærer han ind i den andens Vej.
Hej, var der noget, som sprang?
Han hører bag sig et hvinende Skrig,
han véd, det er Kusken, som snubler.
Han vender sig ikke. Men næste Gang
kører han over et lemlæstet Lig.
Og Circus maximus jubler.

Saa cirkle de rundt i det vilde Jag,
og Støvet mørkner den lyse Dag;
Tummel og Brag,
og Eder og Jubel mod Himlen;
Svingen af Togaer for og bag,
knyttede Næver og udstrakte Hænder,
Virvar, som aldrig ender;
og Kejseren Centrum i Vrimlen.
De halse og jage og styrte afsted,
og alle ta'r Part i Striden. —
Det er et Folk, som skynder sig med
i Hast at faa Ende paa Tiden.

Androkles og Løven.

Hed som en Ovn,
rødgul som Stenen, der brændes i Ovnen,
trøstesløs tør som det Halm, hvormed Teglovnen
næres,
ligger den libyske Ørk
som et Ler, der kan brændes til Tegl,
men aldrig fortæres.

Her er Skyggen en Gæst,
som man indbyder tidlig og silde;
men den Kostbare lader sig bede,
kun sjeldent han kommer.
Her er Vinter et Sagn. I den evige Sommer
man fabler derom;
og den Fablende skynder sig bort som han kom;
ingen Hest, ingen Rytter; et Hovslag, en Røg,
og en staalfodet Struds, og en Sandsky, som føg, —
Ørknen staar tom.

Men naar Natten har slaaet sit kølende Slør
over de brændende Høje,
over de glødende Vover,
— naar Sandhavet sover;
og naar Himlen slaar op fra det sortnende Blaa
Øje ved Øje —
saa er Tiden for Løven paa Jagt at gaa,
saa springer han efter Gazellens Kid
og knuser dets Ryg under Kævernes Bid,
saa er Sandet Dyrenes Tumleplads,
en Arena for Kattenes vældige Spring,
med Elskovsstævner, med Jagt og Krig,
flygtende Vildt og blødende Lig,
Kampen for Dagens Føde; —

om Dagen er Ørknen en Ildovn,
som brænder alt Liv tildøde.

Der vakler henover det blændende Sand
en enlig Mand.
Han er nøgen, med friske Flænger i Brystet,
om Ryg og om Skulder; Hænderne krystet
vildt i hinanden;
hans Øje søger mod Ørkenranden,

og sænker sig atter, truffet
af Solens svidende Brand.
Han er ene — kun fulgt af en vaklende Skygge,
som krymper sig sammen og gør sig saa liden
som mulig i Middagstiden.

Han var en Slave. Han kunde spille
paa Cither og Fløjte, som Consulen vilde,
kunde læse de græske Papyrus-Ruller
højt ved Gilde, mens Skulder ved Skulder
de salvede Romere strakte sig dovne,
mætte og hovne,
og hørte med glinsende Øjne til,
og klapped i fede Hænder
ad Slavens Læsning og Spil.

Han var en Slave; stod højt i Gunst
hos Proconsulen, hans Herre,
som kunde for sine Bylder
bruge hans Lægekunst.
Hans Gang var elastisk, hans Bryst var bredt,
hans Mund tungsindig, hans Øje hedt;
Kunstnerens Ild i dets dunkle Lue,
den tændte en Glød hos Consulens Frue.
Androkles her og Androkles der!
hvor han end stod, saa var hun ham nær;

mens Proconsulen laa paa sin Hynde,
fristed hun Slaven til at synde.
Androkles syndede ikke. —
Da mørknedes hendes Blikke.

Hun klaged ham an — saa var Kvinders Skik
fra Josephs Tid — for utugtige Blik.
De slæbte ham ud, endda han besvor
sin Uskyld. Uskyld! en Slaves Ord!
De pisked hans Krop i blodige Flænger,
da styred Slaven sig ikke længer;
med Haan i sit Blik imod Husets Frue
isønder han Strikkerne sled,
huggede Bøddelen ned,
og løb for sit Liv og lod dem true
og raabe og sætte efter;
han havde den Flygtendes Kræfter,
sin Manddom, sin Skyldfrihed.

Og lidt efter lidt hans Skygge gled
ud over Sandet. Den frygted ikke
længer de stikkende Blikke,
som Solens rullende Øje
sender mod Jorden ned.

Men Slaven slæbte sig frem med Møje,
og dengang Solen, træt af at brænde
Leret i Ovnen, slukte sin Glød —
da Dagen var naaet mod Ende,
sank Slaven sammen som død.

Han drømte:

Det var i hans fagreste Ungdomstid,
i hans Frihedsdage de glade,
hist paa den græske Ø,
hvor Bølgerne bruse;
hvor Templet sig spejler i vinblaa Sø,
hvor i mørkgrønne Lunde, hvis Blade
aldrig kan dø,
Storslægtens Ahner hensuse.

Dér sad han og lærte Cithren at slaa,
af Fløjten at fremlokke Triller,
Vemod og Lyst paa engang,
som Bølgerne gemme;
om Manddom og Elskov han spilled og sang,
og fra Bjærget, hvis evige Kilder
gaa deres Gang,
svared et Ekko hans Stemme. . . . .

Han vaagned. Det toned endnu for hans Øre,
da fik han en anden Stemme at høre.
Et Brøl af Smærte og Raseri.
Han saa' sig omkring med Angst;
hans Drøm var forbi.
Han laa foran Svælget til en Hule,
og fra Dybet ham stirred imøde
to Øjne, grønlige gule.
Han tog til sit Hjærte, han følte det banke,
som vilde det sprænge hans Bryst,
han øjned et Gab med skinnende Tænder,
og atter tordned den rullende Røst,
og han saa' den uhyre Manke.
Han folded i kvælende Angst sine Hænder,
med Dødens Sløvhed mod Jorden han saa' —;
foran Ørkenens Konge Androkles laa.

Men ingen Pote med vældigt Slag
slog ham ikvag.
Da løfted han atter mod Dyret sit Øje
og betragted Monarken nøje, —
var det hans Sansers Bedrag?
Den Vældige lagde sig for ham ned,
krummed i Bugter den smidige Krop,
lukked sit Gab, men spiled ham op

sin Potes kløftede Flade:
dér sad med giftige Torne og Blade
en afreven Kaktus; og Blodet
med Ædder af Saaret randt.

Androkles aanded af Døden op;
saa greb han Poten og uddrog Tornen,
og trykked med fast og kyndig Haand
Ædderen ud og Saaret forbandt;
og da Monarken nu Lindring fandt,
saa behaged det Kongen at slikke
til Tak sin Badskær's Haand .....

Saa knyttedes mellem de To et Baand;
det bandt i et Aar dem sammen.
Om Natten jagede Løven
Vildtet paa Bakkekammen;
om Dagen de spiste det sammen.
De spiste og sov i den samme Hule,
den nøgne Flygtning, den lodne, gule
Konge for Ørkenens Skarer.
Vilddyret sørged for Mad til sin Ven,
Androkles takked med Blik igen
og klapped den bølgende Manke, —
et Venskab, i Ord ej, i Tanke.

Og Maane skifted med Maane igen,
da følte, trods alle Farer,
Slaven sit Hjærte banke;
han længtes fra Hulen og Kjødet det raa,
kun Ørknen og Hulen og Løven han saa';
Vilddyret kunde det ej forstaa,
men Slaven sukked og længtes: —
mod Mennesker Mennesket hen.

»Idag den Trettende i Avgust,
vil Kejserens Statholder, Proconsul
udi Afrika
— om Varslerne Held ham bebuder —
give til Ære for Cæsar og Guder,
og til Fryd for de frie Quiriter,
en Fest.
Lælius Varro er Offerpræst.
Først kæmper Capuas Fægterskole
mod dem fra Ravenna;
og dernæst slippes fra Carcernes Gitter
en pragtfuld Løve og fire Tigre
og nogle Dusin Hyæner.
En Dødsdømt, som egenlig skulde
være spist af Muræner,
en bortrømt Slave,

Androkles, skal have
den Ære i Folkets Paasyn
at blive af Vilddyr ædt.
Ved Kraft staar Husbondens Ret. —
Forøvrigt Festens Giver beklager,
at ikke for Tiden der haves
nogle Kristne paa Lager.« —

Hed som en Ovn
er det uhyre Rum,
hvor Plakaten omkring langs Bænkene render
og gribes og slippes af svedige Hænder,
og sluges, krydret af Vittigheder,
som aldrig ender.
Her er kvælende hedt,
og Skyggen en Gæst,
som nødvendig maa med til Gilde; —
nu hjælper det lidt;
over Circus Solsejlet spændes,
og paa lueforgyldte Trefødder Røgelsen tændes.
Endda er det hedt;
men fra tusinde skjulte Kanaler
gyder sig hen
over Mængden en duftende Støvregn. Ah! hvor det svaler;
Begynd saa igen! —

En Pavse. De slæber med Hager og Reb
gabende Indvolde, Ligene ud;
den, som stod oprejst før som en Gud,
han ligger nu hist som en slagtet Stud.
Capua sejred.
Arenaen damper af Ofrenes Blod.
De har slaaet, til Ære for Cæsar og Guder,
hinanden med Næver ihjel,
stukket hinanden med Sværd i Struben,
fanget hinanden i Net;
nu fejer og river man Mordergruben
og strør Sand paa hver mørkerød Plet.
Den frie Quiriter er langtfra mæt,
Gladiatorkamp er hans daglige Ret,
nu kommer extra Deserten: en Fyr,
der skal ædes af vilde Dyr.

Og i Pavsen slappes de glubende Miner,
og Damerne spiser Apelsiner.

Der er han, der er han! Arenaens Gitter
lukker sig efter en nøgen Slave,
og de Tusinde rækker sig frem og titter;
det er, som naar Blomster, store og smaa,
for Vinden vender sig i en Have. —
Der er han, den dødsdømte Slave!

Statholderfruen ser fra sin Hynde
igennem den slebne Ædelsten,
og nikker let med en lille Smilen
til den unge Sprade, Ædilen:
»Mager som en Mynde,
men forresten plastiske Ben!« —

Og med Haandklap hilser man Slaven dernede.
Han ser sig omkring .... han synes at lede .....
men hen over Bænkenes Støv og Hede
ikke et Blik, ej et eneste et,
som tyder paa Mildhed, som gemmer paa Naade.
Fra Pøbeldrengens letfærdige, kaade
Træk til de iskolde Vestalinder:
kun Fjender.

Da farves med Rødme hans blege Kinder,
og Slavens Øjne de lue;
han har sét paa de forreste Bænke,
med Ædilen, sin forrige Frue.
Han krummer den senede Ryg i en Bue;
højt oppe den bølgende Mængde titter;
det gælder jo dog hans Liv!
hans Negl er fra Ørknen skarp som en Kniv;
et Spring kun, et eneste hævnende Spring .....

han vender sig lynsnart omkring;
der aabnes for Dyrenes Gitter.

Og ved Lugten af alle de friske Lig,
de fugtige Spor, hvoraf Sandet er furet,
styrter med gryntende Skrig
Hyænerne først ud af Buret.
Med blodunderløbne Blikke de skule
til Slaven hen:
Han er ene; javist; og har ingen fæle
Vaaben, og bruger vist ej sine Hæle;
slunken er Mavernes Trommer;
til Sagen altsaa! De spreder
sig om ham, men samles igen. —
Kattene kommer.

Med fremskudt Bringe,
de gulhvide Poter ret ud i Luften,
Tigrene springe,
en efter en, paa Arenaen ind
og viser det plettede Fløjelsskind;
de snuser foragteligt, vejrende Duften:
de kender Plebejercohorten derovre,
Ørkenens luskende Sjov're.

Endnu er Slaven ej set;
det vældige Rum
er ham Skranke.
Oprejst han staar, med Armene krystet
foran paa Brystet,

og venter paa Døden, som kommer,
og hører sit Hjærte banke.
Da fanger hans Øre et Brum;
i en Brølen det ender,
hvorunder Circus bli'r rystet;
og sit Blik over Sandet han sender:
en Løve,
stolt, med funklende Blik og med kongelig Manke.

Og Tigrene trække sig baglænds tilbage;
det Syn det synes dem ej at behage.
Androkles og Løven er ene — de To;
da ser han i Luften en udspilet Klo,
og han folder i Bøn sine Hænder.
Men ingen Pote med knusende Slag
slaar ham ikvag,
og da han nu løfter mod Dyret sit Øje
og betragter Monarken nøje —
er det hans Sansers Bedrag? —:
da lægger Løven sig for ham ned,
krummer i Bugter den smidige Krop,
lukker sit Gab, men spiler ham op
sin Potes kløftede Flade,
og Slaven skifter sit Stade,
og knæler paastand hos den Vældige ned:
Dyret og Mennesket kender
hinanden som gamle Venner .....

Da lyder et Raab fra Bænke og Hynder,
og Pøblen dundrer af alle Kræfter:
Naade!
Og den ved et Vidunder frelste Synder,
med Dyret, som følger ham troligt efter,
kaldes for Kejseren frem,
at forklare den dunkle Gaade.
Og Slaven fortæller. Fortællingen springer
som løbende Ild over Bænkene hen
og til Galleriet sig svinger.
Og Circus drøner af Raabet igen:
Frihed for Begge! Vivat
Løven, Androkles' Ven!

„Den syge Mand".

Paris. Febr. 77.

Hør Skovlenes Slag
i det blikstille Vand!
Se Tæpper og Flag
over Dampyachtens Rand,
spændt for at skygge
fra Bak og til Brygge
den hele Parade af krummede Rygge,
som venter et Vink af en eneste Mand!
Hør Strængenes Stemmer
med Ekko fra Land!
Paa Bakken er stillet et Spillemands Kor;
intet Tamtam, som Nerverne skræmmer,
vuggende Toner,
en dæmpet Tenor,
tilpas for et Hoved, som Del af en Mand,
der rummer en Abdul Hamids Forstand,
og som bærer af alle de tyngende Kroner
den tungeste vel.

Saluterne drøne fra Fort og Kastel.
Som skræmmet af Skuddene haster det lette,
smidige Skib over Havbugtens Slette;
en flygtende Fugl.
Mod Siderne pisker de brusende Hjul:
to Vinger med blændende, bløde Fjær,
og Halsen den rækker sig, sort som Blæk,
ret op i Vejret, som stivnet af Skræk.
Er Faren da nær? —
Rundt omkring Bugten, hvor Øjet hviler,
slumrer Naturen i Fred og smiler.
Men frygtsom haster den jagede Struds; —

Sultanen sejler paa Bosporus.

Sultanen hviler paa Tæpper og Puder,
paa tyrkiske Tæpper og Pantherhuder.
Dem arved han efter sin stakkels Broder,
som troned tre Maaneders Tid paa dem,
og derpaa blev taget i Kost hos sin Moder
i hendes Hjem.
Den stakkels Murad! hans Tid var ej lang.
Det ligger nu til Familjen en Gang.

Sultanen ser over Rejlingens Rand,
de martrede Øjne staar fulde af Vand:

Slaa op Parasollen! jag Lyset væk!
— Der er Rædsel over de dirrende Træk,
der er haabløs Frygt i de hulede Kinder;
og dog er der Vagt baade for og bag.
Men Sultanens Frygt er en egen Sag;
han fik i Present paa sin Fødselsdag
fem dejlige Tscherkesserinder.

Hvad Nytte, at blive kaldt Prins ved sin Daab,
Padischa ved Tronbestigelsen?
Hvad Nytte, at hedde de Troendes Haab,
Bolværk mod Russerbekrigelsen,
en Frelser for Kassebesvigelsen?
Hvad Nytte, at Softaen raabte Hurra
i Pera, den Aften, da Murad faldt fra,
og Blaalys og Fyrværkeri blev brændt a'
paa alle Moskeernes Tinder? —
— — — — — — — — — — — — — —
Fem dejlige Tscherkesserinder!

Fra Kaukasus' Dale en Blomsterkrans.
Fem Roser i Bundt, én Blomst for hver Sans,
og Sultanen sansed ej længe.
Det gik i Serailet med Sang og med Dans
og med Lyst i den gamle Gænge.
Sultanen visned, men Blomsterne ej,
han vandred paa Forhaand de Troendes Vej

til Paradishavernes Glæder
blandt Houris med luftige Klæder.
Han kendte ej Kunsten at slaa sig til Taal;
Salighed søgte han, straks, paa en Studs.
Salig han blev, over Maade og Maal: —

Sultanen sejler paa Bosporus.

Sultanen støtter sit Hoved i Haand
og mumler paa Murads Puder,
mens Hovedet forover luder:
Zaïra, Din Kjortel har løse Baand,
Gulhyndi, Dit Øje har Hingstens Ild,
Asra, Du var mig for klog og snild,
Meli, Du gjorde mig gal og vild;
Sulejma, Dig lod jeg forgive!
Hvorfor vilde Du læse og skrive? —

Han vinker. Musiken tier deroppe.
Igennem Alleen af bukkende Kroppe
nærmer sig Svogeren, Mahmud Damad,
og bukker, og Sultanen spørger ham ad:
Du, Mahmud, det Skib, som derude ligger,
hvad hedder det? — Mahmud han bukker og kigger
og svarer: Padischa, jeg skøtter
ej stort om at bringe det Skib paa Talen,
det ligger og venter paa ham, Generalen . . .!

Padischaen knytter sin Haand og spytter:
Hovedet af ham Du hugger! —
Og Mahmud smiler og bukker.

Og atter spørger han: Mahmud, de Skibe,
som ligger og hvæser med Damprørets Pibe,
hvad er det for nogle, hvor skal de hen? —
Mahmud han bukker og kigger igen,
løfter paa Taa sig og søger Balancen:
Padischa, nu endte just Konferencen,
de vantro Hunde de flytter! . . .
Padischaen ryster sin Næve og spytter:
Hovedet af dem Du hugger! —
Og Mahmud smiler og bukker.

Og Sultanen synker tilbage paa Puden.
Saa løfter man Blikket fra Støvlesnuden,
de krummede Rygge de rette sig atter,
man fatter,
at Faren er endt — for en Timestid.
Men hver en Læbe er kridende hvid.
Skræmt er de alle, Ministre, Eunucher,
Emirer, Vezirer og Mameluker.
Selv Paschaen skjælver i al sin Puds.

Sultanen sejler paa Bosporus.

Han ligger og mumler og bider Negle:
sejle, bestandig sejle!
De dumme Barberer vil bilde mig ind,
mit Hoved har godt af den svale Vind;
men naar man nu slet intet Hoved har . . . .!
Han skriger, og op sig til Panden ta'er,
og retter sig atter, og mumler: Tys,
lad Slaverne endelig ikke faa Nys . . . .
og sukker: Sulejma, Du døde;
hvem skal mig nu Livet forsøde? . . .

Og atter glimter i Øjets Brand
en Anelse frem hos den martrede Mand
om Kronen, han bærer, om Folk og om Land.
Mahmud! han raaber, Mahmud, min Ven,
giv mig min Midhat tilbage igen!
Jeg vil sælge mit Sølvtøj og skaffe Brød
til alle de Stakler, som lider Nød.
Jeg vil give Soldaterne Lønning og Sold
af alle mine Penge i mit eget Chatol.
Det er raadent det Hele, jeg véd det saa godt:
jeg vil sælge mine Koner, mit kejserlige Slot.
Jeg vil flyve omkring fra By og til By
i Kaftan og Tøfler, som Lyn fra en Sky;
jeg vil lytte til Klager og straffe hver Skyldig
og ikke tage Snak fra Ministrene gyldig.

Jeg vil sælge mine Koner, sælge dem alle,
jeg vil sælge saagar mine kejserlige Stalde;
der skal Ende paa al denne Jammer og Kval,
jeg vil hænge hver Pascha, som stjal! —

Over Bosporus Søvinden frisker.
Og Mahmud han vender sig om og hvisker:
Min ærede Svoger er gal!

Stormagter!

Under Berliner-Konferencen 1878.

I.

»Allah, det Skabtes Fader,
har hængt paa Himlen Osmannernes Sol,
har rejst paa Jord deres Kongestol,
har smykt med Halvmaanens Segl Minareten —
saa taler hans Tjener Profeten.
Allah er Russerhader,
han skuer saa mørkt til den sorte Sø,
men Allah, Osmannernes Fader,
har ladet Halvmaanen dø! —

»Hvi sluktes ikke dens tvende Horn
i et Hav af dampende Blod?
Saa længe der vokser i Asien Korn,
saa længe der findes i Osman Mod,
saa længe der flakker i Ørknen Stammer,
saa længe et Lyn i Koranen flammer:
saa længe, o Islam, var Du vel værd
at omkomme Dig med dit eget Sværd!

Saa længe, o Islam, burde Du vel
henover dit gnavede Aadsel, det sidste,
en Kamp med Tartarerne friste,
og bløde Dig, stum, ihjel!« —

De stod, i hundred, i tusindvis,
om Dolma Bagdsche, dernede langs Kajen
det sidste Døgn havde Tusinder Tyrke-
hoveder afpælet Vejen.
De vented — som Tyrker alene kan
vente — paa hvem? Paa en eneste Mand.
Hunger og Tørst, de følte dem ikke,
Træthed, hvad kom det dem ved? —
Og under de tusinde spejdende Blikke
gennem Bosporus Dampyachten gled.

»Czarewna« stopper sin Hjulbølges Sluse,
men inde langs Kajen Bølgerne bruse;
Menneskehavet med Menneskebølger,
Hoveder op efter Hoveder følger,
Kvindernes Slør som Skummets Liljer,
Hodjaens flagrende Silke-Mantiljer,
Softaens Kapper, saa sorte som Standen,
Stadsuniformer med Guldsnit i Randen,
nøgne Arabere, pjaltede Jøder,
stinkende Negre — og Rakket, som støder

øverst paa Skrænten hinanden i Siden,
med Buler og boldne Saar fra Striden,
og allerbagest en huløjet Række,
Klæderne borte, Benene bare,
en Føde, som kunde selv Døden forskrække,
»de Befriedes« flygtende Skare.

De venter; paa hvem? paa en eneste Mand.
Nu sætter Damperens Gig ham iland.
Under de russiske Ræers Bemanding,
fra Kejserens Yacht, fra »Czarewna«,
løber han ind under Breddens Landing;

det er Osman, Helten fra Plewna.

Paa Trappen, som sænker sit gletscherhvide
Marmor i Bosporus' Bølge,
stiger en Mand med Haand i sin Side
men uden Sabel og Følge;
glemte han Sværdet derude ombord?
er han en Fange paa Æresord?
gaar han i Russernes Line?
Han venter sin Sabel, sit Hæderstegn,
han købte sin Frihed i Kuglernes Regn;
da red han i Spidsen for Sine.
Hvad blev der af dem? Lig eller Saar;
vaklende støtter han selv, hvor han staar —

en Styrtesø hen over Mængden gaar,
og Osman, den blege, blusser,
som hørte han Kuglerne hvine.

Det var ej en Brølen, det var ej et Skrig,
det var som om Tusinder Stridsmænds Lig,
vakte ved Domsbasunernes Brusen,
rejste sig af deres Grave
og kasted sig atter paa Jorden ned
og græd for den genvundne Fane,
Profetens hellige Gave.
Det var som et Hav, der skiltes og gled
mod Havet ned
under Orkanens Susen — ;
der styrted en Strøm ned ad Bosporus' Bred,
da Osman aabnede Slusen.

De krøb som Hunde, som Løver de sprang,
de trygled, de græd, de svor,
og Knæerne farved den haarde Jord
med Blod, og Øjnene lyned;
de dirrende Læber kyssed hans Spor,
halvt ud af Hovedet Øjnene hang,
og alle saa hang de ved ham.
Var dette Tartarernes slagtede Lam,
Mandsmod og Modstand berøvet?
Var dette et Folk, som var traadt i Støvet? —

I Støvet laa de, men kun for ham;
og Osman, Helten fra Plewna,
tog sig til Siden og krummed sin Kno,
og sendte et Blik — og vildt det lo —
et eneste, ud mod »Czarewna«.

II.

De siger, at Osman har solgt sig for Had
— om ikke for Guld — til Tartaren,
for Skobeleffs Buk og for Middagsmad
og Champagner i Teltet hos Czaren;
en Telegrafist, en Korrespondent,
som altid véd, hvordan Alt er bevendt,
har Citybladet det Budskab sendt:
Osman har Uraad i Sinde!

Men Osman er Russernes Fjende.

Champagneren sprudler i Gurkos Telt
— Agurken er gemt under Bordet —
paa Fransk tituleres den slagne Helt
— derude ta'r Knuten Ordet —.

Osman taler kun Osmans Sprog,
men Et har han læst i en Lærebog,
et Ord af en Franskmand, stor og klog:
Naar Seklet mod Enden lakker —

har vi Fristater eller Kosakker!

Hvad Fristat er, kan han ikke forstaa,
det staar ikke nævnt i Koranen!
Osman grunder og tænker derpaa,
og henter tilsidst Dragomanen.
Og Tolken forklared, og Tyrken bed
sit Skæg, og saa' baade op og ned,
og sendte ham bort med en kort Besked:
Jeg forstaar ej et Ord hvad Du snakker, —

men jeg kender lidt til Kosakker!

Osman sidder i Czarens Telt,
vil ej lade Saaret forbinde;
Lægen er kaldt til den »fangne Helt«,
han træffer en Løve derinde.
Pak, Barber, dine Knive ind,
og staa ikke dér saa bleg om Kind.

tør Du ej se mig i Øjnene ind? . . . .
Lægen har rejst sig og siger: —

Jeg er Fredens Mand, ingen Kriger!

Og Osman ser i hans frygtløse Blik:
Nuvel, Du er kold og modig;
fejl var det første Syn, som jeg fik,
din Kniv og din Kunst er jo blodig;
men hvi er din Haand og din Kind da saa bleg? —
— General! her leges en rædsom Leg;
Dødsprocenterne steg og steg
i Forraadnelsesatmosfæren: —

Nu er Tyfus Herre i Hæren!

Man siger, at Osman derefter drak
med Skobeleff Skaaler ved Bordet,
og gav sig med Gurko — ved Tolk — i Snak
og spared ikke paa Ordet.
Men hvergang han saa' en russisk Transport
af Syge forlade det sprængte Fort,
saa vendte han sig i Tavshed bort.
De smiled: hvor Osman dog tér sig! —

Han mumled: Allah, jeg ser Dig!

III.

Hardy har sagt det. Det sandeste Ord,
som faldt over Citymagnaternes Bord:
»Vor Brøde er ej fra iaar eller fjor,
den var da vel næppe bleven saa stor,
vor Brøde er fjorten Aar gammel!«

Den spired af Brandenburgernes Spor,
dengang de gik ind over Slesvigs Jord
og diskede op med den »kære Bro'r«
— Spree og Donau i rørende Kor —
paa Dybbøl, paa Danmarks Skammel.

Da burde Briten ved Brødrenes Kor
bleven baade led og vammel.

Men nu, nu er den Sag gammel! —

Der staar en Klinte paa Dybbøls Top,
den spired med Krigens Udsæd op,
og Høsten den kom, og Ingen sa'e Stop
man slog det i Glemmebogen.

Nu spirer den atter af Krogen.

Og nu er den bleven en Bulmeurt,
en Ufredens brændende Nælde;
vi Danske, vi kender saa vel dens »Geburt«,
vi kunde dens hele Saga fortælle;
Evropa har glemt den, Evropa
er gaaet i sin egen Fælde. —

Hardy har sagt det, og Hardy staar
ved sit Ord som en Gentleman;
o Danmark, misundelsesværdige Land,
det er al den Erstatning, Du faar!

IV.

Men har vor Baad kun en Mand ved sit Ror,
saa holder vi os under Landet
og træder i Fædrenes gamle Spor —
hvad havde vore Fædre andet?

Til store Badutspring paa Sø eller Land
var Dansken sjelden kapabel;
til at ligge og slaas paa femten Fods Vand
har vi altid en Jolle paa Stapel.

Og langer os Briten en Næve iland
og dækker med Jern vore Flanker,
saa skal vi nok slaa som en Dannemand
og smøre de russiske Skanker.

Med Sømænd vi synger dog bedst i Kor,
især naar vi kan ikke andet;
og er der en blegnæbet Rad ombord,
saa hiver vi ham i Vandet!

V.

Ret, Beaconsfield, nu lufter Du ud
i Lordernes Pudderparykker;
den Tale, ved Gud,
havde Orlogs Bud,
og nu stævner Du selv som en Tredækker frem,
at skære af Russernes Ryg en Rem,
og viser Portene, Lem ved Lem,
med de skinnende sorte Stykker.

Flag under Gaffelen! Undersejl op,
rap Jer, Manne, dernede!
Brogene los, Pistolen af Strop,
Huggerten ud af sin Skede!

Ret aldrig før har I Dizzy*) sét
som Admiral i Mundering;
med »Punch« har I jublet i Kor og lét;
hvad rørte mig eders Skamfering?
Trumfen i Bordet, Rusland Bét! —
d'Israeli han er Poet.

D'Israelis Peerskab er splinternyt,
der er intet Normannisk i Trækket,
paa intet Hastings hans Blod har flydt,
til Gengæld har han sit Liv udgydt
— og sin Genius med — i Blækket;
hans Tale har kæmpet fra neden sig op,
til han stod over Peerskabets svimlende Top.
Ud over Verden hans Blik har sét;
det mødte Tartaren og satte ham Bét —
d'Israeli han er Poet.

Normannens Borge ved Kysten staar,
Normannens Ætling i Parken gaar,
sin *Times* han faar
det ganske Aar
rakt af den pudrede Tjener;
han læser om Priser paa Uld og Faar,
Kursen paa Kul han paa Fingrene kender,

*) D'Israelis Navn i den engelske »Punch«.

han farer sig op i de tynde Haar,
og Bladet skælver i Lordens Hænder.
D'Israeli, som selv sine Ahner ej kender,
som næppe sin Oldefa'rs Billed har set,
D'Israeli er Lordernes Herre, —
Lord Beaconsfield er Poet.

Hvor lærte den Skribler det stolte Sprog?
hvor fik han det Lyn i sit Øjes Krog?
han smækker jo i Konferencernes Laag
og følger Vrøvlet til Graven,
og stiger paa Kisten, selvkaldet, op,
og holder for Diplomaternes Trop
— uhørt i Bedemandshaven —
en Tale, som ryster hver Beafsteaks Krop
og rumler i Portvins Maven.

D'Israeli fik Kaldet, og bruger sit Kald.
Han fødtes ej op i en Hestestald
og lærte sig Reel til et Piskeknald,
tog ikke Examen som Rævejæger
blandt Mynder og Dogger og andre Hunde,
Herrernes Kæledægger.
Han nød vel sin Ungdom i fulde Drag,
men det var i Byrons og Shelleys Lag,
studerte ved Nat og sejled ved Dag;

af Shelley han lærte de »Gamle« at agte,
af Byron han lærte den højere Kunst:
sin Tids Krapyl at foragte.

D'Israeli har levet i Digternes Lag,
har derfor den Glød i sit Øje,
er brunet af Sydens brændende Dag
i de euganeiske Høje,
har lagt sig blandt Paduas Bjerge til
et eget Kast med sit Hoved,
har holdt langt mer end han loved,
og spiller nu Solo-Spil.

Har pløjet Adrias Bølger omkap
med Stormen, som dér kan blæse,
har pløjet de Gamle, hvor Shelley dem slap,
og følger nu Tiden i Hælene rap,
for Tiden Teksten at læse
trods sin bepunchede Næse.
D'Israeli, hvis Fædres Vugger stod,
hvor Jordan krummer sin snevre Flod
og ingen Hebræer har sejlet —
han river Neptun sin Fork af Haand
og raaber til Briternes Hvaler: *go on!*
Jeg har Lodskud; Grunden er pejlet!

Tohundredaars Dagen

for Slaget i Køgebugt.

„Hvor er I henne, store og smaa,
I Havets stærke Svaner . . .?“

Smykt som til Fest — og rustet til Slag;
fra den svimlende Hytte et Danebrogsflag,
stort som et Merssejl at skue,
paa Spejlet Farver, i Stævnen Guld,
Galleriet af alle Slags Snitværk fuld,
Kartoven blank som en Lue;
Kobryggen vrimler af skæggede Mænd,
Harnisk om Skulder, Huggert om Lænd;
og over det Hele, spændt som en Bue,
Sejldugene svulmende true.

Det er, som hørte man Hjærterne slaa
i Hast og i Lyst omkap med det rige
Syn, som paa Køgebugts Vandene graa
søger i Tiden sin Lige.

Der lagdes forvist ej saa megen Vægt
paa Guld og paa Farver, paa Flag og Sejl,
paa Løver i Stævn og paa Guder i Spejl,
hvis ikke den solbrændte, arrede Slægt
følte ved Kampen hin Halvguds-Berusning
og fægted som Løver trefold kækt
under »Svane«-Vingernes Susning.

Den gamle »Svane«, den taklede Fugl,
som lagde fra Orlogsværftets Skjul
ud paa den aabne Bølge,
den stod med sit brusende Vingefang,
sit mægtige Bryst, sin mægtige Sang,
i Pagt med den vældige Vikingetrang
og med Kæmpeætten i Følge.
Normannen skulde ha' bugnende Sejl
og Lueforgyldning i Stavn og Spejl,
Livet var Kamp, og Kampen var skøn,
Hæder og Bytte var Sejrens Løn,
saa vilde og Skuden man hædre.
At sejle ved Vand, som var kommen i Kog,
at lukke sig ind i et Støbestaals Skrog
og gemme sig under en Blikdaases Laag,
det kendte ej vore Fædre.

Og Køgebugts Slaget er saadan en Dans,
hvor Døden rækker sin Kroningskrans,

en Fest, hvortil Kæmpen sig smykker.
Paa Bak og paa Hytte, langs Finkenet,
de stiller sig op til en Sværd-Menuet
mens Sejler mod Sejler rykker.
End gemmer jo Aaren det hidsige Blod,
som syded, hvor Jomsborg-Kæmpen stod,
og Øjet lyner med Vikingemod
omkap med de skinnende blanke Stykker
over Orlogsskibenes Brygger.

For dem er jo Kampen Kampens Maal,
en Død under Flaget den højeste Lykke,
en Søndagsfest denne Legen med Staal,
og den eneste Sorg en Krykke.
De drog vel afsted paa et Kongeord,
men det, som gav deres Sejlen Art,
og det, som gav deres Kugler Fart,
og det, som hævdede Mandstugt ombord
og drev deres sejrende Hurra i Laget —
det stammed fra Fædrenes vældige Spor,
naar de traadte i Vikingeslaget. —

Saa slog de Slaget. Og højt idag
man hejser ved Bugten det gamle Flag
og hædrer med Sange og Taler
den krigerske Slægt med sit stolte Mod,
Flokken, som segned, og Flokken, som stod
om Kongen iblandt Admiraler.

Men andre Tider er kommet paatværs,
strøget er Stænger og Sejl og Mers;
Svanerne raadned i Havnen,
kun Næbet er blevet i Stavnen.

Højt svæver idag, i Morgenens Gry,
over Sortehavet en Damp imod Sky;
det er Dampen fra »Lufti Djelils« Vrag,
som en Fugl paa spilede Vinger.
Og Fuglen styrter; — der ligger et Flag.
Puds, I Vandhunde! pas eders Fag!
Om Czaren det Bytte I bringer:
saa giver han eder et Halsbaand paa,
rusker jert Øre og trykker jer Taa
med sin allernaadigste Finger.

De sendte en Pris i et Kræmmerhus,
for nogle Kopeker forbandet Snus
imod en Kolos af Jern og Staal,
en Smedesvends Mesterstykke.
Saa stod det mod Himlen — et eneste Baal,
de fik ikke Tid til et eneste Skraal,
det regned med Ben og med Rygge.
Kun Lodsen, den eneste Sømand ombord,
kom som et Menneske atter til Jord,
og blev ønsket paa Russisk til Lykke.

Og Briten nøs, saa det kunde forslaa,
dengang han døjed den pebrede Pris,
og alle jamred de, Store og Smaa,
i Kræmmernes fede Avis.
Hver ærlig Sømand, som stod paa sit Dæk,
følte det gløde sig under Saaler,
og det er noget, en nok saa kæk
Sømand kun daarligt taaler.
Og Smedemestrene banded og svor
Torpedoen ned i den sorteste Jord;
man skulde nu netop ruste til Tænderne,
og saa var man færdig, og ned faldt Hænderne.

Men Hver, som endnu har Sans for den Tid,
hvor ingen Mekanikers skruede Vid,
men Hjærtet i Brystet og Næven paa Arm
gav Sejrens Palme i Slaget,
han føler sig blive saa ungdomsvarm,
han føler det løfte sig højt i hans Barm,
højt over Blikdaase-Braget:
han takker den lille Torpedobaad,
som vidste saa radikalt et Raad
til at hjælpe hver Søgut af Faget.

Han tænker: de Smaa har vel ogsaa Ret
mod Pengemagnaternes store Kolosser.

Der kommer en Panser saa tyk og tæt;
mod os kun lidet han »klodser«,
vi haler blot Søminens Trosser.
Saa ryger den Store ad Helvede til;
de Smaa har vundet det ulige Spil,
og Legen bliver dem lovlig dyr,
alle de Folk med det store Paastyr;
og saa maa vi atter tilbage
til den gamle Svanesangs Dage.

Saa kommer der vel et Sekel paany,
hvor Svanerne brusende sejler af By:
Skudernes Gang i det vigende Vand,
med Sejl under Raaen og Staget.
Og Øjet følger langs Rangskibets Rand
de solbrændte Gutter, Mand ved Mand,
og Chefen øverst ved Flaget.
Det glimter langs Siden: den hvide Damp!
Hurra, det er atter den gamle Kamp;
det er Tordnen fra Køgebugt Slaget.

Longobarder.

Er det vel Danmark, det signede Land,
med Vippernes Guld over bugnende Sletter,
Brød for hver Tand,
Sul for hver Mand,
for Kæmperne kraftige Retter?
Nej, der er Drøjer i Rugen, og Brand
over Kornet i favndybe Pletter,
Jammer og Nød,
Skrig efter Brød,
hvorhen Foden i Landet Du sætter.
Regn vil ej falde, Solen er rød,
Jorden slaar Revner dybt i sit Skød;
Hunger er Husbond og Vært over Land,
dækker et Bord
paa den gispende Jord:
for Ravnene stinkende Retter.

Og Aage og Ebbe lod stævne til Thing.
Vide omkring
kom Mændene fra;
Kæmperne stod der saa høje.
Knæleddet krumt under Vaabnenes Tryk,
sænket hver Pande, bøjet hver Ryg,
hult laa det brændende Øje.

Saa mælede Ebbe: »Vor Nød er svar,
Marken er bar,
Folket maa dø;
nu blive kun Ravnene fede.
Frelsen at øjne jeg er ej i Stand;
jeg skuer hen over det bølgende Land,
det ligner den vildene Hede!« —

De stod der med Blikkene sænket mod Jord.
Nøden var stor,
det vidste de vel;
men fik de ej Andet at høre? —
De stod der med Spyd og med Økse ved Lænd,
de støtted ved Skjoldet, de raadvilde Mænd;
de kunde knap Vaabnene føre.

Da rystede Aage sin vældige Krop;
paa Thingstenen op
med Spydet i Haand
han sprang og løfted sin Stemme:
»Ved Thor! nu bliver det aabenbart,
at her i Danernes Land har snart
kun gamle Kærlinger hjemme!« —

Han strakte mod Solen den senede Arm:
»Skal Bugens Tarm,
skal Vommenes Raab
os lære, hvad vi har at gøre?
Jeg tænkte, at Panden endnu havde Ild,
jeg mente, der endnu var Kæmper til,
som lod deres Stemmer høre!

Hvad Gavn, at sulte tilsammen ihjel?
Der er dog Skjel
paa Kæmper og Folk;
nuvel, saa maa Kæmperne spares.
Vi hugge de Gamle og Vanføre ned;
Kæmperne blive; af deres Sæd
skal Ætten for Verden bevares!« —

Saa lød der et Gny over al det Thing.
Vide omkring
klang Raabene fra;
Kæmperne stod der saa høje.
Knæleddet stramt under Vaabnenes Tryk,
løftet hver Pande, rank hver Ryg,
funklende vildt hvert Øje.

Gambaruk er Moderen,
Aages og Ebbes Moder;
hun traadte, den stolte Kvinde,
mellem de vilde Mænd:

»Bar jeg under mit Hjærte
Rædsler i Byrdens Tider?
var jeg i Fødselsveer
med Dyr af Tvillingekuld?

Diede her ved Brystet
Ulve med hvide Tænder?
fostred jeg eder, Sønner,
til Folkets Forlis?

Hunger har Landet slaget.
Er *I* med Vanvid slagne?
rinder dog i eders Aarer
kongeligt Blod!

Kongerne raade for Folket;
dobbelt i Trængsels Tider.
Trælle kan sagtens styre,
naar Vinden bær' med.

Hvide Haar over Issen
var hidtil Hæders Mærke;
vil I dem farve røde
med skammeligt Blod?

Guderne gav deres Gaver,
gav dem i Flæng blandt Hoben;
vanfør Mand maa værges
af stærkere Helt.

Aage og Ebbe, Sønner,
fylk eders unge Skarer,
far over Dyb paa Langskib,
vind eder Guld og Navn!

Stoltere Maal, at vinde
Føden derude fra slagne,
rige Fjende, end mæskes
ved magtløse Frændes Drab.« —

Der styrer fra Danmark, fra Kæmpernes Land,
hvor Heltene fødes til Hærtog og Farter,
Skjolde paa Rand,
en Flaade fra Strand
med Snekker af alle Arter.
Tusinde Kæmper, Mand efter Mand;
de dele sig Verden i Parter.
Rigernes Nød
rækker dem Brød,
hvad agte de Romernes Garder?
Garderne synke, Øksen er rød,
Guldhaaret vajer med bølgende Lød;
sejrende gaa over Flod, gennem Land,
med et Rædselens Kor
fra den rygende Jord,
imod Syden de fri Longobarder.

---

†

Chr. Winther.

(Ved Digterens Jordefærd i Paris; December 1876.

Støvet krævede sin Ret,
Haanden sank fra Lyrens Strænge;
gamle Digter, Du var træt,
søgte Dig et Fristed længe.
Frankrig aabned Dig sin Favn,
men i Seinestadens Have
blev Du kun et fremmed Navn
mellem tusind tavse Grave.

Dog, hen over Graven gaar,
som et Suk fra Søens Vove,
Hvisken om en evig Vaar
mellem evig grønne Skove.
Det er Sukket fra en Kyst,
som din Lyres Sangbund kender,
det er Sællands Moderbryst,
som sin Søn en Hilsen sender.

Det er Genlyd fra hver Stræng,
som din Mesterhaand berørte,
Genlyd fra den lyse Eng,
hvor din Digtervej Dig førte.
Det er Lyd, som Fuglens Slag,
Kærlighedens Lovsangs Trille,
i den danske Sommerdag,
i de danske Toner milde.

Hvil Dig, gamle Digter, kun.
Dine Sange, evigunge,
gaa i Nord fra Mund til Mund,
leve paa vor Ungdoms Tunge.
Overalt, hvor Livets Sang
lyder mellem Mand og Kvinde,
rejser Hjærtets varme Trang
dybtfølt Dig et varigt Minde.

Harald Jerichau.

† i Rom; Marts 1878.

Jeg hører, at Harald Jerichau
er gaaet paa Studierejser.
De fulgte ham udenfor Byens Porte,
hvor Stenpyramiden knejser.
Ved Stenpyramiden staar Obelisker,
Sørgecypresser, som hegner
Stedet, mens Solens synkende Haand
Hieroglyfer paa Støtterne tegner.

De saa' — det var jo en Kunstnerflok,
i Billedsproget bevandret —
hvorledes Skriftens glødende Linjer
lidt efter lidt blev forandret.
Zinobers og Cadmiums højeste Lys
blev saa forunderligt sorte;
saa sagde de ham deres sidste Farvel, —
og den unge Maler var borte.

Hvor er han henne? hvor langt er han rejst?
hvad agter han vel at male? —
Tys, Kammerater, kom her til Side;
kun hviskende tør vi tale.
Han drager over de vide Sletter,
bort imod Aftenrøden;
Campagnen har baaret hans Kunst over Daaben,
Campagnen har bragt ham Døden.

Malariasletternes smulrende Sten,
som Vedbenden slynger sig over,
den stirrende Himmel med Fugletrækket,
Ørkenens rødbrune Vover:
Campagnen blev Kunstnerens ensomme Ven;
det vildsomme, tusindaars Øde
støbte sig for ham i Farver og Form,
da hans Alt her i Livet døde.

Malariens Febertaager har trængt
hvert andet Billed tilbage,
men ét stod urørt, da Øjet brast,
et solvarmt fra Ynglingens Dage.
Det Billed fulgte ham Dag og Nat
over de øde Sletter;
hævet det stod over hver en Dom,
kendte hverken Manér eller Pletter.

Han var blandt de færreste vel i vor Tid,
som voved sit Liv at leve
paa Love, som Hyrdefolkenes Skjalde
i Guldalderrhythmer skreve.
Men Guldaldertiden er længst forbi;
Idyllen i Gruset falder,
og mellem Ruinernes smulrende Sten
en Stemme fra Skyggerne kalder. —

Jeg synes, at Harald Jerichau
er lykkelig fremfor de mange,
som bygger i Stædernes evige Stad,
men ej paa de evige Sange.
Hans Liv var kædet til Kærlighed;
den kaldte paa ham, da han døde;
den søger han nu paa sin Studierejse
i Aftenens evige Røde.

Zoologen Georg Winther
og
Marinemaleren C. Frederik Sørensen,

†† i Januar 1879.

Den store Færgemand har raabt sit Varsko!
og Baaden, beget, løsned sig fra Stranden,
og under Pust af Evighedens Brise
gled Baad og Fragt og Færgemand afsted.
Trindt under Land og Ø har Frosten standset
med tommetykke Brædder Bølgens Vej,
dens Bringes djærve Tryk og Skibets med,
men denne Baad har aldrig Kulden sanset,
bestandig blev dens Boug af Skummet kranset,
dens Styrmand fandt bestandig »aabent Vande«. —
Hvor Døden styrer, har ej Modstand Sted.

Der mødtes To ombord. Den ene ældet,
skøndt end ved Kraft, bygt som en Færgemand,

et Barn af Havet, født ved aaben Strand,
hvor Fiskerfolket har sit Fartøj tjældet;
den anden ung, i fejrest Alder fældet,
en Forsker af de dybe, stille Strømme,
aarvaagen stedse over Toften hældet,
at se den Slægt, som fødtes til at svømme.
De mødtes. Der blev ikke talt ombord,
det lider ikke Manden ved sit Ror,
men af de Tvendes Gensynsblik at regne:
de kendtes; de var Folk fra samme Egne.

De kendtes. Var ej Baaden deres Hjem?
Ej denne beget-sorte, tavse Snekke,
hvor Vimplen tung igennem Luften glider
og vifter evigt sit Farvel, Farvel!
nej Fiskerbaaden under Hjemmets Strande,
som løb af Staplen under Pigers Sange
og døbtes under Lykke-Raab og Held;
de havde fælles Hus paa Bølgens Vande;
fra Stævn til Stævn ud over Plankens Rande
en fælles Drift lod dem mod Lyset søge,
mens Sol blev gul i Gry og rød i Kvæld.

Den ene søgte over Havets Vej
de tusind Vovers lunefulde Veje

og lagde dem i Baand for Øjets: Stille!
og mærked dem og gav dem atter fri;
da tumled de sig over mangt et Billed,
et Genskin kun af Elementets Verden
og dog en Del af selve Elementet,
ved Kunstnerhaandens Magt af Dybet hentet,
i Rang og Række med Naturen stillet;
de steg og faldt, snart planret, snart forvildet,
og drog i Dans som Søstre i en Kæde
med hvide Slør henad den vaade Sti.

Og Himlens høje Loft gav Plads for Skyer,
som flagred, Fugle lig, henover Sø,
og Skibe dukked frem ind under Ø,
en Sejlerskare, som sin Dug fornyer,
naar Vinden stiller, eller raadsnar tyer,
naar Stormen farver begsort Kimingranden,
i sikker Havn hos Landets gæstfri Byer,
for ej at kastes masteløs paa Stranden.
Hvad over Hav og under Sky har Sted,
det tog den Ene i sin Søgen med.
Men Skudens Vandgangslinje var hans Grænse;
hvad under var, blev ej hans Sag at ænse.

Som Kunstner saa' han. Men den Andens Blik
skar hidsig som en Dykand efter Bytte

den øvre Flade, bed i Bundens Grøde
imellem Sten med Næbets Saks sig fast;
dér fulgte Blikket al den travle Færden,
de skjulte Millioners stille Verden,
hvor Fisken vimser og hvor Krabben kravler,
hvor, under Forskerøjet, Verdner avler
en Verden, som ej nogen Kunstner saa',
som Den alene evner at forstaa,
der, glemmende sig selv og Overfladen,
begejstres for en Verden af »det Smaa«.

En Verden af det Smaa! Lad Kunstnerøjet
med Fantasiens Regnbufarvepragt
kun se sin Verden: altfor ofte bragt
blev dog i Offer noget, som var løjet.
Og Kunstens Kaperskib laa tidt fortøjet
ved hine Øer, kendt fra Skipper-Ender.
Naar Geografen kom, var Øen fløjet.
Mod Verdensdybet Forskeren sig vender.
Dér har han sig sit eget Tempelhus
i Ro for alle Vindes Kast og Sus.
Paa Overfladen hersker Storme vilde;
i Dybden gaar vel Strøm, men jevn og stille. —

Saa mødtes disse To i Færgens Baad.
Længst bar det bort til ubekendte Strande;

men for Sejladsen kan de næppe frygte,
de To, som »søvant« blev paa Fjord og Hav.
Skal vi, som staar ved Stranden, dem beklage? —
Hvorfor? Er ej en Søgen blot det Hele?
er ikke Resultatet langt tilbage,
om gammel eller ung vi rives bort?
Sit bedste Stempel Livet dem dog gav:
de søgte troligt. Uden Vemodsklage
kan Danmark give dem en Krans at dele
med Moderhilsen paa den fælles Grav.

Kr. Mantzius.

† 5. Juni 1879.

Du Graver, stands et Øjeblik dit Værk,
læg Skovlen hen. —
De synger i Kapellet nu derinde;
jeg kunde stedse daarligt Teksten finde
der indenfor til bunden Melodi.
Jeg synger helst her ude i det Fri.
Du, Graver, stands et Øjeblik dit Værk,
og naar Koralens Toner er forbi,
og naar de bærer ham herud i Haven,
saa læg min Krans til ham derned i Graven;
han var en Kunstner og en Hædersmand,
han var et Hjærtens Barn og en Bersærk,
han var, hvad nu de Færreste kan blive
trods Høvl og Fil og sirlige Manerer . . . .
Du Graver, naar nu Følget her passerer,
saa tag et Gravermaal af Hver og En.

Jeg siger Dig, den Tid er snart forbi,
hvor Kunsten gaar omkring ved højlys Dag
saa stor og aaben, sikker paa sin Sag,
saa kildefrisk, med Glæden saa fortrolig.
Du reder nu den mørke Syvfods Bolig,
men alt det Væld af Liv og Poesi,
af Lune og storladent Skælmeri,
af Bulderbassens hjærtevarme Sprog,
af Stemmen, som slog Lyd i fjernest Krog,
af Blikket, som har vakt saa vældig Latter —
det dækkes ej af Kistens trange Laag,
det vender atter
tilbage til sit Udspring højt bag Sky,
hvor Kunstens Mester troner evig ung
og evig glad og stor og evig ny.

Du gamle Ven!
Du havde den »barnligt troende« Sjæl.
Jeg spørger ej her, om din Tro var reel;
Kirken den tager Dig nok i sin Favn,
Kunsten Dig nævner ved Kælenavn,
trods alle de Volter, Du slog den,
trods al den Skræk, Du indjog den.

En Troende var Du i Kunsten! Nu vel,
det spørger jeg om, og den Tro var reel.

Halvt var Du Barnet og helt en Andægtig,
lødigt dit Præg, fuldtstemplet i Kanten;
og som Stemmen var stor og mægtig,
saa rummed din Kunst hver fyldig Gestalt;
din skabende Evne med Marstrands faldt
sammen og peged mod Skitsen,
men aldrig imod Dilettanten.

Og ivrig i Alt, en varmblodig Sjæl,
Du var Patriot til dit inderste Hjærte,
Du blanded med Danmark dit Haab og din Smærte;
højt havde Du hulket den bitre Stund,
da vi tabte saa meget ved Dybbøls Sund;
og da Døden bredte Dig ud sit Lagen,
da flaged de netop — paa Grundlovsdagen.

Dog ej som Biograf og med Kritik
— sligt haded Du, maaske endog for meget —
jeg rækker Kransen Dig her paa din Grund.
Jeg vil, forinden Panden helt er bleget,
af Graven mane Dig. I Somrens Stund
jeg kommer jo, hvor Alting bugner vægtigt.
Sligt elsked Du. Naar Lyset farveprægtigt
ombølged Hækker, Buske, stolte Træer,
saa var Du Sorgen fjernest, Glæden nær,

glad som en Gud, med Stempel paa din Pande
fra Hellas med de varme, vinblaa Strande.

Kom, glade Du, Olympier i dit Liv,
olympisk i din Kunst, naar Dithyramben
Du bytted bort mod Studiet ved Lampen, —
vi vil af Løvværk rejse os en Hytte
i Haven her og Knokkellæren bytte
bort mod en elysæisk, livsglad Mythe.
Her vil jeg til din friske Latter lytte
og kranse Panden Dig med Vedbendkranse
og lokke hid af Levende og Døde
en Skare, som vil høre Dig og le,
mens Gratien fører op de lette Danse.

Da vil vi over Kirkegaarden se
et Skær udstraale hist fra Glædens Hjem,
den skønne, græske Glædes hvalte Hus;
der tænder Bellman højt et Velkomstblus,
og Glansen farver dine blege Kinder
og fylder mig med dine Kunstnerminder,
mens Sol gaar bag den danske Scene ned.

Kong Karl den Tolvte bæres over Grænsen.

(Til G. O. Cederströms Maleri.)

Blød og tavs er Bjærgets Sti,
Sne over alle Fjælde,
den gamle Jæger med Dreng og Hund
vil Ørnen i Bakkerne fælde.

Som Prikken i Skiven er Ørnen at se, —
saa knalder den Gamles Skud.
Den gamle Jæger og Grænsevogter
slettede Ørnen ud.

Nu rask over Nakken og hjemad Dreng! . . . .
Han tier og trækker tilside.
Der kommer et Tog, et sælsomt, tavst,
ned over Fjældet det hvide.

Tys! ingen dæmpede
Felttrommers Slag,
Rigsfanen flagrer om
Hjørnet der bag,
spiler sin Vinge mod Snehimlens Sky,
bærer paa Vingen det evige Ry
af den Døde, som hviler paa Baaren.

Hvem er den Døde? en simpel Soldat,
som var Konge, medens han leved;
større Saga om ingen Helt
blandt større Helte blir skrevet.
Klog var han aldrig. Døden er klog;
om Folk og Rige den freder;
den lagde sin Haand paa et Hjærte, som slog
for hedt for en Folkenes Leder.
Døden var Skytte bag Fjældet inat,
Landet har mistet sin Konge,
»Gossarne« deres Fader;
ned over gaar det, ned over brat,
fylket i favndybe Rader.
Sneen er blød og Stenen er glat,
Trit for Trit bliver Foden sat,
Sneen er tavs, men Taaren,

frossen til Is paa Kinden,
røber den dyre Skat:
Paa Børnenes Skuldre bliver Kong Karl
over Grænsen til Hjemmet baaren.

Tys! ingen dæmpede
Felttrommers Slag,
Rigsfanen spiler sin
Vinge der bag,
dækker sin Krone bag Snehimlens Sky,
vifter med Palmen for Sejrenes Ry
over Helten, som hviler paa Baaren. —

Blød og tavs er Bjærgets Sti,
Sne over alle Fjælde;
den gamle Jæger og Grænsevogter
maa piblende Taarer fælde:

Du tog mine Sønner, Du lod mig kun en;
det var jo et Slag at friste.
Men kunde Du pege paa Pøjken nu,
jeg gav Dig, Konge, min sidste!

Du drog hvert Korn af dit fattige Land,
kun Barkbrød blev os tilbage.
Rejs Dig, Kong Karl! vi række Dig glad
vor sidste, orede Kage.

Ak Herregud: saa bæres Du dér
saa fattig i Vinternøden.
Men saadan en Konge har Svensken kær,
som bæres af Folket i Døden!

Den franske Kone i Sorø.

(Dragonens Ven beretter).

Han kom fra Frankrige hjem,
Dragonen, da Krigen var omme;
Underkorporal var der dem,
som mente, men nej sa'e somme.
Peter Knudsen ved tredje Kompagni
havde ingen Snor paa sin Frakke;
at slaas han kaldte »at takke« —.
Se det var paa Fransk, skal jeg si'.

Jeg takker nu selv for min Part
og blir, med Forlov, helst herhjemme;
Manegen er ikke noget rart,
og Krigsfolk skal være saa slemme.
Peter Knudsen var ellers en Ka'l.
— jeg kjendte ham godt, maa I vide —
som kunde baade hugge og ride
saa godt som nogen Korporal.

Saa kom han da hjem, kan jeg tro
— det gjorde der flere forresten —;
men Peter var bleven til To:
han havde sin Kone paa Hesten;
en væver, fornøjelig En
med Øjne saa sorte som Kullet;
hun sprang som en Kat ned paa Gulvet
og viste to nysselige Ben.

Fra Frankrige var hun. Naa ja,
det var jo lidt langvejs borte
at ta' sig en Kone fra —
vi undredes og, hvor han turde.
Men Peter var ikke ræd,
og Lieutnanten hjalp dem med Sagen;
nok er det, hun kom op paa Bagen
af Hesten og travede med.

»Sandrine« saa var hendes Navn.
Snart var det paa Alles Munde;
hun stræbte og gjorde Gavn,
ja mer end forlanges kunde.
Fra Hjemmet var hun nok vant
til blidere Kaar og Dage,
men aldrig saa hørtes hun klage,
hvor ondt hun i Verden det fandt.

Her var der kun ringe Kaar,
hun kunde ej sidde som Frue;
ja ofte var Nøden haard
i den fattige Indsidderstue.
Dog sled hun med trøstigt Sind
— den Ting maa man lade Konen —
og satte glad med Dragonen
fem Smaafolk i Verden ind.

Saa sygned Dragonen hen,
men Godtfolk saa' ham tilbedste;
paa »Gaarden« han havde en Ven,
som gav ham at passe Heste;
dem passede Konen endda;
og Bæsterne kendte Sandrine,
de vrinsked i Spiltov og Line,
saa saare hun sa'e: Se moa!

Saa fik han som Natvægter Post,
han skulde passe paa Staden;
men naar det var ondt Vejr og Frost,
saa hented hun Peter fra Gaden,
og trak selv i Mandens Mondur,
og tabte ikke Humøret,
men gik med Kabudsen om Øret
og raabte sin hele Tur.

Og Aarene kom og gik.
Hun sled, det skal Herren vide,
og da han sin Helsot fik,
hun veg ikke fra hans Side.
De graved ham ned paa Dansk;
vor Præst han bad ved hans Kiste,
men hun var sig lig til det sidste,
hun bad for sin Peter paa Fransk.

Dragonen han vandred forud;
hun passed stadig hans Heste,
og bad til sin franske Gud
og sørged for Børnenes Bedste.
Saa døde den gamle Sjæl.
»Et Exempel for Jer«, sa'e Præsten.
Ja Tak, men jeg synes forresten
han kunde ha' nævnet sig selv!

Grøn Vinter.

Der stod i Kalenderen: Foraarsvejr,
men man véd, Almanakken kan lyve;
der holdtes et Krigsraad blandt Stork og blandt Stær
om atter mod Syden at flyve.
De frøs jo, de arme Tyve.
Storken fik Snue af saadan at staa
i Snesjap foruden Galoscher paa,
og Stæren blev gnaven og ganske graa
af Næringssorg og af Kulde.
De snakked om, hvordan det dog skulde gaa,
og om ikke fortrække man skulde!

De klagede alle, og Bonden med;
den Kulde volder saa stor Fortræd,
Rugen den rører sig knap af sit Sted;
hvordan skal den komme i Vipper,
naar Frosten om Natten dem klipper?

Og Vindene sused bestandig fra Nord
og knuged bestandig den sukkende Jord,
og hæmmed med Haardhed hvert spirende Spor,
og lod knap den karrigste Smule
tilovers for Faar og for Fugle.

Da saa' jeg en Søndagformiddag
langs Kirkegaardsmuren, hvor Solen faldt
og Græsset tillive var vaagnet,
lejret ved Grøften et sælsomt Lag,
værkbrudne Stakler, en Snes vel i Alt;
de Fattige, »dem paa Sognet«.

De slikkede Solskin paa Grøftens Kant,
de pirred i Jorden og lo, naar de fandt
en Smørblomst; de hitted paa alskens Tant,
de skuldred med Stok og med Krykke
og blæste Vinden et Stykke.
Det var jo idag deres Udgangsdag,
og derfor saa hejste de Glædens Flag;
de vilde — det var en selvfølgelig Sag —
Friheden standsmæssig hædre.
De Stakler, de kendte ej bedre.

Skjorten var grov, men vasket og ren,
der var Lapper paa Frakke og Trøje,
kroget af Gigten var Arm eller Ben,

men de havde kun Solen for Øje
— lidt kan jo Smaafolk fornøje —.
Varmed den ikke, saa skinned den dog;
det lysned op i de møre Skrog,
de nynned i Kor, ja de sang endog:
det klang over Kirkegaardsmuren.
Til Hverdag hed de kun »sølle Fjog«; —
de var større idag end Naturen.

Solen den gemte sig bag en Sky,
Fuglene søgte for Kulden Ly;
de Fattige sang dér ved Haven.
Ved Dødningehaven, hvor Korsene staar,
de Fattige sang om en evig Vaar,
som trodser Vintren og Graven.

Ved danske Kunstneres Julegilde i Paris.

(Decb. 1877.)

Giv Plads for en Sang her ved Bordet,
skøndt ej den i Trykken er bragt.
Jeg udbeder atter mig Ordet
for hvad jeg saa ofte har sagt.
I raabte jo nok: Paradokser!
naar fyndig jeg garved jert Skind;
jeg vover mig dog blandt jer ind,
thi — »Stemningen« vokser.

Af Skinke og Gaasesteg mætte,
i sagtelig Takt flød jert Blod;
i Vinen I drak Eder lette,
thi Vinen i Frankrig er god.
Nu møder jeg straalende Blikke,
den varme Debat er forbi.
Vi klinker, jeg taler, og I
afbryder mig ikke.

Ved Bordet, som vi her er sat om,
Vorherre bevare mig fra
at rejse paany en Debat om
Bonnat eller Ikke-Bonnat.
Al Snak herom være forsvoret,
(jeg finder, han pynter kun Lig,
men standser af Hensyn min Krig;
husk: Damer ved Bordet!)

Hvad stedse jeg søgte i Verden,
hvor Kustneren kom mig for Dag,
hvad endnu jeg søger, det er den
Person, som i Kunsten staar bag.
Hvad kun som en dreven Tardini
gaar højt, derpaa kaster jeg Vrag;
det dumper i Søen en Dag.
Saa var ej Cellini.

I Krigen, som føres derhjemme
— en Strid, som kan blive fatal —
man vil nok min Musa bestemme
som nærmest moderne-real.
Den Definition er for flygtig;
man glemmer: den brændende Sjæl.
Den Kunst var mig aldrig reel,
som bare var »dygtig«.

Hvad her man ved Seinen kan lære,
det lærte I jo paa en Prik
og regned det højt for en Ære,
naar Ros I af Læreren fik;
men husk, der er Hjemkomstens Dage,
og Hjemmet det trænger til Mænd.
Saa tænke I med mine Skænd
paa Louvre tilbage!

I saa' sikkert stedse for nøje
paa, hvordan dets Værker var »gjort«.
Om Farven er tynd i et Øje,
det siger for Kunsten ej stort;
det er ikke Knæet og Navlen,
ej Muskulatur eller sligt,
men Kunstnerens højbaarne Digt,
som eviggør Tavlen. . . . . .

Nu dufter fra »Træet« paa Bordet
den hjemlige Duft om vor Kind.
Jeg frafalder Æren af Ordet,
thi Hjemmet ombølger mit Sind.
Jeg véd ej, om Sne eller Søle
har klædet vor Mark og vor Skov,
jeg véd kun, at vi — med Forlov —
som »hjemme« os føle.

Nuvel, vi vil komme med Tiden
engang — vi er Kunstnere jo —
som Riddere, hjemvendt fra Striden,
tilbage til Folk og til Bo.
Men Adel forpligter: Bøj Knæet
og sværg ved Jer Guldspores Hjul
at være, ved Vaar som ved Jul,
i Toppen af Træet!

Da de slettede Paragrafen ud.

Der sidder et Folk ved Bælt og ved Sund
og ved Halvøens hundrede Fjorde,
men længer at sidde og slaa sig for Mund,
det er dog vist ej som det burde;
og skal vi end hviske og tiske i Krog
og koge vor Harme som Sul under Laag,
fordi vi er Smaafolk herhjemme:
saa véd jeg, vi fik dog vort danske Sprog,
og det er endnu dog ved Stemme!

Vidt blev det spurgt og langt blev det hørt,
da det tordned om Sundeveds Strande;
ikke en Finger har siden sig rørt
for vor Ret i de fremmede Lande.
Men tog de vor Ret, og af Naade os gav
et Brev paa den Jord, hvor vi freded vor Grav
fra sidst vore Faner gav Møde:
vi sad dog i Stuen, om end den var lav,
og haabed, og sang om de Døde.

Kort blev der skrevet og kort blev det læst,
da de sidst paa Papiret gav Møde;
Løfter omkuld for et Lune blev blæst,
med et Mundsvejr blev Haabet lagt øde.
Og nu skal vi hviske og tiske i Krog
og koge vor Harme som Sul under Laag,
fordi vi er Smaafolk herhjemme:
Nej, nej, vi har faaet vort danske Sprog,
og det tør vel hæve sin Stemme!

Thi synger vi op ved Bælt og ved Sund —
og ved Halvøens hundrede Fjorde;
vi tog dog et Livtag saa mangen god Stund,
vi tog vel et nyt, om vi turde.
Men kan vi kun knytte vor Næve i Smug,
og fordres vor Arm til et fredeligt Brug
og skal vi kun haabe og glemme: —
vor Ret den staar skrevet paa Danebrogs Dug,
har ej paa Papirslapper hjemme.

MUSIK OG TEXTER.

Ved en Fontaine.

Nattens Fest svandt hen,
Morgnen kom igen;
blank dens Himmels hvalte Bue straaler.
I Fontainens Skaaler,
hvor min Tørst jeg stilled,
spejler Himlens Skjold
sig af
med et omvendt, gyldent, roligt Drømmebilled.

O jeg husker Nattens Fest.
Godsets Herre ved sit Gilde
lod Fontainens Straaler spille;
alle Regnbufarvers Fest.
Og det plasked, sprang og jubled,
Springets Straaler op sig kupled
i en Hvælving, høj og fri;
Tempelhvælving, bygt for Glæden,
mens i Kæden

Godsets Ungdom lo og dansed,
og Fontainen blev bekranset
af et Pragtfyrværkeri.

Nattens Fest svandt hen.
Her jeg staar igen,
kølig ved Fontainens stille Kumme.
Hvad dit Væld kan rumme,
ak, det har jeg lært mig,
men den Lærdom, Du
mig gav,
drikker jeg af Dig, før Springet har fortært sig.

Høstaften.

Luften sitred, da Solen gik ned;
at skilles gør saa bedrøvet.
Nu mørkner Løvet
ved Søens Bred;
løft Dig min Sang og hold Dig bered',
den Savnede vil vi besynge.
I Høstnatten falmer den duftende Krans,
som Vaaren fik flettet af Blomsternes Klynge;
Høsten rækker en Tankekrans,
men det er Blomster, som tynge.

De blev jo vædet af Aftenens Dug,
af Skyens perlende Taare;
de blev ej fredet for Vindenes Suk,
om og de blev fredet for Øksernes Hug,
da Bøgen lagdes paa Baare.
Det blev et tungsindigt Blomsterkuld
trods Formens Renhed og Farvens Guld;

de spired omkring den kløvede Bul,
de dufter af Muld,
og de længes mod Solskin saa saare.

Løft Dig, min Sang, mod den sitrende Luft;
den Savnede vil vi besynge.
Lad Blomsternes Klynge
kun mangle i Duft,
lad Maanen staa bleg i den blaanende Luft;
vor Sang har dog Kræfter tilbage.
Hvad Vaaren slængte for rundhaandet hen
i Tillid til Sommerens evige Dage,
det samler Høsten. Og stærkest er Den,
som véd: der er kort kun tilbage!

Ved Smeltehytten.

. . . . . Vær ikke bange, Veninde,
kun en Minut vil vi standse vor Gang;
de Luer, som lyse derinde,
lyde som Alting en Lov.
Gerne som sydende Lava de sprængte
Ovnen og Hytten. — Formen dem tvang;
og under kyndige Hænder de tjene
Menneskets store Behov.

Ild maa der, Ild maa der til for at skille
Slakkerne ud og det sodede Grus,
Ild maa der til, forat Formen kan fængsle
Lavaen i sit betryggende Hus.
Ak, denne Smelten af Ertsen i Ovnen
har mig saa svidende Smærter forvoldt.
Lykkelig den, hvis Hjærtes Metal kan
udhamres »koldt«.

Vær ikke bange, Veninde,
kun en Minut vil vi standse vor Gang;
nu synker derinde
Luen, som tændte min Sang.
Sangen er din, om Du ellers forstod den;
Formen er kølet, Sangen er støbt.
Sig, tør Du tage imod den,
om end i Ild den er døbt?

Naar Krabben bider....

Hun er hed af det hastige Løb;
i Galop gik det nede fra Stranden.
Man skal dog ikke straks give Køb,
fordi Søren er lidt fra Forstanden.
Han kom just med Baaden, hun stod kuns og saa',
hvad Sejl den vel kunde føre . . . . .
og naar Sejlet er rødt og Jollen er blaa,
ja hvad skal en Pige saa gøre?

Hun stod der, han kom og saa tog
han en Krabbe, og saa var der Fare;
og han raabte, mens Pigen hun jog
gennem Sandet: Ja, ta' Dig ivare!
Hun brugte sit Bentøj, han brugte sin Mund,
saa slap hun da hjem inden Døre . . . .
men Freden den varer vist blot for en Stund,
og hvad skal en Pige saa gøre?

Hun er hed, hun er rød, hun er bleg,
hun er frygtelig bange for Søren.
Er han gal, eller har han en Streg? —
han vil ind, og nu sprænger han Døren.
Hun kender ham nok, han har ingen Gier,
han véd nok, hvad Sejl han kan føre . . . .
men naar Krabben bider og Ulken frier,
ja hvad skal en Pige saa gøre?

Over Barren.

Den skulde over Barren, afsted tilhavs;
det er fejgt, det er snavs
at være bange.
Men Barren er en Banke, som man maa passe paa;
det brænder, det bryder; en Kende paaskraa:
Du er væk. Det er hændt for saa mange.

Den damped gennem Søen, den duved, den sprang,
der var Træk under Kedlen, i Hjulene Gang;
ved Siden stod to rokkende Stager.
»Han springer, den Friskfyr. Halløj, Kammerat,
vær ikke saa hidsig, løb ikke grassat;
af Vejen for en aldrende Vager!« —

De fyred under Kedlen, og Røgen drev væk.
Det var, som jeg følte en Sjæl under Dæk,

en Ildsjæl, begærlig efter Kampen.
Og skræmte Fugle svirred fra Grundene op;
det led imod Natten. Med Blink fra sin Top
svandt Damperen væk under Dampen.

Den satte over Barren tilhavs, afsted:
Vil Du med? saa kom med,
vær ej bange!
En »Barre« er en Spore: lad Hesten blot forstaa
den Ild, som besjæler, det Maal, Du vil naa',
og Grundene, som slugte saa mange.

Havets Sang.

Saa var Du kun den smukke, skøre Skal,
Konkyljen, som henover Havet sejled;
og jeg var Havet, hvori Du Dig spejled,
og mine Vovers raske Tonefald
bar Dig afsted, — og det var mig, som fejled.

Ja jeg har fejlet — i, hvad jeg har troet
at høre stige fra Konkyljens Rum,
mens andagtsfuld jeg ved din Side lytted.
Min Sang det var, som i din Skal har boet,
min Voves Genklang lød; — selv var Du stum.
Nu har Du Havet mod en Have byttet.

Og Du vil ligge i et Blomsterbed,
opvartet af galante Sommervinde,
og dine skønne Farver vil man prise,
og dadle Havet for dets Voldsomhed.

Men Havet har sig lært en liden Vise;
den vil det synge paa sin vide Vej,
og Du vil ligge i dit Bed og skinne.

Lig kun i Fred! Du ligger tørt og godt;
og kommer der i Havets Øje Vaadt:
vær rolig! Visen handler ej om Dig.
Det Vaade var kun egen Svagheds Minde.

Maanenat.

Min Nat har ingen Søvn. Hist bæver Havet
af al den dybe Glæde, Drømmen gemmer,
naar ved en snehvid Favn man Dagen glemmer
og alle Tvivl, som Dagen førte med.

Jeg kunde fængsle, Skib, Dig til dit Sted!
O hast ej saadan frem med løftet Vinge,
for dine mørke Skygger ind at tvinge
imellem To, som drømmer og som glemmer.

Se kun, hvor Havet sig hos Maanen gemmer,
en Elsker, øm, imod sin Elskov tro.
De nytter begge Nattens korte Ro.
De véd, ak, altfor snart vil Dagen komme.

Og da vil Solen skele fra sit tomme,
kyklopisk røde Øje til en Lyst,
som skjuler sig og fra den skjulte Kyst
paakalder Nattens Stund i Klager ømme. —

Men endnu er det Nat. Sølvhvide Strømme,
sølvklare Toner bølge mig forbi.
Jeg kender den; jeg kan den Melodi!
Jeg martres af den, hvergang jeg den nynner.

Thi denne Elsker, i sit Hjærte bly,
vil engang springe fra de bløde Hynder
med Angst og Gru. Man kaldte ham en Synder!
Spørg Maanen. Hvorfor gik den bag en Sky?

Til en Tilhørerinde.

Til En, som hørte, fra ham, som læste,
tør dette Blad maaske finde Vej.
Min Tro paa Stille, selv naar det blæste
i Jevndøgnstider, jeg opgav ej.

Men mens jeg læste, der gik et Stormvejr
med Bølger gennem mit aabne Sind.
Jeg laa paa Rheden, og det en aaben;
jeg saa' med Længsel mod Kysten ind.

Jeg saa' en Have med grønne Plainer,
med Skygger over den gule Gang,
med stille Hækker og med Fontainer,
som højt i Solskinnet lo og sprang.

Rank som Fontainen, som Hækken stille,
som Skyggen kølig, stolt paa sin Fod,
af Freden vogtet, som Havens Vogter
en Marmorstøtte paa Plainen stod.

Jeg laa derude, jeg red for Anker, —
ind over Haven mit Øje faldt;
da var der Storm gennem Støttens Tanker.
Hvor dog de Storme kan hærge Alt!

Den store Serenade i Venezia.

Hør, hvor Bølgerne skvulpe!
hør gennem Natten, den stille,
Vandene gyde sig ud og ud
som fra en ustandselig Kilde.
Evigt strømmer den boblende Flod
igennem Patriciernes Gade;
saa standser den, staar for en Stund og lytter: —
der gives en Serenade.

Det er ej en enlig Elsker,
kappeklædt i Gondolen,
som lister sig ind, hvor Skyggen falder,
med Cithren skjult under Kjolen;
som griber med hvide, patriciske,
ringbesaaede Fingre
og lader under den legende Haand
de sølverne Strænge klingre.

Det er et Mandskor af Stemmer,
som vugges hen over Vandet,
med Nattens Alvor og Maanens stille
Smærte i Stroferne blandet;
ej søger sig Sangen en leflende
Lyst i Patriciernes Gade;
mandige, kølige Toner mødes
og giver en Serenade.

Baadene ro frem:

Syng nu, mens Maanen svæver
hen i det rene Blaa;
et Smil om dens Læbe bæver,
den synes vor Sang at forstaa.
Hvor kunde den ogsaa andet?
spejdende lodder den Vandet
og finder den dybe Bund.
Vor Sang har et Hjærte, vort Hjærte en Mund,
vore Toner strømmer fra Dybets Grund.

Maanen sit Sølvlod sender
ned i det vigende Blaa,
imedens paa Fladen den tænder
tusinde Lygter smaa.

Skinnende Lamper foroven,
kølende Dyb under Voven:
det er de Syngendes Sang.
Vi hørte den fødes, fra Hjærtet den sprang,
vi saa' den leve sit Liv engang!

Enkelt Stemme.

Venezia har Bølgekor
hen over Nattens Vove,
men kender ingen Skove.
De Folk, som ror,
det Folk, som bor
bag Søjlerækker lange,
i tempelhøje Sale,
har ingen Nattergale,
kun Nattergalesange.

Kor.

Og Sangene lyder som Fuglens i Kvæld
til Bølgernes boblende Tonevæld
fra Adrias aabnede Sluse;
paa Lidoens Strand, ved Paladsernes Mur,
igennem Lagunernes nøgne Natur,
Du hører, som Kor af Aander,
Træernes Kroner suse.

Enkelt Stemme.

Og underligt blander sig Sangernes Røst
i disse forstenede Skove
med Takten fra Havets Vove,
Sukket fra Nattens Bryst.
Paladsernes øde Rækker staa
med Piller lig Træernes Stammer graa
og spejler sig ned i det dybe Blaa;
og Maanen sejler deroppe
højt over Kronernes Toppe.

Venezia ruger paa Fortidens Brøst,
det gemmer saa mangt et Minde,
som tærer paa Livet derinde
og klager med Havets Røst.
Men straalende stiger fra Dybets Grund
Paladser og Kirker mod Himlens Rund;
Luften deroppe er ren og sund;
Kuppelen løfter sin Pande
højt over de mørke Vande.

Kor.

Og al den Glans og Storhed og Pragt,
som svundne Sekler for Dagen har bragt,

og som siden har ligget og blundet,
da Storheden længst var forsvundet,
den stiger om Natten ad Maanens Stige
op fra det drømmende Æventyrrige
med Sangens Kranse omvundet.

Og styrer afsted i en lukket Gondol,
som ikke kender til Dag eller Sol,
som i flydende Sølv kun kan glide;
den svæver over det dybe Blaa,
fulgt af Søskende, store og smaa;
de lytter tyst ved dens Side
igennem den døde Gade
til den natlige Serenade.

Enkelt Stemme.

Der staar et Palads ved den boblende Flod.
I Mørket bunder den skjulte Fod;
Pælene rammedes ned i Grunden,
de sank og sank, til Fæste blev funden;
nu bærer de Huset: nok, at det staar,
om Kryb end og Kravl omkring Pælene gaar.

Øde ved Dagen, med stænget Port,
det værger sin Indgang mod Solen;
langs Søgræssets slimede Silkebort
vugger ved Trappen Gondolen.
Gondolen ligner en trofast Hund,
som bier sin Herre med Klage;
der gaar som et Suk fra den Ventendes Mund,
men det kalder ej Herren tilbage.

Dog, falder fra Nathimlens Havbugt en Strøm
af sølvkoldt Lys over Muren,
og fyldes, som gennem en tonende Drøm,
af Havets Brusen Naturen:
saa staar der i Vinduets luftige Rum,
ensom og stolt og bleg og stum,
den Mand, som i Huset har hjemme,
og lytter til Bølgernes Stemme.

Første Halvkor.

Syng da, mens Alting tier,
Hæder og Had,
i de Dødes Stad;
syng om den Skjald, som fra Taagernes Hjem
drog over Alpernes Ismarker frem,

»syndet mod mer' end Synder selv«,
stolt som et Fjæld imod Himlens Hvælv,
blød som en Dal med sit Blomstertæppe. —
Hans Dommere kendte ham næppe.
Han kendte kun halvvejs sig selv.

Andet Halvkor.

Vi kendte ham vel. Laa ikke hans Baad
fortøjet ved denne Trappe?
og saa' vi ham ej ved Gry og i Kvæld
liste sig her i sin Kappe?
Uskyld hyller i Hætten sig ej,
den Dadelfri vælger den aabne Vej,
hvor Formiddagslyset falder.
Hans Sange har levet en stakket Maj,
hans Synd vil naa' hundred Aars Alder.

Første Halvkor.

Hans Synd? hvem nævner en Sangers Synd?
Den gøres vel hundredfold større
af Hver, som fra eget Lavvands Dynd
har trukket sin Baad paa det Tørre.

Vel saa' vi hans Barke med Lamper behængt,
med Kvinder og Vin inden Borde,
og Skjalden som Sardanapal henslængt, —
men husker I Herskerens græske Mø?
Længsel mod Lyset kan aldrig dø,
hvor Livet har nedlagt saa rigt et Frø;
og Skjalden gav Guden i Hjærtet Æren
og en Dag kom en Stemme til Orde.

Andet Halvkor.

En Stemme til Orde! Vi kender den nok,
denne Selvforgudelses Stemme;
næret den blev af den Karnevalsflok,
som ved Herskerens Hof havde hjemme:
Kvinderne rendte fra Hus og fra Rok,
Pigerne sværmed med Vinløv i Lok;
selv har han raabt paa sin »stolte« Sjæl
og sendt os saa haanlige Blikke, —
men vi, vi fandt hans Achilleshæl;
den savner de Guder ikke!

Første Halvkor.

Ti dog, mens Alting tier,
Hæder og Had,
i de Dødes Stad.
Hvad der blev syndet, dømmer I ikke;
tvæt eder selv; I kan trænge dertil.
Tys! gennem Bølgernes skvulpende Spil
hviskes et Navn; det staar, hvor I synker.
Se hvilket Ansigt; det kender ej Rynker;
ser I den kærlighedsaandende Favn!
Den gemmer hans Billed og freder hans Liv,
som Vandene gemmer og freder
Teresa Guicciolis Navn.

Foraars-Symfoni.

(Allegro. Marche. Scherzo. Finale.)

Allegro.

Det har regnet i Nat;
det var dertil, vi trængte.
Først aanded det køligt, og siden det stænkte,
saa drev det med Fynd gennem Skyernes Sold.
Morgnen er kommen, og Luften er kold,
men Solen vil snarlig skinne.

Der sidder en Fugl paa den knoppede Gren,
den fløjter og lægger sit Hoved paa Siden;
saadan en liden
fornøjelig En,
hvad den dog kan have i Sinde!
Den kalder paa Solen med Læmpe og List,
den véd dog, tilsidst
vil Vaaren sit Indtog holde;
den klager ej over de skammeligt kolde
Tider bag Snedrivens fygende Volde,

den glemmer saa hurtigt, hvad Ondt den har døjet,
den har kun den kommende Velstand for Øjet;
den husker kun, at
det har regnet i Nat,
og den véd nu, at Solen vil skinne.

Saa bryder det løs over Skybankens Tinde.
Bag glimrende Straaler
gaar Solguden frem;
han misser, og maaler
med spørgende Øjne sit kommende Hjem.
Aa ja, denne Jord er slet ikke saa slem;
naar her bliver luget
for Ukrudt og Sligt,
naar hist bliver ruget
af Varmen, hvad Væden til Rette har lagt,
saa svulmer det op som et jublende Digt.
Naar alle de Spirer for Dag bliver bragt,
som Sneen har kuet,
som Frosten har truet,
saa blinker det broget, saa skinner det rigt,
saa bryder det Hylster, saa sprænger det Dække,
og tusinde Arme mod Skyerne række
i svingende Hænder en lysegrøn Hat:

Det har regnet i Nat;
Hurra, det er Foraar i Dag!

Marche (funèbre).

Jeg hører gennem Skoven en sælsom Melodi:
Din Tid er forbi!
Det rasler over Løvet,
som ligger der fra Høst,
de nærmer sig og synger
med dyb og dæmpet Røst,
imedens Sørgetrommer sagte buldre.
De bære Vintren bort paa deres Skuldre.

Paa Baaren, under Lagen saa hvide som Sne,
et Lig er at se.
Der ligger han saa stille,
den gamle Udaadsmand,
han hærged, da han hersked,
saa haardt sit stakkels Land;
han tro'de vel, at slig en Færd var mandig.
Men strenge Herrer hersker ej bestandig.

Hans Svende er i Harnisk; som Hagl er deres Gang,
med Klirren og Klang.
De sorte Skyer følger
som mørke Præstekor,

de mumle deres Bønner
med Blikket vendt mod Jord;
de træder paa de sarte Anemoner.
Da lysner Solen gennem Skovens Kroner.

Og hele Skaren gyser. De fortne deres Tridt
med ilsomme Skridt.
Paa Skuldren vipper Baaren,
og Knæerne slaar Klik,
de trænger paa der bagfra,
og — kun et Øjeblik —
saa glider Byrden ud af deres Hænder;
og bort igennem Skoven Skaren render.

Jeg hører gennem Skoven en sælsom Melodi:
Din Tid er forbi!
Der ligger Liget ene
og synker langsomt ned,
indhyllet i sit Lagen,
hvor Bærerne de gled.
Og Jorden lægger Græstørv over Baaren,
og alle Fugle synger: Plads for Vaaren!

Scherzo.

Saa følger Sommer med Solglans og glødende
Sanser i Kor;
Bakchus ved Kilden med Faunerne mødende,
Bølgerne blødende
under de Draaber, der drypper til Jord.
Druen den spejler sig gylden i Kummen,
Biernes Summen
minder om Honning og mælder om Sødme.
Nymferne rødme,
flygte til Skoven
og skjule sig dér.
Bakchus ved Voven
klapper i Hænder og raaber: Følg efter!
Og Faunerne lér
og forfølger af alle Kræfter.

Luften er svanger med Blomsternes Aande,
Bakchus ved Bægret gaar Faunen til Haande,
Bægret er Faunens, men Skaalen er hans,
Gudens, som svinger sin Tyrsus til Dans.
Tag nu, Du graanende Sanger, din Krans,
tryk den om Tindingen, taal at den tynger.
Druer i Vedbenden tætte sig slynger,

le kun og dans;
tidsnok vil Tidsmaalet raabe sit: stands!
Vinen og Glæden forynger.
Hvad var din Visdom, om ikke Du kunde
le med de Sunde,
elske med Ungdommen, lære af den?
Prøv kun, min Ven!
Vakler dit Knæ, jeg skal støtte Dig Gangen,
dans, og lad Sangen,
naar den i rhythmiske Bølger sig slynger,
lette din Sjæl for hver Tanke, som tynger,
give Dig Ungdommens Livsmod igen.

Thi det er Sommer og Solen er skinnende,
Himlen er klar.
Intet om Ælde og Vintersøvn mindende,
Timerne rindende
bort i en Drøm, som kun Ungdom den har.
Rejs kun, Du Gamle, Kathedret i Lunden!
Straks her paa Stunden
samler sig Fauner og lytter til Talen.
Men lad Moralen
blive derhjemme,
gemme sig der.
Alvorens Stemme
smager ej Skovlivets kritiske Kræfter.

Silvanerne lér,
og Naturen gier Genlyd derefter

Finale.

Og saa gik jeg til Søen ned
en dejlig Foraarsdag.
Og der stod Skoven alt bered'
at hejse paa den friske Bred
sit nye Søndagsflag.
Og Fuglene de sang,
og Bølgerne de sprang,
og Blomster stod og lo langs alle Stier.
Og Himlen som en Klokke hang,
og mod dens Hvælving slog en Klang
af alle Jordens Foraarsmelodier.

Jeg smed min Hat i Luften op
og smed mig selv paa Jord.
Min Hat den hang i Træets Top,
i Græsset strakte jeg min Krop,
skjult af det rige Flor.

Jeg tænkte ej; jeg tvang
hver Tanke ned og sang,
og lytted til Insekterne, som summed.
Jeg følte blot en mægtig Trang,
at smelte hen til Gavns en Gang
i Samklang med mig selv og hele Rummet.

Jeg kan ej male Søens Blaa
og ikke Jordens Duft,
og ikke Længslerne, som gaa
i Verden ud paa Maa og Faa,
og ej den bløde Luft.
Min egen Sang og den,
som gaar langs Søen hen
og bølger op og ned langs Lysets Stier,
den maler mer end Skrift og Pen; —
og hvad er Vaaren andet end
en Krans af Duft og Lys og Melodier?

Efteraar.

(In modo d'una sonata.)

Introduzione obligata.

Min Sang, min Sang!
Hæv Dig nu, baaren paa Hæderens Vinge,
did, hvor engang
jeg skued med Længsel i Øjet,
da end jeg var ringe.
Mit Knæ er nu bøjet,
bøjet mit Sind;
hvad Modgangens Tider, de trange, ej mægted,
mægter nu Du,
Hæderens Dag med dit Lys fra den straalende Tind.

Jeg har endnu Vaaben
at slaa eder med;
jeg lægger dem ned
paa et indviet Sted,

hvor de fredlyste Kildespring risle
og Skoven staar stum.
Op da, min Sang,
mod det evige Rum!
som en løssluppen Dampsky, der hvirvler mod Solen;
og Dampen er tusinde perlende Taarers samlede Sum.

Mod det evige Rum,
hvor Sole er Stjærner, og Stjærnerne Duggen i Enge,
stiger min Sang.
Du spændte de Strænge,
som nu over Lyrens Elfenbens Sangbund
hvisker dit Navn.
Ak, giv mig engang kun,
naar Rummet sig lukker og Stjærnerne blegnende svinder,
med Manddommens stærkeste Minder
at trykke din Haand
i en inderlig Tak: før Forliset jeg naa'de dog Havn!

Allegro appassionato.

Og da jeg var ung, mig selv kun jeg saa'.
Jeg havde derinde saa meget at gøre
og aldrig Rist eller Ro til at naa
derud. Jeg blev inden Døre.

Dér spejled sig, mente jeg, Verden af;
javist, men jeg saa' ej, naar Døren blev lukket,
at Spejlet et udvisket Billed gav:
det var Glasset i Varmen som dugged.

Saa kom jeg da ud og Verden jeg saa'.
Den var, ak, saa stor; jeg stod saa betaget.
En Kæde med Led ved Led for mig laa,
til den Ene den Anden sig haged;
Sulten og Nøden, det daglige Brød,
Kampen for Livet, det kæded dem sammen.
Et gribende Billed; den fælles Død
danned om Dugen Rammen.

Jeg flygted tilbage, lod Døren dog staa
paa Klem, og tog saa til Farver og Pensel.
Jeg maled Portraiter af Store og Smaa,
en Kæde af Sygdom, af Sorg eller Skændsel.
Saa gik Du en Dag min Dør forbi
og smiled og hilste som Budskab fra Glæden.
Jeg studsed og rødmed. Paa mit Staffeli
kom Kærlighed øverst i Kæden.

Adagio con moto.

Naar Ilden var gaaet ud
og mit Dagværk til Ende,
jeg hented ej Brænde
før.
Hvorfor holde Ilden vedlige?
Hvem borger mig for, hvem kan sige,
om ikke det Hele er slukket,
før Morgnen sin straalende Dør
har for Livet, for Sangens de kommende Dage oplukket?

Ilden er længst gaaet ud.
Den brænder herinde,
mit Hjærtes Veninde,
nu.
Jeg vogter den varmende Lue,
jeg sidder med Smil i min Stue;
Nætter vil komme og Dage,
én vil der komme, hvor Du
skal med Digtet, jeg skrev, paa min Gang som Vejviser
drage!

Scherzo moderato.

Javel, jeg var en Spillemand
— Hej hop, paa glade Strænge —
og jeg har føjtet vidt om Land
og løbet langt og længe.
Fra Sol stod op til Sol gik ned,
ind under Maanens Kølighed
og Dagens hede Blikke,
jeg sang, og lo, og græd derved —
men paa en Sanger-Evighed
tænkte min Taare ikke.

Var Sangen god, saa var det godt:
jeg var som Fugl paa Kviste;
men jeg har andre Veje traadt,
maa andre Sange friste.
Nu véd jeg, hvergang Sol gaar ned
og Havets dybe Kølighed
udslukker Dagens Blikke,
at jeg maa blive flittig ved —
thi for en Kunstens Evighed
skabtes jo Fuglene ikke.

Rondo infinito.

Ja, jeg har tænkt, og stundom med Skræk
— skønt Du véd, jeg er stærk —
naar jeg sad i ensomme Stunder:
nu plukker de mig fra hinanden som Værk,
sønderlemmer den kække Bersærk,
stikker paany og paany itræk
deres Sonder i alle hans Vunder.

De lægger ham paa Dissekérbordet op!
— ja Du véd, jeg er stærk,
men jeg frygter dog deres Knive.
I Kampen jeg var jo en modig Bersærk,
men bagefter kommer Kirurgernes Værk;
ak, saa lad dog i Fred hans Krop
imens han endnu er ilive!

Du trykker min Haand. Jeg volder Dig Skræk;
nuvel, jeg er stærk,
og vi sidder ved Arnen tilsammen.
Jeg læser her om en gammel Klerk;
han var nok en kronraget, vild Bersærk,
og døde, og Fanden førte ham væk
under Munkenes korsende: Amen!

Femhundred Aar. Saa grov de ham op,
og saa skrev de et Værk,
om hvordan han virked og leved.
Da var han bleven en stolt og stærk,
ivrig og nidkær Herrens Bersærk;
Fanden var borte og »Brødrenes« Trop;
kun hans Stordaad tilbage var blevet.

Du trykker min Haand, men uden Skræk.
Ja, Du har gjort mig saa stolt og stærk,
og vi sidde jo, Gudskelov, sammen.
Om femhundred Aar vil de skrive et Værk,
og grave mig op som den gamle Klerk,
og tage mit Liv i de store Træk.
Og saa synger »Brødrene« Amen!

AKVARELLER UNDERVEJS.

Viribus unitis.

(Indskriften paa Verdensudstillingsbygningens Hovedportal.)

Wien. Maj 1873.

Bag Wurstelprateren, Dyrehavsbakken,
der ser Du en Mand med Flitter paa Jakken,
i Haanden en Brix, i Næsen en Skramme;
det er en Gren af den gamle Stamme,
som aldrig kan uddø, som stedse forynges,
som altid er med, hvor Folk skal gynges;
det er Narren, min Ven, det er Manden for det Hele,
spørg ham, han kender til alle Dele;
han var Løvetæmmer, har trukket med Bjørne,
han har vist frem baade Ræve og Ørne,
han kender Verden fra Fjælebodssiden,
og han har fulgt godt med Verden og Tiden.
Nu staar han her paa det sludfulde Hjørne,
fjærnt fra Løver og fjærnt fra Bjørne;
Praterens Træ drysser Regnen paa Trøjen,
Stemmen er hæs. — Over Larmen og Støjen,

over Publikums Latter ved Gyngen og Ballonen
lyder dog skarp som en Ragekniv Tonen:
»Lige efter Næsen. Op med Skillingen.
Her gaar Vejen til Verdensudstillingen!«

Med hvirvlende Vande, med Skum og Skarn,
stærk som en Mand, flygtig som et Barn,
vild som en Tatertøs i Laser,
som en Flygtning, der har smurt sine Haser,
farer Donauen frem gennem Stepper og Skove,
kender ingen Hvile, tør ikke sove,
maa vælte og vælte den plumrede Vove,
til Farten ender, til Havet det sorte
slipper Flygtningen ind bag de brede Porte.
— — — — — — — — — — — — — —
En sælsom Flod. Det blinker dernede.
Søg, Du skal ikke forgæves lede;
fra Skarnet, fra Slammet, fra Dyndet det bløde
kan Du drage Guldet det glimrende røde:
det kom fra Marken, fra Steppernes Hjorde,
fra Flækker og Byer; — den store Horde
træller jo troligt, saa Sveden driver,
Bonden saaer og Oksen hiver,
Slægt paa Slægt giver Gylden til Gildet.
Og Floden har faaet, hvad Floden har villet.

Saa løb den afsted med det klingende Bytte. —
Men ak, hvad kunde dens Krumspring nytte!
Man kasted en Dæmning i Praterens Have,
tog høflig til Hatten og bad om en Gave;
Floden blev vred og vilde sætte over,
da bandt man og basted de stædige Vover,
og plukkede Alt, hvad Floden havde hentet,
og rejste saa Verdensudstillingsmonumentet.

Er det Babelsmythen fra Oldtidens Mørke?
Er det Kraftens Sæd fra Ægyptens Tørke,
Kraften fra hine Kolossernes Tider,
der klækkede ud de stolte Pyramider?
Er det Vidne om Noget, vi ikke kender,
et Magtsprog over Millioner Hænder?
Eller er det blot saadan ganske uden videre
en Circus for alle Industriens Beridere?
Betyder disse flagrende Bannere noget,
disse Farver og Vimpler i Farvetræk broget,
denne Kejserkrone, der straaler imod Himlen,
dette mægtige Tag, der skærmer over Vrimlen?
Eller er det et Skaktræk, det sidste paa Brædtet,
førend Regnskabet bliver gjort op eller slettet?
Svaret er Fremtidens. Vi er kun Dagen.
Dagen kan fejle. Og dermed: til Sagen!

De dumpe, drønende Hammerslag
lyde derinde.
At pudse og glatte er Høvlens Sag,
men Høvlen bruger man ej idag;
Øksen lyder som Tordenbrag
og Saven som hvinende Vinde.

Hulter til bulter, op og ned,
Raaben og Skrigen;
Kryben og Kravlen med Kalk og Ved,
svimlende Højde; — sæt, at de gled:
hundrede Alen faldt de da ned,
trimlende oppe fra Stigen.

Tæpper og Tøjer, Farver og Glans,
Pragt uden Lige.
Slaverne søge til Lands og til Vands
Glimmer for Øjet, Stof for hver Sans;
saa er man færdig; paa Toppen en Krans.
»Kom saa, — men helst dog de Rige!«

Man venter og venter. Bag Praterens Træer
staar Monumentet.
En enkelt Englænder her og der,
men hvor er den hele fremmede Hær?
Wieneren trækker saa tungt sit Vejr:
»Jeg havde dog rigtignok ventet . . . .«

»Kan Regnen regne de Fremmede væk,
hvad du'r saa det Hele?«
Saa lytter man spændt, og hører — et Knæk;
i Børsskibet sprang der en vældig Læk.
Selvmord, Fallitter, Forvirring og Skræk, —
det er Byttet, som man skulde dele.

Det »Knæk« det varsler nok større Brag,
som følger bagefter.
Men lad det kun ramle! Den gode Sag
den lærer sig nok at fare i Mag,
og Fremtiden ler i den rensede Dag
ad disse »Forenede Kræfter«.

„De vilde Bæster".

Jeg slentred omkring i den hollandske By
og kigged paa Huse, gamle og ny,
jeg søgte for Regn i Kaféerne Ly,
jeg snakked med Poul og med Pieter.
Bestandig den brede, vandede Snak,
flad som den Egn, hvor et Bjerg er en Stak —
saa standsed jeg foran et Gitter.

Jeg havde jo ventet at træffe en Rest
af dem fra Skyttelavsherrernes Fest,
af dem fra den Kirke, hvor Rubens var Præst
og hvor Rembrandt sang for i Koret.
Jeg havde dog haabet paa Glimt af den Kro,
hvor Steen han dansed, Ostade lo
og Teniers slog Trumfer i Bordet.

Jeg havde dog tænkt, ved at tage paa Slump,
at træffe, om saa det var kun en Stump
af Kærnekarle som Ruyter og Trump,
af Alt, hvorom skrevet og læst er.
Forgæves. Kun Tamhed i Smaat som i Stort;
saa standsed jeg foran Gitterets Port
og læste: De vilde Bæster.

»Her maa Du da« — raabte jeg — »ind og se,
hvorledes Naturen endnu kan sig te,
hvor Spottefuglen endnu kan le
og Tigerkattene springe.
Her stiger vel endnu den Aand af sin Grav,
som Rubens med Penslen som Tryllestav
paa Lærredet vidste at tvinge.

»Her taler vel Kødet sit Kærnesprog,
her sidder man dog ikke superklog
og kvækker paa Fred i en hyggelig Krog,
hvor Alt som fejet og blæst er.
Her slaas vel de bredeste Sluser op,
og Livsstrømmen skummer i jublende Hop —
der staar jo: De vilde Bæster!« . . .

Men Tigerkattene laa som i Døs,
og ingen Aber slog Gækken løs,
de sad og lysked sig dvask ved en Pøs,
hvor Vandet lugtede ilde.
En Hun-Bavian gav sin Unge Ris,
mens Hannen studered en gammel Avis
og brugte en Kringle som Brille.

Og Løverne snorked og Bjørnene med,
og Bøflerne gjorde Sletingen Fortræd,
og Vildsvinet rørte sig ej fra sit Sted,
men lod sig endogsaa beføle.
Og Ørnene hang med Næbet i Bur,
og Nilhesten gik en gemytlig Tur
rundt, rundt i det æltede Søle. —

Saa havde jeg nok. I den hollandske By
jeg kigged paa Gader og Huse paany;
jeg søgte mod Regn i Kaféerne Ly
og snakked med Poul og med Pieter.
Og løste Billet til det næste Land,
at se hvad man der mulig finde kan
bag eller foran et Gitter.

Æneas.

I.

Murene faldt.
Med undertrykt Klage
staar han en Stund
og ser sig tilbage.

Paa alle den svundne
Herligheds Rester
et dugvaadt Blik han
ved Afskeden fæster. —

Han samled fra Gruset,
hvad Mindernes Blik kan
samle. Og Mod til
Vandringen fik han.

Han tog, hvad af Tabet
endnu maatte reste.
Han tog af Ruinerne
ud sig det Bedste. —

Bort fra Trojas
synkende Krater
bærer Æneas
de høje Penater.

II.

Han havde sig bygget saa lunt et Hus
og tættet dets Vægge, dets Ruder;
i Haven var Bede, i Gangene Grus,
han drømte saa trygt til Træernes Sus
om Aftnen paa bløde Puder.

Et stormfrit og hyggeligt Indsidderhjem
med Gæster, velséte Fæller.
Paa Skorstenen tittede Storkene frem
som Fredens Symboler; men én Ting var slem:
han havde Krudt i sin Kælder.

Fra Skorstenen hæved sig Røgstøtten smukt.
Hans Naboer snused til Duften:
Suppe og Steg og Kage med Frugt;
der er Ild under Gryden; og hvilken en Lugt .....!
Og saa — saa fløj Huset i Luften.

Han vidste knap selv, hvorledes det kom;
han stod paa Tomten og grunded.
Med Ilden bør man gaa's varligt om;
Saa greb han sin Randsel — og den var tom —
og gik, da han havde sig sundet.

Han havde lugtet det første Krudt
og lært dets Fare at kende.
Saa drog han omkring, hvor der rigtig blev skudt.
Han var Soldat fra den samme Minut,
som hans Indsidderliv var til Ende.

Til Nogle derhjemme.

Tyrol. 76.

Det er let nok at udpege Rifter og Spalter
hen over de høje Klipper,
saa let, som at sé ved de store Gestalter
dér hvor Ideen glipper.
Men I, der ruller
afsted som en Kugle,
poleret, sleben og glat,
I Smaa!
I har ingen Huller,
ejheller en Smule
Hage, hvori man fat
kunde faa.

Konkylje.

München. 76. Januar.

Spærret og lukket af Frost og Sne,
en Fange i Byen af Papmaché
blandt Dilettantismens Dukker.
Alperne blaa i den øde Natur,
Fastlandsvinter og Fastlandsmur; —
mod Havet, mod Havet jeg sukker.

Var Vikingeblodet end aldrig saa tyndt:
naar Savnet af Søen først er begyndt,
saa skriger den nordiske Længsel;
vil op og vil ud paa det gyngende Bræt,
vil dykke sig dybt i det dyngende Skvæt,
vil slaa Fyldingen ud af sit Fængsel.

Jeg støtter mod Kinden den knyttede Haand,
det river og rusker i alle de Baand,
som skamgnave Vikingeviljen.
Jeg finder ej noget forløsende Ord,
der bringer den brusende Længsel ombord, --
da træffer mit Øje Konkyljen.

En Brevpresser, brugt til at holde Vagt
for alle de Fanger, som Togtet har bragt,
for Sangene født inden Døre.
Og Fangevogteren aabner sin Mund,
Læben vinker saa frisk og sund, —
jeg holder den op til mit Øre.

Det suser og synger der inden i:
en Stump af den vældige Slagmelodi,
naar Bølger bag Bølger knejse.
En frelsende, frihedsfødt Frontmelodi.
Jeg jubler den efter, jeg føler mig fri:
Oceanet er med mig paa Rejse!

Sommer i Gurre.

Juli 1876.

Solen er til Hvile, den slukte sit Lys;
Dagen vil sove.
Engene damper, der gaar som et Gys
gennem Gurrevangs Skove.
Der sitrer et Minde paa hvert et Blad,
som bøjer sig, tynget af Duggens Bad;
i Bunterad,
mens Dampene tættes og skilles ad,
staa Enge og Minder og Skove.
Og det løfter sig, suget af Glansen fra oven,
det svulmer som Voven;
det sænker sig ned,
og der fødes et Digt
ved Skovsøens dæmrende Bred.

Vidt har Du strejfet, Du raske Fod,
traadt de forunderligste Veje;
jeg har næsten haft en Tryllestav i Eje.
Jeg har suset over Sunde, fløjet over Flod,
jublet ved den Tanke, at der, hvor jeg stod,
var Hundreder af Favne til Jorden.
Jeg har svømmet og svælget i en Overflod,
plyndret i Paladser og i Kræmmerens Bod —
og nu vender jeg belæsset hjem til Norden.

Tusinde Tanker med Sydluftens Fart,
men alle uden Love og Orden,
som den Gang det Hele var i Vorden.
Tanker som Byttet — den selvsamme Art,
sammenrapset Rov, der vil spredes, saa snart
Fødderne atter finder Fæste.
Der blev kysset og klappet, blev spurgt og svart,
blev givet og taget — det er dog saa rart
at elske sig selv som sin Næste!

Vidt har Du strejfet, Du raske Fod;
mod Slutningen blev Du lidt mødig,
nu kan Hvilen nok være nødig.
Jeg vil strække mine Lemmer ved Bøgetræets Rod,
frede om min Tanke, saaledes som den stod

spirende af Mødrenejorden.
I den sællandske Sommernats Overflod
vil jeg svømme som en Salig — og jeg vil gøre Bod
som en Synder for min Glemsomhed mod Norden.

Kun dér, hvor Vuggens Gænger gik
i Takt til Ammens Sang,
kun dér, hvor Moderhjærtet fik
Erstatning i et Barneblik
for Natten lang,
kun dér min Sang
kan blive til fuld Musik.
Derude omkring paa den fremmede Jord
lyder vel større og stærkere Ord,
dybere Længsler og Sukke;
men vore Længsler og vore Ord
maa sættes i Sange af En, som bor
i det Hus, hvor han leged med Dukke.

Kun dér, hvor Skolen skrev sin Lov
i Rektors Protokol,
kun dér, hvor Folen slog sin Hov
bagud i Vaarens grønne Skov,
saa Stub og Knold
fløj Pokker i Vold —
kun dér kan man trække for Plov.

Derude falder vel tungere Slag
og tages for Livet vel drøjere Tag
til Plovmandens Piskesmælden;
men vi har jo ogsaa vor Gerningssag,
i den skal vi føle de Nakkedrag,
vi fik som Dreng af Pedellen.

Kun dér, hvor Ungersvenden stod
en Aften sejershed,
kun dér, hvor »hun« ham knæle lod,
og hvor han ydmyg gjorde Bod,
kun dér jeg véd
om Kærlighed
at synge som Sanger god.
Derude blusser man dobbelt hed,
derude sværger man større Ed,
om just ej til større Nytte.
Der fødes dog ingen skønnere Sang
end dér, hvor man fik for første Gang
et Kys og gav Hjærtet i Bytte.

Kun dér, hvor Sommerdagens Glød
i Søen ej forsvandt,
hvor Solen, som om den fortrød
sin Afsked, over Havets Skød

et Lysgevandt
har lagt som Pant:
den kommer som Morgenrød —
kun dér har Digteren Hus og Hjem,
trods Vinteren lider af Koldbrand slem
og Sommeren sjældent af Tørke.
I Syden lejer han Lejlighed,
men Dagen er der for feberhed
og Nætterne altfor mørke.

I den flimrende Nathimmels dæmpede Glans,
med Taagernes Dans
over Skovenes Krans,
vil jeg prise da Alt, hvad jeg udenlands
har maattet saa smægtende savne.
Den hjemlige bløde og blide Natur,
hvor ingen Fjældside løfter sin Mur,
hvor ingen bevæbnet Bandit staar paa Lur,
hvor Livet er sat som paa Mælkekur,
vil som trofast Elsker jeg favne
og give de ømmeste Navne.

Ja, jeg vil henrykt slynge min Arm
om din Midie smidig og smækker;
men — jeg har været i Slagets Larm
og har Staal endnu i min Tanke:
jeg maa være din Viljes Vækker.

Ja, jeg vil løse dit guldgule Haar
og sno mig deri som i Lænke;
men — jeg har levet paa Granskerens Kaar,
jeg vil ikke blot kvinkelere:
jeg vil lære Dig ogsaa at tænke.

Ja, jeg vil yde Dig al den Tribut,
der skyldes din Skønhed og Ynde;
men — jeg har selv sat for Legen Slut;
der trænges til Alvor i Sagen,
og Du trænger til at begynde!

Saa vil vi sætte os sammen hen,
jeg vil synge Dig for mine Sange.
Elskeren bliver en trofast Ven,
han er kølnet derude i Livet:
Du behøver ej blive bange.

Og Skoven bæver, og Vindens Dans
gaar let som et Føl over Engen;
nu ligger da Folket her til Lands
og sover fornuftigt i Sengen.
Over Gurrevangen gik Solen ned,
jeg aander den dampende Kølighed,
men hvorfor bliver min Kind saa hed,
hvorfor tænker jeg ikke paa Sengen?
Det bruser som fjærne Haves Musik,
det griber i store Strænge.
I Gurre er ikke Alt Romantik,
ikke Alt er taagede Enge.
Gid Dagen med Trommer og fuld Musik
maatte træffe i Solbruddets Øjeblik,
tvært imod Vane og gammel Skik,
lysvaagen og oven Senge,
det Folk, som har drømt saa længe

I Jægerherberget.

Skub mig den Kande tilbage,
ret saa, min Dreng, og begynd —;
altsaa Kærlighed voldte Dig Plage?
i din Alder; det var jo dog Synd!
Du behøver forresten ikke
at fortælle mig mere derom;
ja, Du ser med saa spørgende Blikke, —
kom nu, min Gut, lad os drikke,
til Kanden er bleven tom!

Nu er jeg rynket og graa,
og Pigerne ser ikke paa mig;
det er saa ligefrem,
Alder med Alder vil gaa, —
til Gengæld saa ser jeg paa dem.

Jægerens Øje er hvast,
det er gammelt, man narrer det ikke;
da jeg var ung . . . . naa, drik væk!
Har man skænket, saa skal man og drikke.

Nu er jeg gammel og graa.
Hvem har gravet de Rynker i Panden?
Tror Du: den springende Daa? —
lad den springe, jeg giver den Fanden!
Tjent har jeg Herskabet tro,
jeg har røgtet min Dont som den Bedste,
undt mig ej Rast eller Ro;
det har sat mig den første Rynke. —
Pigerne satte den næste.

Alle de Piger, jeg ser,
ingen af dem, ikke en,
det vil jeg sværge, er værd
al den Staahej.
Flygtig og springsk af Gemyt,
kender de Ligevægt ej,
vil kun bestandig det Ny og lidt Fjas.
Selv om din Sjæl var af Guld,
de forraadte din Sjæl for lidt Stads.

Skub mig den Kande herover! —
Dreng, har Du Lov til at sidde
maabende, som var det Hele
tabt med et Nu?
Skaal! Lad dem fjante og fjase,
lad dem endogsaa bedrage. —
Hvem der var grøn, i din Alder,
havde sin Ungdom tilbage,
hvem der var uerfaren som Du! . . . .

Go ahead!

.... Fortælle! om hvad? Naa, De mener en Stump
af en Ende? aa ja da, lad gaa;
jeg kan spinde Dem en, om De bare gi'er Tid
en Minut, mens jeg bytter min Skraa.
Jeg var ude som Baadsmand
ombord i en Bark,
og Kaptejnen var Yankee
og kaldte sig Clark
eller Clifford, jeg husker ej ret;
man skal bære det Navn, som man bedst passer til,
og ombord hed han kun: Go ahead.

Han var stiv som en Stang, han var haard som et Jern,
i en Storm var han først i sit Es,
og han sejled sin Skude med Dækket i Vand,
og tilvejrs for det fuldeste Pres.

Han var Karl for at sejle,
det lader jeg gaa;
men en Skipper skal mer, end som
bare gaa paa;
han skal svare til Fartøj og Fragt.
Og saa gik det . . . . ja, nu skal De høre hvordan,
da Kaptejnen og jeg havde Vagt.

Kaptejn, vi maa mindske! — Lad staa overalt! —
Vi maa mindske! — Gaa Fanden ivold;
Du har bedst af at lystre den Ordre, Du fik,
hvis jeg ikke skal gøre Dig kold! —
Og han tog sin Revolver
og peged dermed;
saadan Pegen kan nemt gøre
Nogen Fortræd,
og jeg vendte mig om og drev væk;
men i selv samme Nu gik vor Stagfok tilsøs
og Topstangen ned paa vort Dæk.

Og i Byger kom Vinden, det kuled, det røg,
og en Styrtesø rydded vort Dæk,
og vi pressed og pressed, og Søen den stod
i Bjærge om Stævn og om Hæk.

Og Sejl slog vi under,
og Sejlene gik,
og Skuden hun hev, til hun
Slagside fik;
og hvert Raad blev af Skipperen mødt
med en Ed, til omsider vi kæntrede laa
henad Vandet, og Skibet var dødt.

Der laa han og jeg nu i Søen og drev,
vi To, hele Resten var væk.
Vi red paa en Stang, men Kaptejnen var bleg,
for hans Ryg havde faaet et Smæk.
Han klaged sig ikke,
han tog kun min Haand
og trykked den, førend han
opgav sin Aand
og svandt i det sydende Skvæt;
og det sidste, jeg hørte, før Taget han slap,
det var: Baadsmand — Farvel — go ahead!

Henover en Valplads.

Det var aarle om Morgnen, de drog fra deres Hjem;
under Lurens Jubeltoner med Lyst gik det frem,
Dugvæden laa
over Vejkantens Straa,
højt oppe i Luften slog Lærken.
Der faldt blinkende Glans fra Skybankens Top,
Solen stod op
bag Morgenskyens Vold,
forgyldte hvert Skjold
og gnistred i hvert Led af Pansersærken.

Middagssolen brændte paa den smægtende Flok;
de var nu paa Retræten, de havde faaet nok;
langs Vejen de laa,
stirred mod det Blaa

og ønsked sig Skyer for Solen.
Skjoldene var buled', Pansersærken smidt;
haardt var der stridt,
Sværdene i Skaar,
væskende Saar
og røde Pletter nedad Vaabenkjolen.

De laa til om Aftnen, til Engduggen faldt,
saa rejste de sig mødige, og saa blev de talt.
Hælvten var der ej,
den var vandret den Vej,
hvorfra Ingen vender mødig tilbage.
Mod Solnedgangen saa' de og tænkte paa den Sky
fra Morgenens Gry,
paa den skingrende Lur,
paa Pansrets Politur, —
og Aftenskyen hørte deres Klage.

I Paradiset.

Som af en Febersøvn var Jorden vaagnet.
Vildt havde Gløden Kæmpekroppen hærget;
en Kamp for Livet, hvoraf Livet var
udgaaet sejrende til Slut af Dysten.
Igennem Millioner Nætters Øde,
en Gnist i den uendelige Nat
og dog en Kæmpebrand med Miles Lysning,
indsvøbt i Flammetaagers Dampgevandt,
vor stolte Klode havde hvirvlet hen.
Gevandtet faldt. Det braged gennem Rummet;
da styrted Vand mod Ild; en Kamp begyndte;
tilbage til det Skjulte drog sig Flammen,
og atter blussed Kampen op igen.
Og Taagen spredtes, hvert et Brag forstummed
da laa der Hav og Land i Favntag sammen,
og Solen deres Bryllupsdag forkyndte.

Det voksed langsomt. Tomme kun for Tomme.
Af Havet, som et dovent Kæmpedyr,
en Fjeldryg hæved sig, snart hist, snart her,
og gisped tungt i Gryets svage Skær.
Da krummed sig langs Havets Dybder Kysten,
og, følgende de rappe Vindes Spor,
der svang sig op med lette Slag fra Dalen,
mod Morgenhimlen med et Glædes Gys,
som den, der vaagner efter Feberdrømme,
højt stræbte Bjærgets ungdomskække Pande.
Og Solen skinned paa de nye Lande,
og alle Vinde, vuggende i Kor,
fra Højden hilste den opstandne Jord.

Der laa den, dampende af Frugtbarheden.
Det pipled, spired, mylred af dens Skød;
ustandset Livets Kilder af den brød,
og den blev smykket, som den aldrig siden
er bleven smykt ved nogen Højtidsfest.
Rundhaandet var den Vært, som Bordet dækked,
og der var Rum og Retter for hver Gæst.
En Strøm af rige Kræfter, rulled Tiden
sin raske Bølgerække Lag paa Lag,
og overalt, hvor Bølgens Aande rækked,
det dufted som af Muld en Foraarsdag . . . .

Der var saa lunt, selv dér hvor Skyggen faldt,
hvor Kæmpebuskens yppige Gestalt
for Solen spændte sine Silkeskærme.
Der var et løvindhegnet, fredlyst Rum,
og dér var Vinden tavs og Fuglen stum,
og intet Trin af Dyr sig turde nærme
den Plads, som Dyrets Hersker havde søgt.
Og Løven kom med Spring, og stille stod,
og trak sig baglænds, skamfuld, Fod for Fod
bort fra en Lighed, som dens Blik ej taalte;
og Antilopen studsed, da den maalte
sin egen Ynde med, hvad her den skued: —
hvor Solen dæmpet gennem Skærmen lued,
paa Blomsterbolstre, trygt i Skyggen inde,
laa sovende den første Mand og Kvinde.

Han drømte, Adam. Først som Barnet drømmer,
om lyse Fnug, som gennem Luften svømmer,
om Dyr, som kommer kælent, naar man kalder,
om grønne Enge, Fugle smaa paa Grene,
om Kilder og om blanke Glimmerstene.
Saa standsed Kilden. Fuglene fløj bort,
og Bækkens Vande blev et Bækken sort,
og underlige Dyr befolked Vandet.
Han saa' dem, levende, med Dyndet blandet,
han saa' dem mylre, fare om og svømme.
Og Adam skælved let i sine Drømme.

Det bobled op, og Bækkens Bund sig hæved;
dens Vande voksed, Dyrene med Vandet.
De drev omkring, og hvor et enkelt landed,
dér krøb det op og hagede sig fast.
De rejste sig, og Dyrehammen brast.
De havde Ben og Arme, Brystets Hvælv
og Hoved. Adam gøs og saa' sig selv.

De maalte stumt hverandre; og saa tog
den Stærkeste fra Jord en Sten og slog
den Nærmeste for Panden, saa han segned.
Det var en Drøm. I Drømme Adam blegned.

De sloges Alle. Vidt og bredt der lød
en Stønnen, og den mældte Saar og Død.
Snart veg for Køller Stenen, saa kom Buer
og Pile, Lanser, saa kom Hjælm og Huer,
og da jo Huen skulde kløves, kom
et Sværd. De skifted trolig Vaabnet om,
og stedse hed det: Fælde eller falde!
Det var en sælsom Slægt. De sloges Alle.

Saa gik de fra hverandre, bort i Flokke.
Der blev lidt Rum og Tid for andre Sager
end netop dem, hvorved man Livet tager
fra den, som ej kan værge for sit Liv.

De bygged Bolig for dem selv og Viv,
de saa'de Korn og skar det med en Kniv,
de avled Frugter og de avled Sønner.
Da steg mod Himlen deres Sang og Bønner,
og Himlen sendte, som til Tak for Sangen,
Trang, Tvivl og Nød og Sot, en Slump ad Gangen.

Og Slægten voksed, og dens Nød med den.
Dens Sygdom slog, hvor Sværdet før kun leged,
dens Pinsler brøled, hvor kun før blev skreget,
dens Kvinder visned, blege blev dens Mænd.
De jaged i et Kapløb sig tildøde
om Rang i Flokken og om daglig Føde;
Blod randt i Strømme, bitre Taarer fløde,
og Adam saa', hvor Hjærnen maatte gløde,
hvor Senen maatte spændes over Evne,
før Munden mættet blev og Tørsten slukket
i den uhyre Livskamps Kæmpestævne.
Og Adam hørte rædselsslagen Sukket,
som svæved over Millioner Lig . . . . .

Han vaagned op af Drømmen med et Skrig,
og saa' til Siden, dér hvor Eva hvilte.

Hun sov. I Drømme hun til Adam smilte.

Turnéringen.

Herolderne ud med Staven ivejret;
Fanfarer; og Rækkerne fremad fór.
Da hvirvlede Sandet i Støvskyer op,
og atter, som var det af Luften fortæret,
det svandt uden Spor
for den susende Storm, i de dundrende Rækkers Galop.

De bøjede af, og de hilste med Lansen;
Trop forbi Trop
Arenaen rundt i to buede Veje;
det var som en Skov, hvor Grenene viftende neje.
Næste Gang gælder det; fast i jer Sadel,
Frankrigs Adel!
Næste Gang gælder det Dystløbsdansen.
Den skønneste Dames snehvide Haand
rækker jer, virket med gyldne Baand,
Tapperhedskransen.

Champfleur-de Milan paa den venstre Fløj.
Om Livet smækker, i Sadlen høj,
slank som en Kvinde.
Vesiret er aabent, Du ser hans Træk;
hans Blik er saa frejdigt som Skovens Bæk,
der kruses af Foraarets Vinde.
Om Munden svæver saa fint et Smil,
og Øjnene sende Dig Pil paa Pil,
som baade kan læge og saare.
Han vil vel Kransen sig kaare.
Mandigt er Blikket, men spæd er den Haand,
som tvinger den prustende Ganger;
den fatted vel hellere Harpens Baand; —
Champfleur-de-Milan er Sanger.

Saa slog de Vesiret for Brynene ned,
og Gangernes Gummer om Bidslerne bed;
saa red
de Herrer saa haardt mod hinanden.
Da bøjed oppe fra Bænkeranden,
hvor Hertugen sad og Kampsenechalen,
de Skønne sig frem og saa', hvor de stred.
Og mangen en Kind blev blussende hed;
en Skygge over et Øje gled. —
Da Rækkerne atter tilbage red,
laa Sangeren ene paa Valen.

De løfted ham op. Han retted sig selv
ivejret, og op mod Tribunens Hvælv,
hvor Sejerherrerne Kampprisen fik,
han sendte et eneste Blik.
Blegt var hans Ansigt, men ingen Mine
mældte hans Græmmelse, røbed hans Pine;
stolt gennem Hobens hoverende Larm,
støttet paa trofaste Tjeneres Arm,
tilbage til Teltet han gik.

Hans Hjælm var borte, hans Skjold var taget,
han bar kun sig selv og sin Stolthed af Slaget:
endnu han ejede Sangerens Evne,
Harpen han greb og Strængene slog,
dem vidste han vel at føje.
Men dengang Skumringen Dagen forjog,
da sænked med Sorg han sit Øje.
Han havde ved Mændenes vilde Stævne
mistet langt mer, end han selv turde nævne.

Han sad paa sit Leje, og Skumringen faldt,
da stod i hans Teltdør en fremmed Gestalt.
»Gak bort, Du Smaadreng, Champfleur er ej mer.
det er kun en stakkels Sanger, Du ser.

Gak bort, Du Smaadreng; hvad vil Du herinde?
den Ridder, Du søger, vil ikke Du finde;
han misted sin Hjælm, dens prunkende Fjær,
han misted sin Dame. Champfleur er ej mer!«

Da kasted den Fremmede Kappen og skred
hen til hans Leje og bøjed sig ned;
to Skælmer kigged af Øjnene ud,
og Røsten lød fra en Kvinde:
»Min Ridder, I brede mig ud eders Skrud.
En Slagsbroder søger jeg ikke herinde;
og var I saa stærk som den vilde Stud,
I skulde mig aldrig vinde.
Ved Kampen delte jeg Kransene ud;
hér vil en Fletning jeg binde.
En Ridder i Rustning er stolt og skøn,
men Sangeren større. Og her er hans Løn!«

Rødhuder.

Hvor Alt dog omkring mig er stille,
som Vand, der er gaaet af Kog!
Min Thekedel standsed sin Trille,
den løfter ej længer sit Laag;
det bruser ej længer omkring mig
i Lidenskabernes Sprog.
Jeg skruer min Lampe ivejret
og tager mig frem en Bog.

Jeg læser ved Lampen silde,
her i min huslige Krog,
om de amerikanske Vilde
en meget belærende Bog;
hvorledes den mægtige røde
Stammes fordums Bestand
er jaget omtrent til Døde
af Østens den hvide Mand.

I Østens de frie Stater
er Mændene Jern og Staal;
med Whisky og Pest og Soldater
forfølge de deres Maal;
langt imod Vest er de drevne,
de Røde, til fjerneste Krog, —
men i Østen er Børnene blevne;
de skiftede Klæder og Sprog.

De unge Rødhuder lærte,
— de nemmede hurtigt og let —
at Fædrene kun sig fortærte
i Kampen mod Tidsaandens Ret;
saa graved de ned Tomahawken
og jevnede Krigsstiens Spor,
og saa blev de døbt i en Kirke
og ansatte paa et Kontor.

Det er ikke længer den Race,
som Stude fra Naboen stjal;
de lærte sig snart det Lovbud:
Vil Du have en Stud, saa betal!

De huser ej længer i Wigwam,
de bor paa en tredje Sal
og gifter sig med en Datter
af den forrige Principal. —

Saa kommer en Dag — en Vaardag —
med Pust i Kontoret ind.
Hvad er der paafærde? hvad Aarsag
at blive saa ilter i Sind?
Den unge Forretningsmand kyler
sin Pen, som om Skaftet var Ild,
og rejser sig op og hyler. —
Han er Rødhud igen, han er Vild.

Derhjemme ved Suppen venter
hans Kone, og Børnene med.
Men Iltoget buldrer og jager
mod Vesten afsted, afsted.
Paa sidste Station, hvor kun øde
Heder og Skov er at se,
der kravler et Par Dusin »Røde«
ud af en Pulmanns-Kupé.

Det er Købmænd og Handelsbetjente,
Læger, en Skrædder, en Smed,
Kunstnere, ej ubekendte —
de er alle kommen paa Gled;
de har Borgerskab alle derhjemme,
er »agtede«, hver i sin Stand;
de har lyttet til Foraarets Stemme —
de er Børn af den »røde Mand«.

Undervejs har de skilt sig ved Frakken,
deres Vest gik den samme Vej,
de har flænget Skjorten i Nakken,
saa hindres Bevægelsen ej;
de har raget Kinden og Hagen,
de har malt sig med Okkersten;
en Bøffelhud slubrer om Bagen
og »Moccasins« om deres Ben.

Der staar de, hver med sin Vadsæk,
som gemmer den gamle Ham;
de ligner Ulven, som stikker
tilskovs med det slagtede Lam.

De løfter et Skrig, et Krigsskrig,
mens Dampvognens Pibe gi'er Ild; —
saa lader de staa over Marken
ad Heden og Skovene til.

I Jernvejstoget man undres,
man spørger, forlanger Besked,
vil vide, om Fanden dem plager,
og hvad disse Fyre vel hed?
Men Konduktøren for Toget
gaar rolig langs Rækkerne hen:
Betyder slet ikke noget,
de kommer snart hjem igen!

Arc de Triomphe de l'Étoile.

Paris. Januar 1877.

Jeg kløved den brusende Menneskeflod
vel en Mil eller saa, for at se
den mægtige Bue, der løfter sig mod
Avenue de la grande Armée.
Jeg læste paa Muren de hundrede Navne;
de sad der som Valpladsens mættede Ravne;
de havde nok skreget sig hæse.
Som Ugler de nu med Næbene hang
og aabned kun Øjet en sjælden Gang,
og rokked i Takt til den dæmpede Klang
fra Rudes Marseillaise.

Den dæmpede Klang fra det stolte Værk,
som en Kunstner i Stenen har skabt! —
Hvad Nytte, om Tonen i Stenen var stærk,
naar Folket sin Stemme har tabt?

Der staar jo en Gruppe ved Operahuset,
af Dans og af Vin i en Hvirvel beruset,
med Stemmer, som Evoë hvæse.
Der udenfor Templet et phallisk Kuld;
derinde Præstinder, som synge for Guld,
mens Scenen af nøgne Mænader er fuld,
en Meyerbeersk Marseillaise.

Triumphernes straalende Stjerneport,
Du har staaet en bitter Dag;
hvi styrted Du ikke tilintetgjort
ned over de vajende Flag?
De sorte Ørne med Kejserkroner,
de skingre i Øret med skærende Toner;
Du hører Trompeterne blæse.
Den fremmede Hær med de blonde Mænd,
den kullede Greve i Spidsen for den! —
Og atter og atter og om igen:
den preussiske Marseillaise.

Du grunder vel over en lysende Dag,
hvor den kommende Slægt skal se
med Franskmænd fyldt, under trefarvet Flag,
Avenue de la grande Armée;

hvor Stenen med alle de stolte Navne
skal skrige saa lydt som Sejerens Ravne,
med Toner, som ikke er hæse;
hvor Ungdommen, rødkindet, hærdet og haard,
mod Grænsen igennem Triumfbuen gaar,
mens jublende lydt imod Hvælvingen slaar
den franske Marseillaise.

Men stirrer Du da paa det fylkede Tog
med Forventningens funklende Blik,
saa giv dem paa Vejen et Kærnesprog,
som selv Du af Rude det fik.
»Revanche« alene kan lidet mægte,
den tager de raaeste Lanseknægte.
Lad dem i Marmoret læse
et Lovbud om Menneskets Ære og Ret,
og lad dem saa gaa over Grænsen med det
og synge paa hver en erobret Plet
den store Marseillaise!

DØGNETS PSALMER.

(Sange til en Søster. — Af Rejsepostillen. — Nye Sange ved Havet.)

Cordelia.

Paatag bedre Klæder:
Den Dragt, Du bærer, er et Sørgeminde
om hine onde Timer. Læg den af!

Kong Lear. 4 Act. 7 Scene.

Sange til en Søster.

Indgang.

Vidt har jeg flakket i Verden,
hér fæsted sig træt min Fod;
at tidt man sig taber derude,
først ret jeg hos Dig forstod.
Og tog jeg paa Verdens Scene
det glimrende Flitter for Guld:
hos Dig har jeg fundet det rene
Metal i den hjemlige Muld.

Her staar Du med Ziffre skrevet.
Af Guld har jeg hugget dit Navn
og sat Dig en Støtte paa Stedet,
hvor Baaden er kommet i Havn.

Lad Skumring og Taager saa falde:
Paa Sangens Bautasten
staar luende lys for Alle
Bogstaven pur og ren.

Jeg rejser Dig denne Støtte,
dens Grund er mit Hjærtes Muld;
Skyer kan sløre dens Tinde,
men Navnet straaler i Guld.
Og glimred min Kunst end ofte
mig selv og min Sang til Mén:
her var min Sang i Kofte,
da den rejste Dig denne Sten.

I.

Jeg lægger Alting for din Fod:
mit stærke Haab, mit stolte Mod
og min Erfaring fra de strenge Dage.
Jeg lagde Alting i mit Spil,
Du føjed al din Ømhed til;
jeg lægger Lyren for din Fod —
i den er Du; jeg har ej mer tilbage.

Bed mig ej glemme, hvad jeg led,
da ene jeg mod Alle stred.
De har i Lyren deres Flænger skaaren.
Dens Glans for stærkt i Øjet skar;
men Tonen, som dens Strenge bar,
den var for højt for deres Knive baaren.

Den fór ivejret som en Fugl,
da de faldt over Redens Skjul,
da deres Knive strejfed Vingetjæren.

Jeg greb til Siden, drog mit Sværd;
det var dog vel en Prøve værd,
hvem der gik af med Sejren eller Æren.

Du drog mit Værge varsomt væk,
min Hæftighed Dig voldte Skræk:
Husk, Du har ikke Ret; husk, Du har fejlet!
Jeg slap, og saa' i Luften op;
højt under Skyens Solskinstop
paa Flugt mod Syd en Skare Fugle sejled. —

Jeg lægger Alting for din Fod.
Nu skal vi prøve Haab og Mod
og min Erfaring fra de strenge Dage.
Jeg fulgte gerne Fuglens Vej. —
Jeg bliver her; jeg flygter ej;
jeg kæmper her, hvor Slaget stod, —
saa lad os se, hvor langt der er tilbage!

2.

Rundtomkring ved Søen
stritter Sivets Ringmur;
Hælvten ligger fældet
i lange gule Rør.
Gule Rør som Lanser,
knækkede Fanestager —

ak, hvor er Standarten,
Silken fra før?

Mosesækken gynger;
blankt Vand under Dækket;
Aaen tømmer Kruset
i Søens dybe Kar;
kan ej tømme Kruset,
kan ikke Søen fylde —

her har Tove levet,
den Tove, som var.

Stridsmænd komme langvejs
fra med kostbart Bytte,
hugge Lansestagen
mellem de gule Rør,
kende saa mange Viser
om knækkede Bannerstager —

ingen om Standarten,
Silken fra før.

Jægerfoden gynger
over Hængesækken,
under Aftenvinden
Skovsøens Glar.
Jægerbuen spændes
imod de øde Skove —

det var, det var mod Tove,
det Pileskud bar.

3.

Jeg hører i Natten
fra stille Skove
et Raab, som af: hjælp mig,
min Gud!
Jeg rejser mig, lytter,
kan ikke sove,
jeg kaldes, jeg kommer
derud.

Jeg vækker i Natten
de slumrende Skove
med hviskende Stemme:
hvem dér?
I Natten, med Ret til
at tie og sove,
staar søvntunge Buske
og Trær.

Jeg ængstes, som var det
for meget at vove,
jeg løfter min Stemme:
hvem dér?
Jeg lytter. Fra søvntunge,
slumrende Skove
spørger mig Ekko:
hvem dér?

Jeg iler i Natten
fra stille Skove,
jeg grubler, jeg grunder;
min Gud!
Jeg lægger mig, lytter,
kan ikke sove.
Hvem er jeg? hvordan ser
jeg ud?

4.

Jeg hører dem alle sige
— og Folk, som studered det Rette —
at Livet ej slukkes med Læbens Pust,
at der er et Liv efter dette.
Jeg vilde saa gerne vide Besked
om, hvor det var henne og hvad det hed,
jeg vilde saa grumme nødig
lide, hvad hidtil jeg led.

Jeg véd kun, at jeg er mødig,
at Byrden tynger min Skulder,
at spændt jeg betragted det Tærningkast,
som Haanden paa Bordet ruller.
Jeg saa' efter Øjnene et efter et,
med Panden i Sved og med Brystet hedt;
jeg har efter »højest' Tærning«
fortvivlet paa Bordet ledt.

Jeg kunde dog ende min Gerning.
Det lidet, jeg hidtil mægted,
det var dog vel nok for at hævde den Plads,
som Ingen mig hidtil nægted.
Men saa kommer Tankernes hvad og hvor? —
Naar Gæsten drager af Værtens Gaard,
han vil dog saa gerne vide
den Vandring, som forestaar.

Ja, havde jeg Dig ved min Side,
saa drog jeg i Natten den sorte,
som Sejerherre med klingende Spil,
ud ad de videste Porte.
Om ogsaa Fanfaren standsed og gik
over til skingrende Pibers Musik,
hvad gjorde det, naar ved din Side
med stormende Hjærte jeg gik?

5.

Kan I vel give mig gode Raad,
Husraad, saadan som vore Fædre
brugte dem! Nu har vi Videnskabsmænd.
Mon de kan hjælpe os bedre?

En kraftig Arm og en senet Ryg;
den maatte vel bære det djærve Tryk
af Brøde saavel som af Storværk.
De trængte ej først til en skreven Ethik,
til Stiver og Støtter af Ordværk.
Store i Dyder, store i Fejl,
Modet spændt som et Langskibs Sejl,
Brystet aabent for Vinden,
med aabne Vunder til Valhal de gik,
og med Odins Spydsod i Kinden.

Kan I vel sige mig gode Raad;
har I monstro dem bedre,
end dem, som de gamle Fædre
brugte mod Livets Braad?

6.

Jeg tænkte at træde i Kirken ind,
hvor Sjælemesser blev sunget,
hvor Ruderne blomstred i Solens Skin,
og Røgelsekarret blev svunget.

Der slog med Et fra de tidligste Aar
en Længsel min Sjæl imøde;
jeg tænkte at læge de friske Saar
ved en Andagtsstund hos de Døde.

Men Døden var klædt i saa broget en Dragt,
jeg kunde ej kende dens Mærker;
jeg gøs for den Længsel, som havde mig bragt
ind blandt de syngende Klerker.

Ud paa Gaden! fra Hvælvingen ud!
lad Røgelsen blive derinde.
Søger sig Menneskets Længsel en Gud,
i Hjærtet den vil ham vel finde.

Hvor Hjærterne bløder, hvor Hjærterne slaar
samdrægtig i Fejl og Forsoning,
dér hilses ej Guden fra Korset igaar
idag med en tredobbelt Kroning.

Dér bløder han stedse, og stedse han staar
bespottet, med bundne Hænder; —
og en af Mængden til Guden gaar
og sig selv i Mesteren kender.

7.

Misund mig ej den Krans, jeg vandt,
ej Ærens mørkegrønne Vedbendblade;
paa alfar Vej jeg den ej fandt,
ej i en Bod tilfals ved aaben Gade.
Jeg skar min Haand med Rift ved Rift,
da sammen jeg mig selv dens Blade plukked;
det var ej nogen »stor« Bedrift,
jeg vandt den for et lille Skrift;
det stilled Mangens Tørst — min blev ej slukket.

Jeg bløder end af dybe Saar,
som stammer fra den Krans, I mig misunder;
jeg fandt et Folk, hvis gode Kaar
ej dækker over Huldets skjulte Vunder,

jeg fandt et Folk, saa lidet skabt
til at oprette hvad det fik skamferet,
til Bod for Alt, hvad der gik tabt;
det Folk har glemt, at Tiden rapt
løb fra det, mens det selv sig applaudered.

Jeg fandt det Folk, jeg havde glemt,
og ved dets Hjærtepulse spændt jeg lytted.
Ak, hvad jeg hørte, har mig skræmt,
mit Øre gerne jeg mod eders bytted.
Jert Øre finder Alt saa sandt
og skønt, med Fremtidsluft i Danmarks Have;
mit Øre Tegn paa Tæring fandt.
Misund mig ej den Krans, jeg vandt,
den plukked jeg paa eders egne Grave.

8.

Min Kraft er brudt. Hvem bygger atter op?
Aa, bygge gør enhver i disse Tider,
og Direktøren strunk i Spidsen rider,
en Humlebi for Arbejdssværmens Trop.

Jeg river ned mit Værk. De bygger op,
og er saa runde, veltilfredse, glade;
jeg bliver hjærtesyg paa aaben Gade,
hvergang jeg møder Humlens vevre Krop.

Godmorgen, Humlebi! — Ih hvad, Godmorgen,
Hr. Gedehams; hvorfor saa tør og prikken,
hvorfor ej mindre stor og mindre stikken? —

Hvorfor? har Du da aldrig kendt til Sorgen? —
Jo Gudbevares, men der er jo Honning,
og jeg skal ud til Middag hos min Dronning....!

9.

Vi lo jo før saa længe,
og spandt paa Glædens Traad,
nu kan vi sagtens trænge
en Smule til Graad;
naar Graaden saa er standset,
saa gaar vi ud og ser
paa Stedet, hvor vi dansed;
dér danser vi ej mer.

Dér sætter vi os stille
i Skyggen paa en Bænk,
hvor Solens Straaler spille
med tavlede Stænk.
At sidde selv i Skyggen
og se, hvor Solen lér,
at glæde os ved Lykken,
som var. Hvad vil vi mer?

Foroven skærmer Løvet
mod altfor megen Sol,
forneden tegner Støvet
en lysblomstret Kjol!
I Kjolen har Du danset,
paa Blomsten har Du grædt;
men Leg og Graad er standset, —
nu er mit Hjærte let.

10.

Hvorfor vække disse Minder?
Lad dem fare over Sø,
lad dem, lig den Røg, som svinder,
vifte, dale ned og dø.
Røgen er til Ilden bunden,
ak, som Mindet til min Fejl,
men, hvor Striben er forsvunden,
toner højt mod Aftenstunden
Haabets solbelyste Sejl.

Se det nærmer sig. Nu kaster
Skibet Anker under Ø,
peger med de slanke Master
lodret i den blanke Sø.

Aftengløden langs dets Stævne
spiller over Skrogets Bul;
Haabet selv har ringe Evne,
ejer ingen Glans at nævne,
laaner Alt fra Solens Guld.

Hvorfor vække bitre Minder?
Lad os sejle over Sø;
Haabets Færgebaad forbinder
Mindets Strand med Drømmens Ø.
Kun i Drømmen er der Hvile,
som der er i Aftnen Trøst;
lad mod Sol og Haab os ile,
hvor de gyldne Skyer smile,
mod en ny og bedre Kyst!

II.

Der spilles et dundrende Stykke
paa Verdenstheatrets Scene;
her fra min Krog, alene,
jeg følger Tæppernes Fald,
jeg hører Heltens Tirader
som en Plaskregns larmende Skrald
og Tordnen fra Kobberplader
som Hestetrampen i Stald.

Der brøles fra Galleriet,
der klappes fra første Parket,
der kastes fra Diplomatiet
paa Scenen en kostbar Buket;
og Helten standser og bukker
og farer i Teksten fort,
imedens Statisterne dukker
i Baggrunden listende bort.

Paa Verdenstheatrets Scene
der vindes Blomster og Pris
og Ros i det næste Morgen-
Numer af Dagens Avis.
I hele den vide Verden
ej ringeste Trøst er skabt
for den, som i Kampen med Verden
sig selv har i Kampen tabt.

12.

Jeg hørte — jeg laa selv og blødte ved Siden
af Vejen — de kommende Trin af et Tog.
Til Trommernes Takt med Trofæer fra Striden
forbi mig mod kommende Kampe de drog.

Med flammende Kinder, med flagrende Faner,
trods Saar og trods Smærter de drog deres Gang;
fra synkende Bavner mod lysende Baner
til Trommernes Takt de marschered og sang:

»Vi hilser det Ny under Tak for det Gamle,
vi ofrer det Gamle som Bod for det Ny;
med Ungdom i Spidsen vort Tog skal sig samle
og tælle hver Alder fra Land og fra By.

»Vi fordrer os Vejen helt over til Siden;
vig Plads, eller følg med vort fylkede Tog.
Din Klage er enkelt, den rører ej Striden,
den har ej Gehør, hvor de Kommende drog!« —

Jeg veg, og jeg saa' mod de flagrende Faner;
saa gik jeg bagefter min ensomme Gang.
Det lysned forud mod de gryende Baner;
jeg gik efter Lyset. Jeg tav, og de sang.

13.

Din Guddom steg fra Piedestalen ned
og satte sig tilbords og aad og drak
med Per og Povl, og lo og kom i Snak
endog med Ternen, som gik om og skænked.
Af Marmor stod han før saa stolt i Lunden.
Ak, tænkte Du, da Gudens Spøg Dig krænked,
saa var det usandt med hans Herlighed,
her har sin rette Tumleplads han funden! —

Vær rolig Du, som har i Gave bragt
din hele Tro og Tillid for hans Fod;
hvis Du ser efter dér, hvor Guden stod,
saa vil Du finde ham, som før, paa Pladsen.
Hvad var en Gud, om Piedestalen skulde
— kun den alene — skille ham fra Massen?
Den Drik, som spildtes, pletter ej hans Dragt;
paa Marmor bider Tiden kun — og Kulde.

14.

Jeg takker eder, I kære Venner,
at I stod hos mig, dengang det kneb;
jeg takker alle de kære Hænder
for Trykket, hvormed min Haand de greb;
jeg skal ej glemme Familjeblikket,
de Taarer, Øjet mig nægted ej;
mig var beskikket
en Domfældts Vej;
Frifinder-Blikket
jeg glemmer ej.

Jeg er saa rørt, at for Skælven næppe
jeg kan jer sende min Afskedstak . . . .
Titusind udsøgte Bambuskæppe
og en Kantate af Av og Ak!

Hvis end som Skyldner I mig betragter
— man kan dog drive sin Skyld for vidt —:
gentag hvad sagt er,
gentag det frit!
O jeg foragter
jer. Vi er kvit.

15.

Tag imod mig, tag imod mig,
se, jeg kommer for din Fod;
de forlod mig, Du forstod mig,
Du gav Kraft mit sunkne Mod.
Alle skød de paa der bagved,
spaaed højt mit nære Fald;
Du gav Styrke af din Svaghed
i det Mod, som sejre skal.

Men før mine Stridsmænd atter
føres skal i Rækker frem,
dine Hænder ømt jeg fatter
og med Kys bedækker dem;
og jeg svinger mig af Sadlen,
og jeg knæler for din Fod.
Lad kun Hoben raabe! Adlen
den er her; vi er dens Blod.

16.

Kun trofast Kærlighed udslette kan
den rustne Rand,
som over Vaabenskjoldet her er faldet.
Nuvel, som Stridsmand griber Skjoldet jeg;
for trofast Kærlighed, mod dem, for Dig,
jeg gaar i Kampen ud, hvor jeg er kaldet.

For hvert et Hug, som mærker Skjoldets Rand,
Mand imod Mand,
jeg drejer Skjoldet og gaar fort i Striden.
Den jernbeslagne Skærm gi'r frejdig Klang,
jeg skifter Hug og stemmer op min Sang; —
og Rusten gaar vel af engang med Tiden.

17.

Lad Tiden gaa, lad Tiden gaa!
Ak, min tabte Lykke,
hvi kunde jeg dog ej forstaa
saa let et Regnestykke?
Af Uret vokser Ufred frem,
og skal man bygge dér sit Hjem
og rejse sig sin Lykke,
saa maa der skæres breden Rem
af vore egne Rygge.

Jeg lægger mig i Linen frem,
som Hesten, naar den strider,
mens Skæbnen med sin Kørerem
hudfletter mine Sider.
Paa Bukken stolt ad Vejen hen
jeg hilste forhen Ven og Ven;

da var det glade Tider.
Jeg tabte Tøjlen. Under den
jeg selv for Læsset strider.

Lad Tiden gaa, lad Tiden gaa!
Jeg trækker Sten tilhuse;
i Lykkens Sol, jeg kan forstaa,
man tør sig ej beruse.
Lad Tiden gaa; det gaar vel frem;
og har jeg bygget op mit Hjem
og rejst min tabte Lykke,
saa hænger jeg min Kørerem
paa Væggen som et Smykke.

Af Rejsepostillen.

I.

Dér laa den og lod sig af Solen beskinne,
Vejen derop imod Bjærgets Tinde;
de svinged deroppe med Huer og Hatte,
knap kunde Vandreren fatte,
at det var ham selv, det gjaldt.
Der var flagrende Faner og Grønt og Baand;
hvad Under, om Vandreren strakte sin Haand
jublende op imod Kransen, som vinked,
Lavrernes fristende Gren?
Saa tav de — paa Tavsheden fulgte en Sten,
flere, en formelig Regn, som faldt;
og Vandreren standsed og tog til sit Ben,
og ned over Bjærget han hinked.

Er det et Sinaï, spurgte han sig,
hvor Loven paa Sten man skriver?
Er det Forsynet selv, som sidder deroppe
og Ordrer sit Ombud giver?
Er det den store Retfærdigheds Lyn,
som flammer bag Skyer sorte
ned fra de vrede Bryn?
Eller er det kun Dommerens Skriver,
som, medens Herren er borte,
med Stumper af Tavlerne hiver? — . . . . .

Maaske har jeg fortnet min Vandrings Gang
lidt hastig, — nuvel da, jeg beder
Herren deroppe, at høre min Sang;
den er vendt imod ham, ej mod eder.
Saa sandt som min egen Svaghed og Brist
jeg kender til Punkt og Prikke,
jeg føler det Stenkast som »Tak for sidst«, —
som andet jeg føler det ikke.

Der løber i Sangerens hastige Blod
saa stridende Strømme tilsammen;

det er let nok at vise hans Overmod,
men Modet er Ord af den samme Rod,
og Et maa man lade, at stedse jeg stod
tæt opad Offerflammen.
Jeg kasted mit Ved paa den blussende Ild,
jeg har ikke skaanet mit Brænde,
det maa jeg vel selv bekende;
og gjorde end Varmen mig stundom vild
og jaged mig Blodet til Panden:
naar Hjærtet er ungt, saa er Luen paa Spil;
skæld kun paa Varmen, saa meget I vil,
den fik dog ikke Bugt med Forstanden.

Ét fik i Panden jeg banket mig ind
ved denne Hagel af Stene:
at den, som sejler mod Strøm og Vind,
han sejler bestandig alene.
Trods Hjærtet, som luer, trods Barmen, som slaar
omkap med de havfødte Bølger,
kun jevnt paa sin Vandring han Maalet naa'r;
et Spring kan faa standsende Følger.
Det lærte I nylig den Vandringsmand
paa Solskinsvejen mod Lykken:
at dæmpe sin Lue og lære Forstand
af dem, som fægter fra Skyggen.

Og det er min Tak, og det er mit Ord
til Skriverkarlenes samtlige Kor,
som gav mig saa grundig Lektionen. —
Mod ham, som oppe paa Toppen bor,
mod Hjærternes Herre, paa hvem jeg tror,
mod Mesteren, hvorpaa min Kunst beror,
nedstemmer jeg ydmyg Tonen.

2.

Sig, husker Du, der var en Mand,
med brunrød Kind,
med klare Øjnes stærke Brand
og større Hjærte end Forstand,
med Fejl — o ja, hvem har ej dem? —
men ærlig Trit i Skoen frem;
han vilde bygge sig et Hjem,
han satte Alt paa Værket ind, —
sig, husker Du, der var en Mand
saa tillidsfuld i Sind?

Nu kommer han fra Værket hjem
med blegnet Kind;
han gik — maaske — for lige frem,
saa snubled han; der er jo dem,

som bedre denne Kunst forstaar
at gaa, hvor Vejen Bugter slaar.
En afbrændt Tomt er nu hans Gaard,
forkullet er hans eget Sind, —
han satte altfor meget
paa altfor lidet ind.

3.

Hun var for ringe til at fatte
den Aand, som sled i hendes Aag;
men til at dele alle Jordens Skatte,
ifald han havde slæbt dem sammen,
og til at sætte sig paa Kistens Laag,
hvorunder Guldet dynged sig i Poser,
og proklamere evig Fryd og Gammen,
bekrans't med Roser,
hun havde været, o ja, mer' end klog.

Hun var for lille til at række
hans Pande, naar den knejste høj og klar,
men stor nok til hans Mund med Kys at dække,
og til at hviske Ting ham i hans Øre,
som Manden altfor gerne kun vil høre.

Til Favntag var hun aldrig sen,
de kosted hende intet, ham hans Ro,
hans Fred og næstendels hans Ære.
Han bar fra hende bort den Lære:
for at erhverve sig en Kvindes Tro,
som købes for lidt Smiger, for en Dragt
paa Moden — undertiden paa Kredit —
bør man ej altfor stort et Offer bringe.
Hun bar fra ham hans koldeste Foragt —
og saa en Medaljon og nogle Ringe.

4.

Men Rekonvalescenter
har yderst fine Nerver, skarpe Sanser,
de ser paa Verden, som forbi dem danser;
fra den de henter
en Livsfond, som de sætter ud paa Renter.
De kan ej danse med,
dertil er Foden kommen ud af Trit,
men i det Sted
de har et Overblik, et stort, et frit.

Og medens Hvirvlen drejer rundt og rundt,
Par efter Par, og mens man inklinerer,
og smiler, bukker, vifter sig og sukker,
de sidder bag Orkestret og noterer
med rolig Mine hele Valsen ned.
Al Verden danser træt sig, ør og hed; —
de sidder over — over Dans, Musik
og Gøgl og korte Timers tomme Lyst.

Kun i et ubevogtet Øjeblik
de farer sig med Haanden under Bryst
og trækker Vejret tungt. Et lidet Stik;
det er det gamle Saar. Men det gaar over,
og siden desto sødere man sover.

5.

Jeg fandt hende ikke. Og Solen steg,
og Varmen sænked sig ned;
Middag blev det, en Middag
saa stille, brændende hed.

I Haven ikke en Luftning.
Lodret med Læg ved Læg
er Tujaen klippet, og Varmen
er selv saadan lodret Væg.

Den flytter sig ikke. Ja prøv det blot!
Du slipper igennem ej;
og dog er der Fodtrin over
den røde, blændende Vej.

Hvad skinner derhenne i Gruset
under den støvede Hæk?
Det er en styrtet Gudinde.
En Stormdag fik hun sit Knæk.

Stormen griber lidt ublidt fat;
Lynet og Tordenbuldret
kender ej Skaansel mod Damer,
hvis Grundvold engang er smulret.

Styrtet ligger, blandt Støv og Grus
og træge, kravlende Biller,
et Marmor og stirrer mod Solen
med himmelvendte Pupiller.

Stakkels Gudinde, jeg dækker
med Tørklædet her dit Blik;
jeg kender mit Spor over Gruset,
jeg kom, jeg saa' og — jeg gik.

6.

Ja, se ham kun, i Kreds med løftet Bæger
og Latter tegnet omkring Mund.
Udskrivningspas han fik af sine Læger,
og fra den Stund
paany han søger Alt hvad Hjærtet kvæger.
Men mellem Skæmt og Skerts i Kredsens Rund
og vingelette Ord igennem Stuen,
han bygger ikke over Druen
et virakrøget Tempeltag;
et Bæger Vin er vel hans Sag
men ingen Glemsels-Libationer.
Han drikker — og han hører fjerne Toner:
de Stempelslag,
hvorunder Verdensmekanismen sig bevæger.

Fordi man strander med en Pæreskude,
man skal ej raabe op: Til Hjælp, Gevalt!

som om den hele Verden sammen faldt,
som om en Orlogsflaade blev derude
med Mand og Mus, Kompas og Flag og Klude.
Hvis man kan svømme, nu! saa svømmer man
med kække Tag, med mandigt Mod iland;
hvis ikke — ja, saa bliver man derude,
et Bytte for de stærke, tavse Strømme.
Men lad os trøste os; thi nutildags
de Allerfleste har jo lært at svømme.

7.

Og saa — saa aander op mit Hjærte atter.
Jeg vaagner med den vaagnende Natur.
Ja det var svære, tordensvangre Drømme;
jeg ser mig om, og endnu knap jeg fatter,
at Regnen faldt med Storm i stride Strømme.
Nys stod den blaagraa Sky, høj som en Mur,
og hælded sig til Fald henover Skoven;
nu stiger hist, hvor Æthersvaner svømme,
en lille Fugl op mod den rene Luft,
og Blomsten svælger i fornyet Duft,
og gennem Engen klinger Kildevoven.

Jeg hilser Dig, du Dag, som atter straaler!
Jeg drikker Sundhed mig af fulde Skaaler,
som rækkes atter mig ved Livets Bord.
End blinker hist og her i Bygens Spor
en Taare mellem Engens Blomsterflor,

en tavs Tribut til Den, som karrig maaler
hver Dødelig hans Lykke til paa Jord.
Men bliver Lykken heller ej saa stor,
som den har været: Solen er dog fremme,
og Fuglen prøver jo paany sin Stemme; —
og Solen tørrer, skal man se, hver Taare,
og Stemmen kommer nok igen ad Aare.

8.

Fred med jert Støv!
I Digte og Sange,
som nu lægges ned
i mit Folk.
Ungdom har kaldet Jer frem til Liv.
Hvad den blivende Ungdom har givet sit Stempel,
det lever — jeg er ikke bange —
og befrugter ved sit Eksempel.

Men selv i den flygtige, den, som forvitrer,
jeg haaber der findes en Gnist.
En Gnist kan vække en Brand, som knitrer,
naar blot man gi'er Luen Frist.
Saa peg kun, hvor Sangen har Lyde og Plet,
hvor Digtet i Hindringer hildes!
Naturens Husholdning kender for Ret:
at Intet aldeles spildes.

Forstaaelse søger jeg mig i jert Spor.
Den kan kun Sangeren finde,
naar Børnene brydes derude
i Kamp med stridende Vinde.
Hans Fejl er arvet paa Børnene ned,
men ogsaa den Styrke, hvormed han stred.
Saa fører de Kampen derud paa Gaden,
fra Stuen ud over Landet og Staden;
hvor selv han sig holdt for en Helt derinde,
derude vil næppe saa stor han sig finde;
og omvendt, hvor han en Synder sig troede,
fordi han saa ene i Stuen boede,
dér vinder hans Haab sig et Tilflugts-Rum
ved det store *commune naufragium.*

Et Menneske netop, paa Menneskers Vej,
han føler sig stedse! fortvivler ej,
selv om hans Fod paa Vejen forvildes,
thi Menneskegerningen bærer sin Ret
og Hæder i sig, trods Stænk og Plet;
i den ærlige Viljes dybeste Grund
findes det Vink, hvormed Dommen formildes,
og sandt er det Ord i Menigmands Mund,
at — hvor der handles, der spildes.

Fred med jert Støv!
I Digte og Sange,
en Del af et Liv,
som er endt.
Saar har I hentet jer, Sporer fortjent;
nuvel, I kan være den Rejse bekendt.
Forsoning og Fred paa den Mødiges Vis
I søger, og søger med Rette:
kun ikke Fred for hver Pris!

Nye Sange ved Havet.

Sommer 1879.

Gensyn.

Vær hilset igen! —

Du travende Hest med din flagrende Manke,
Du vældige Kedel, som Stormhamre banke,
Du bølgende Mark, som af Bygerne mejes,
Du vippende Vægt, hvor Fregatskibe vejes,
min kæreste Syssel, fortroligste Tanke,
vær hilset igen!

Vær hilset, Du Hav med din gudfødte Styrke,
vær hilset, Du Gud, som de Modige dyrke,
vær hilset, Du Brudgom til smægtende Strande,
Du Ophav til Øer, til Næs og til Lande; —
vi mødes igen!

Og synes Du stundom at splittes i Dunst,
at løses i Skum, at forgaa for din egen
Styrke: Du er dog evindelig stegen,
lutret og renset, af Kræfternes Kamp.
Lænker Du bryder, af Jern som af Hamp,
Dæmninger springer Du spottende over,
men der er lagt i de tumlende Vover
Lov for din Vælde, Lov i din Kunst.

Ej vil Du fattes og ikke retfærdig
dømmes af dem, som paa Strandbredden slaar
Hænderne sammen i Angest og raaber:
Ve, i et Kaos det Hele forgaar!
Nej, den, som lyttende lægger sit Øre
did imod Striden, hvor haardest den staar,
vil gennem Stormen og Styrtningen høre
Rhythmernes Slag, som i Bølgerne slaar.

Alt synes opløst, Styrelsen borte,
Havet en tøjlesløs, brølende Horde,
som gennem Dæmninger, Bomme og Porte,
sprængte og knuste, styrter sig ud;
Masserne bølger, Hestene skummer,
Vaabnene fældes; Hurra og Skud; —
men bagved Rækkerne hører Du Trommer,
Rhythmernes taktfaste, rullende Bud. . . . .

Selv naar i maaneglansbævende Nætter
Bølgen derudefra søger sit Spor
lydløs tilbage, og tøvende sætter,
aandedrætsrøvet, Foden paa Jord,
selv naar som Dødens din Stilhed er stor
og kun en uhyre Tankegrav rummer:
hører jeg Rhythmernes dæmpede Trommer,
anende, Hav, hvor din Lovgiver bor.

Lyse Nætter.

Paa Stranden skælver ej det mindste Blad;
her ruller Søen sølvblank ud sit Bad,
og Solnedgangen lejrer sig derover.
I Himlen smæltes ind de bløde Vover,
Du skuer mod uendelige Sletter
af Barndomsminder uden mørke Pletter,
vemodig glad: —
De lyse Nætter, ak de lyse Nætter!

Skænk mig —

Skænk mig, Du stolte Hav, din dybe Ro,
hvorunder Verdner fødes og forsvinder;
skænk mig din guddomsfødte, faste Tro
paa Sammenholdet, som Korallens Bo
med Menneskenes Arnested forbinder!
Da jeg i Stykværk kun det Hele saa',
da maatte jeg med Væmmelse foragte,
med Had forfølge, eller blindthen prise
saa mangt et Værk, hvad nu jeg kan betragte,
kold som din Bølge, under den Devise:
Det passer Alting sammen i et Hele!

At maale sig, Atomet, med en Sum
af Milliarder i det store Rum,
det var vel »Højhedsvanvid«; — men at dele

den store Kæde, knække hist et Led
og kaste sig med Had, med Kærlighed,
med Afsky eller Hyldest ind i Striden:
dertil, o Hav, er Ingen født for liden.
Lær mig med dine Bølger frem at skumme,
lær mig et Styrkens Had som dit at rumme,
naar Dybets skjulte Rev dit Hjærte skar: —
lær mig at hade, som jeg elsket har!

Anadyomene.

Ja, jeg har elsket. Hav, det skal Du vide:
tungt lægger Byrder Du paa Mandens Skulder,
ham, i hvis Aarer Oceanet ruller,
ham, i hvis Side
Hjærteslaget slaar
som de Bølger vide,
der mod Polen gaar.

Ja, jeg har elsket. »Herfra disse Taarer,«
salte som Skummet, ak men ej saa lette.
Vil Du mig dømme, huske Du dog dette:
Saltet forvitrer,
men det levner Saar;
Taarerne forbitrer
Fremtids bedste Kaar.

Ja, jeg har elsket. Hav, din store Scene
synes saa øde; kølig Bølgen ruller.
Se, over Bølgen blinker frem en Skulder.
Ve Dig, som ene
langsmed Stranden gaar!
Anadyomene,
nøgen, for Dig staar.

Pirater.

Jeg grebes ej af Rædsel ved din Stemme,
selv naar den lød som Fatums i mit Øre,
men vel af Mismod ved, hvad jeg fik høre
af Ferskvandscapitajnerne derhjemme.
Urokket lod jeg Bølgen føre Slag
med drøje Baadsmandsnæver mod mit Hjærte;
Næve mod Næve, det er Vennelag,
lad Søen slaa, den slog dog ej i Kvag!
Men der kom Rif-Pirater frem en Dag;
Stinkpotter kasted de fra sikre Krog,
mens af et Havblik fængslet laa mit Skrog.
Et Bagholds-Overfald. Det sled mit Hjærte.

Ud fra dit Væld, det evige, det salte,
som fra et Kæmpeorgels Pibespalte,
der strømmer mod min Sjæl en Melodi
med Pathos, Lune, Graad og Lattertoner,
med bløde Fløjtetriller, skarpe Skrig
og Mindeduft fra Sydens Blomsterzoner.

Jeg hylded aldrig Tidens Sans for Lig,
jeg greb det Evigfriske, Evigsunde,
selv naar jeg sygned under egen Vunde,
og formed det i Kunst, og var saa fri
at byde Godtfolk det som Poesi.

De kaldte det for Døgnværk; disse Sinker,
hvis eget tarvelige Husmandshus
med lavt til Loftet og med støvet Rude
er klinet op paa lutter Sand og Grus;
de har en Aalestanger-Jolle ude,
som Døgnets Bølge hæver op idag,
for brat mod Glemselskystens nøgne Brinker
at kaste den imorgen, knust som Vrag.
Jeg vil ej standse Bølgen i dens Fart
ved selv at exekvere disse Sinker;
jeg giver Dig dem, Hav; besørg dem snart. —
Og saa min Tak til dem, der slog et Slag
for Poesiens — ej Poetens — Sag!
Der komme skal paa Havet vel den Dag,
hvor Digterskibet hejser sine Flag
og alle Rif-Pirater driver bag,
mens Hjemmets Kyster Skibet: Held! tilvinker.

Jeg drømte —

Jeg drømte, jeg sejled saa sagtelig hen
ombord paa mit Skib over Havet det vide;
Bølgerne sprang ved min Side,
de førte mine Sange saa vidt.
Svøbt i min Kappe, agter ved Roret
jeg laa; jeg var træt af at styre og styre;
Mandskabet sejled for Hyre,
men mit var Skibet, — ja mit.

Selv havde jeg bøjet dets buede Planke;
for hver en Nagle, jeg drev i dets Tømmer,
havde jeg følt min Hjærtepuls banke;
nu laa jeg ved Roret, — en Drømmer.
Jeg havde forglemt de skulende Blikke;
Styrmanden tilgav mig ikke,
at ej han var Skipper som jeg.
Kokken havde jeg ogsaa fornærmet
en Dag, da han brugte saa kæphøj Munden;

jeg drypped den Fyr i hans eget Fedt,
saa bandt han de andre den Løgn paa Ærmet,
at Skibet var slet fortømret i Bunden
og vilde synke om lidt.

Og medens jeg drømte, og førend et Ord
jeg kunde faa frem, var jeg smidt overbord.
Bort fra Stedet med Skibet de fór;
jeg hørte dem le og hovere.
Jeg svømmed; snart kunde jeg ikke mere;
jeg øjned i Dybet dernede min Grav;
det mørkned for Blikket. Saa blev jeg da din;
saa fik Du mig, altopslugende Hav!

Jeg øjned paa Bunden, imedens jeg sank,
hvor Tangskoven over Korallerne hænger
og Muslingen hvælver sig blaalig-blank,
et Leje, baaret af Strømmens Gænger.
Dér vugged sig Havfruen, svanehvid,
med Smil som Barnet, med Lyst som en Kvinde;
da tænkte jeg paa den forsvundne Tid . . . .
nej, heller snappes af Dødshajens Bid,
end hvile paa Lejet hos hende!
At dø: nuvel, vi skal bort engang;
som Søvnen i Jord er Søvnen bag Tang,

men tommevis miste Forstand og Ære,
daaret af Læbens Sirenesang,
baaret af Havfruens skumbløde Fang,
nej, saa lad mod Hajen det bære! —

Jeg saa' den graadige Menneskeæder,
Tangskovens Tiger, krumme sin Krop.
Alt skød den paa Byttet fra Bunden op,
alt havde den lagt sig paa Ryggen til Bid, —
da lød der et drønende: Hund, herhid!
og en Trefork slog den for Munden,
og som Lynet var Hajen forsvunden.

Der stod en Sømand med graasprængt Skæg
fra Øre til Øre i filtrede Læg;
et Sølvbaand Haaret om Tindingen bandt,
brummende lo han, da »Hunden« forsvandt.
Han aabned sin Mund, den var stor og bred,
et Par Potter Saltvand svælged han ned;
han spytted det ud og lo igen
og brummed og nikked: »Goddag, min Ven!

»Jeg tænkte jo nok, at vi fik den Ære;
»kun undred jeg paa, det saa snart skulde være

»Saa han vilde kyse Dig, den Hallunk?
»ja ja, han har faaet et ordenligt Dunk;
»han skal altid bide — og stundom ihjel.
»Velkommen til Huse; Du kender mig vel?« —

Jeg svared: »Min Tak, Eders Majestæt!« .....
Han afbrød: »Spar dine Titulatser;
»jeg véd nok, deroppe Kollegerne stadser
»med sligt; men det kender vi ej hernede.
»Jeg ønsker velkommen Dig her i min Rede
»uden Skrabud, som deroppe ved Hove;
»vi tager Dig dér, hvor vi slap Dig sidst,
»og takker — paa Sømands Tro og Love.

»Det glæder os ret, at se Dig saa frisk
»hernede, hvor Alting lugter af Fisk.
»En Landkrabbe tog vi Dig aldrig for,
»det er sikkert; men Folk, som synger om Havet,
»kan være mer eller mindre begavet
»med Havets Kende, med Stemplet paa Panden;
»Du ligner jo formelig en af vor',
»Du smager jo rigtig af Standen!
»Mig glæder det særlig, at ej Du vil kende
»noget til — nok sagt Tøsen derhenne;
»hun vil kun til Dumheder Folk forlede,
»hun er rigtig en Sorg for os alle hernede;

»hun er rent ud sagt vores »Smærtens Barn«; —
»enhver Familie har jo sit Skarn.
»Men nok! Velkommen endnu engang;
»jeg tænker, Du giver os straks en Sang!«

Jeg svared: »Jeg takker ... jeg takker Eder....
»men efter en Strofe forgæves jeg leder.
»Jeg skriver kun Sange ved Havet, forstaar De;
»paa Havet tilnød, men ej naar jeg gaar i
»Havet til op over begge Ører.
»Jeg maa op i det Fri, jeg maa føle en Planke
»under min Fod eller under min Tanke;
»desuden: — jeg har en privat Mission;
»der er nogle, som jeg vil banke .....!«

Han lo, den gamle Graaskæg, og gned
sin Albu og stødte sin Fork i en Flynder:
»Ho ho, Du bliver jo ganske hed
»i Kammen; min Ven, Du est en Begynder!
»Jeg saa' jo det Hele. Kan de genere
»din Ro, de Fyre, saa si'er jeg ej mere;
»saa passer Du endnu ikke for os,
»vi Folk, som tager hver Ting med Lune
»og møder med Smil det forlorne Tros,
»som forsøger paa egen Haand at »neptune«.

»Saa tager jeg Dig ved din Bukselinning
»og laaner Dig her dette Baand om min Tinding
»(det gør, at Du, selv usynlig, kan se)
»og letter Dig op paa den faste Strand
»at se, hvad det Mandskab er blevet til,
»som nu er naaet iland
»Vil sidenefter dit Regnskab Du klare,
»saa gør det, min Ven; men jeg tror mellem os:
»Du kan din Ulejlighed spare. —
»Det er kun for det Store, man slaa's! .....«

Jeg følte mig løftet, jeg stod der iland;
saa sneg jeg mig efter hver enkelt Mand
af Skibets Besætning, Styrmanden, Kokken,
lige til Dæksdrengen sidst i Flokken.
Den Tykkeste lejed sig Vogn og Heste,
paa Kapervis vilde han Strandvejen gæste;
en Tyndere gik til en Høkermadamme
og fik hendes Ja og Butik med det samme.
Andre forsvandt i de snevre Stræder,
hvor Hymen har Værtshus og Amor græder;
Nogle gik om i æsthetiske Huse,
hvor Pjattet har indsat sin tiende Muse;
En blev ved Dydens Dragoner Sergant; —
den Sidste, en Dæksdreng, blev kaaret
til færøisk Repræsentant.

Og har jeg —

Og har jeg en skrøbelig Jolle blot
tilbage med Aarer og Sejl,
og er Ekvipagen end saa som saa
med Rifter og Lapper og Fejl,
og kan I end kigge mig Fejlene ud
og tage paa Kornet mig hist og her
for Mundingen af et Salon-Gevær,
mens selv I forsigtig jer hytter: —
min Jolle den staar dog vel nok for Skud
af saadanne Vaaben og Skytter.

Plaf væk! saa længe og lystig I vil,
de Hagl er af maadelig Art;
der skal dog en større Kaliber til
at standse min Baad i dens Fart.

Er Jollen end skør og kun saa som saa:
Jeg kender dens Fejl og dens Dyder.
Hvor Hjærtet er stort, bliver Manglerne smaa; —
Plaf væk! Jeg sejler; I skyder.

Det er ikke Lune og Overmod.
O aned I blot, hvor der bor
en grundfæstet Tro bag de lappede Sejl,
en Ro ved det rastløse Ror!
Thi jeg og min Baad, og mit Mod og dets Grund,
er nittet tilsammen, vi prøvede To,
mens I, assureret for Gaard og for Bo,
er splittet i tusinde Stykker;
og Den maatte være, som fandt eders Bund,
en sjelden duelig Dykker!

Kølvand.

Naar fra Havstokken ud paa det vigende Blaa
for en Kuling, en passende frisk,
imod Lande, som disig i Morgenen laa,
for at række en Kyst, som er grøn eller graa,
efter Æventyrfangst eller Fisk —
for at prøve vor Baad, eller Maalet at naa',
vi kløved den rullende Bølge:
saa havde vi Kølvandets Fure
agten for Roret i Følge.

Det pludred der bagved, det smaalo, det sang;
det var Hilsen paa Farten: Haløj!
Og naar Stævnen med Hop over Søerne sprang,
og naar Sejldugen pressed den buede Stang
under Bougskvættets plaskende Støj —

og naar Baaden blev levende Liv paa engang
og favntog den vigende Bølge:
saa var Kølvandet agten for Roret
et ligesaa levende Følge. —

Naar i Havdybet frem,
som en kæmpende Hval,
imod Søgang, mod Vejr og mod Vind
dit Fartøj har brudt sig
en møjsom Kanal,
hvor det akkurat passer med Siderne ind
og maa afstaa hver Tomme for Resten til Søen,
til Den, der har Overtaget —
naar den brydende Boug
som et stønnende Bryst,
mens Tømret i Siderne vaandefuldt knaged,
har smagt denne Kæmpernes blandede Lyst:
at have en Vej sig opdaget —,
saa hører Du agten for Fartøjets Ror
Kølvandets glade, gemytlige Kor:
Det var Ret. Vi er med. Hejs kun Flaget!

Og Du vender Dig bort, uvillig, og sér
mod dit Sejl, mod den krummede Mast.

Du har nok at bestille nu her og nu dér;
der skal kigges paa Kortet for Grunde og Skær
og ta'es vare paa Bygernes Kast —;
Du maa spænde dit Mod som en Staalbues Fjær
for at stævne den voksende Bølge:
og bag Roret er stedse dit Kølvand
i stedse voksende Følge.

Det stiger der bagved med raslende Brag,
det bliver en »Slæbesø«, bred,
og jo mer Du forstærker dit ilende Jag,
desto mer vil det løfte og taarne sig bag,
til det krummer mod Roret sig ned —,
da maa lynsnar ved Styret Du være bered',
dreje af for den entrende Bølge:
Vogt Dig for Braadsø mod Bougen;
men mest dog for Kølvandets Følge!

Bryd, Bølger, frem!

Bryd, Bølger, frem;
fortæl mig Sagn om disse gamle Lande!
Nævn navnfri dem,
som, slagne, steg iland paa Hjemmets Strande!

Vi synger om dem, som fra Slaget kom.
Ifald de gik langsomt, med sænket Pande,
slukøret-vaklende. Minen from,
saa tog man dem faderlig mildt under Armen,
ledte dem frem
til et Sygehjem,
sørged for Kost og for Vask og for Varmen,
gav Bouillon dem i Skaaler at drikke,
spared paa Rødvin og Uldtæpper ikke, —
og tog saa til Andagtsbogen
og holdt dem ved Læsningen vaagen.

Thi mildt og goddædigt er Folkets Gemyt;
paa »Stiftelser« mangler det ikke i Landet,
naar blot Du tilgavns er syg og forknyt
og ussel og mager og meget andet.
Det lindrer at lindre det stakkels Kræ,
det gør jo saa godt i det følsomme Hjærte
at stille en Synder hans Vunders Smærte
og — se ham tilgavns i Knæ.
Da føler man ret sin indre Mission,
da vokser man selv i sin Overbevisning
og sikrer sig ved denne Naadens-Bespisning
Synderens slemme Person.

Men anderledes, naar Gangen er fast,
naar Ryggen er rank, skøndt Vunderne bløde,
naar Panden løftet og Øjnene hvast
ser Mængden mandig imøde; —
den hører jo ikke hans stille Sprog:
Tabte jeg hist, saa flygted I her,
fejled jeg her, saa synded I dér;
Mennesker fødtes vi alle,
mens vi lærer at gaa, maa vi falde! —
Den stimlende Mængde ser kun hans Hang
til at holde sit Hoved ivejret,
om Gangen er nok saa besværet;

Folket kan nok lide støtte Mænd, —
naar Døden har strakt dem ad Marken hen;
men saadan en Fyr, som er overhalet
derude tilsøs, som har Slaget tabt,
han skal ikke gaa, som en Danser skabt,
han skal værsaago' lade sig køre
i Drosche til Hospitalet!

O Hjemstavn, Havet fortæller ej Nyt,
naar det siger: stort er dit rige Gemyt! —
Du har tilgivet Alt, hvad Sorg Dig har voldt:
at Sindet blev snevrere Dag for Dag,
at Snipper man skar af dit gamle Flag,
at Hjærtet blev lunkent og koldt; —
Du har tilgivet Alt, hvad man tilgive kan:
Mangel paa Evne, paa Mod, Forstand,
paa Fremsynethed for By og for Land,
paa kongelig Adel, som forhen Du dyrked,
paa Kræfter, som skulde Dig styrket
med Støthed og Stolthed i Længden: —

men aldrig, at Nogen raged,
han være sig stor eller liden,
én Fingersbred blot over Mængden!

Vale!

Vel mig, vel Dig, at Havet har lagt
sin Ring om vort lille Land!
Derudefra bliver dog stedse bragt
en Strøm til vor Strand,
med Vink til hver Mand,
og en Luftning, som rensende sender
sine Bølger langt op iland.
Ak, kunde vi Alle blot føle, hvorledes
Foryngelsen kommer til Vanen, som fredes,
til Fordom, som henne bag Ovnbænken hedes,
til Bedstefa'ers Søvn paa hans Pude —;
der er Kærne i Landet, men Kærnen er gemt
bag en Skal; og ofte blev Haanden klemt,
som forsøgte Skallen at knække. —
Havet har Magten derude
til af Kærnen Spirer at vække.

Nyt vil der komme, som end ej er sét,
som smiler ad al denne »Autoritet«,
hvormed man vil Dæmninger bygge.
Lad saa Nyheden have sin Skygge!
Lyset har stedse sin Tjener i Følge,
ren er selv ikke den klareste Bølge,
men hvorfor bestandig ved Pletterne dvæle?
I Gamle, er *I* da saa skinnende,
pletfri, krystalklare Sjæle? —

I holder saa fast ved jer Autoritet,
men hvem har da *I* med jer Ungdom belét
og skrevet paa Brættet saa grov en Bêt? —
nu sletter vi Spillet for Eder,
mens paa Gulvet om Kridtet I leder.
Det Gamle maa gaa! det er Havets Sprog;
I kan finde det i eders egen Bog,
om I ellers kan huske den længer.
En Ring har I slaaet omkring eders Land,
fast er den kædet med Mand ved Mand;
ved den Ene den Anden hænger.
Men Havets Ring den kan vide sig ud,
og den søger sin Kraft af det gamle Bud:
der maa Stofskifte til for at leve.